Vlarempel

Milieuwetgeving voor Vlaamse scholen

MOS
Milieuzorg Op School

MOS
Milieuzorg Op School

voorwoord

Verantwoorde keuzes maken is helemaal niet eenvoudig. Verhuizen we naar het platteland of blijven we in de stad? Gaan we met de fiets of met de bus naar school? Kiezen we voor biobrandstof of beter niet? Voor een verre vliegreis of dan toch voor het Meetjesland? Wat eten we vandaag? Hoe springen we bewust om met water, energie en afval?
Op school moeten kinderen en jongeren leren omgaan met keuzes en met de complexe wereld, leren overleggen met verschillende partners die elk een eigen visie hebben, leren actie ondernemen voor een leefbare toekomst voor iedereen en nadenken over hun gedrag.

En dat leren ze o.a. via MOS (Milieuzorg Op School), een project van de Vlaamse overheid, de vijf Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

MOS helpt scholen om een eigen milieuzorgsysteem uit te bouwen. Kinderen en jongeren werken samen met het schoolpersoneel aan verscheidene milieuthema's en een duurzame school. In de lessen, op schoolniveau en in de schoolomgeving maakt de hele schoolbevolking werk van natuur- en milieusparend gedrag.

Een belangrijk doel van het project is dat kinderen en jongeren kennis en vaardigheden opdoen om als toekomstige burgers zelf verantwoordelijkheid op te nemen voor een milieuvriendelijke en duurzame samenleving. MOS poneert uitdagingen om de educatieve aanpak op scholen te vernieuwen en het zelfsturende vermogen van leerlingen te versterken. Want pas dan kan een door kritische mensen gedragen en ecologisch verantwoorde toekomst realiteit worden.

Een duurzaam beheerde MOS-school realiseert bovendien, naast deze educatieve winst, een concrete milieuwinst en een reële kostenbesparing. Want als leerlingen en personeelsleden bewuster omspringen met afval, energie en water, kan een school heel wat besparen. Eenvoudige technische ingrepen doen de rest.

Werken aan een duurzame, milieuvriendelijke school vraagt dagelijks inspanningen van directie, personeel en leerlingen. Dat betekent vak- en klasdoorbrekend samenwerken, overleg plegen, acties organiseren en verantwoordelijkheid nemen.
Zonder de betrokkenheid van ouders, directie, personeel en vooral leerlingen is een duurzaam milieubeleid een utopie. Hoe meer leerlingen er in de school via consultatie, overleg en medezeggenschap betrokken zijn bij het milieubeleid, hoe meer de schoolcultuur er baat bij heeft. Als leerlingen mee mogen bepalen welke richting de school inslaat op milieugebied, wordt de school niet enkel 'leerruimte', maar ook 'leefruimte'.

Een belangrijk aspect in dit verhaal is dat de school zelf uiteraard ook **de milieuwetgeving moet naleven**. Niet alleen door de juiste milieuvergunning te hebben, maar door aan de voorwaarden die in de vergunning zijn opgenomen, te voldoen.
Maar moet jouw school wel een milieuvergunning hebben? Of is een melding voldoende? Is de stook-

installatie in orde met de milieuregelgeving? Wat moet je doen met laboratoriumafval en oud papier? Is aanpassing van de milieuvergunning noodzakelijk als de nieuwe gebouwen in gebruik worden genomen?

In deze brochure vind je het antwoord op veel voorkomende vragen i.v.m. milieuvergunningen, grondwaterwinning, afval, bodem, lozingsnormen voor afvalwater en heffingen. Met deze brochure willen we je de informatie geven die nodig is om te kunnen voldoen aan de Vlaamse milieuregelgeving. Zo kan jouw school een milieuvriendelijke en veilige werkomgeving creëren voor leerlingen en personeel.

De brochure vermeldt alleen de belangrijkste wettelijke verplichtingen voor elke school. Verplichtingen voor minder frequent voorkomende technische installaties werden niet opgenomen. De brochure toont je in dat geval wel de weg om de toepasselijke eisen te weten te komen.

De brochure is het resultaat van een samenwerking tussen het departement Leefmilieu, Natuur en Energie met OVAM, VMM en het departement Onderwijs. Ze is gebaseerd op de Vlaamse milieuwetgeving, situatie maart 2009. De wetgeving wordt continu op haar doeltreffendheid geëvalueerd en wordt dan ook geregeld aangepast. Ook als gevolg van nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen veranderen de normen. Hou er dus rekening mee dat bepaalde zaken kunnen wijzigen. Mogelijke wijzigingen van de wetgeving kun je vinden via de "Navigator Wetgeving Leefmilieu, Natuur en Energie" (*www.emis.vito.be*).

Op de website van het MOS-project *www.milieuzorgopschool.be* vind je een Vlarempelpagina.
Je vindt daar deze brochure, meer voorbeelden en bijlagen bij formulieren en (verwijzing naar) mogelijke wijzigingen van de wetgeving of procedures die relevant zijn voor scholen.

Voor scholen uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gelden gedeeltelijk andere normen en administratieve verplichtingen.
Zij kunnen terecht op de website van Leefmilieu Brussel: *www.leefmilieubrussel.be* en vinden informatie in de brochure 'Milieugids voor scholen' (Johan Leon en Evy Trogh, Leefmilieu Brussel, D/5762/2008/19).

Meer en meer milieubewuste ouders kiezen voor scholen waar zorg voor het milieu hoog op de agenda staat, en terecht! Met deze brochure bieden wij je een hulpmiddel om dat ook in jouw school waar te maken.

Veel succes.

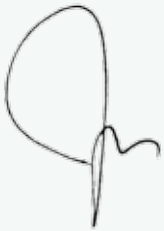

Jean-Pierre Heirman
Secretaris-generaal
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie

inhoudstafel

01. Leeswijzer ... **1.**

02. De milieureglementering: VLAREM 1, VLAREM 2, VLAREA en VLAREBO ... **3.**

03. De milieuvergunnings- en meldingsplicht ... **5.**

3.1 Administratieve verplichtingen ... 6.

3.2 Klasse en indelingsrubrieken ... 6.

3.2.1 Klasse ... 6.

3.2.2 Indelingsrubrieken ... 7.

3.2.3 Niet ingedeelde activiteiten ... 7.

3.3 Stappenplan ... 7.

3.3.1 Stap 1: Bepaal de klasse ... 8.

3.3.2 Stap 2: Formulieren ... 8.

3.3.3 Stap 3: Dossiertaks en kadastrale stukken ... 8.

3.3.4 Stap 4: Situerings- en uitvoeringsplan ... 8.

3.3.5 Stap 5: Technische informatie ... 9.

3.3.6 Stap 6: De bevoegde overheid ... 9.

3.4 Verschillende vestigingsplaatsen: gezamenlijke of aparte vergunningen? ... 9.

04. Belangrijke milieuvoorwaarden uit VLAREM 2: naar een duurzaam milieu ... **11.**

4.1 Afvalwater ... 12.

4.1.1 Huishoudelijk afvalwater ... 14.

4.1.2 Bedrijfsafvalwater ... 15.

4.1.3 Elke druppel telt ... 16.

4.2 Transformatoren ... 16.

4.3 Koelinstallaties, airconditioningstoestellen en luchtcompressoren ... 17.

4.4 Opslagplaatsen voor stookolie ... 17.

4.4.1 Bovengrondse houders ... 17.

4.4.2 Ondergrondse houders ... 18.

4.5 Opslag van gevaarlijke stoffen in kleinverpakkingen ... 19.

4.6 Laboratoria ... 19.

4.7 Zalen voor manifestaties ... 19.

4.8 Stookinstallaties ... 19.

4.8.1 Totaal warmtevermogen lager dan 300 kW ... 20.

4.8.2 Totaal warmtevermogen vanaf 300 kW ... 20.

05. Wat doe je met het afval dat je niet kunt voorkomen? 21.
5.1 Wetgeving 22.
5.1.1 Indeling van de afvalstoffen 22.
5.1.2 Afvoer van de afvalstoffen 23.
5.1.3 Administratieve verplichtingen en IMJV-plicht 24.
5.1.4 Aanvaardingsplicht 26.
5.1.5 Terugnameplicht 26.
5.2 Organisatie van de afvalinzameling op school 27.
5.2.1 Papier- en kartonafval 28.
5.2.2 Glasafval 29.
5.2.3 Verpakkingsafval 30.
5.2.4 Organisch-biologisch afval 32.
5.2.5 Groenafval en snoeihout 33.
5.2.6 Gevaarlijke afvalstoffen 34.
5.2.6.1 Algemeen 34.
5.2.6.2 Labo-chemicaliën 34.
5.2.6.3 Tl-lampen, spaarlampen, inktcassettes, batterijen en rookmelders 35.
5.2.6.4 Afgewerkte olie 36.
5.2.6.5 Afgedankte voertuigen 36.
5.2.7 Kringloopafval 38.
5.2.8 Dierlijk afval 38.
5.2.9 Asbest 39.
5.2.10 Restafval 40.

06. De impact van het Bodemdecreet op scholen 41.
6.1 Bescherming 42.
6.2 Het bodemonderzoek 42.
6.3 Het bodemattest 42.
6.3.1 De inhoud van het bodemattest 42.
6.3.2 Hoe krijg je een bodemattest? 43.
6.3.3 De zin van het bodemattest 43.
6.4 Wat is een overdracht? 43.
6.5 Wat bij verontreiniging? 43.
6.6 Wat bij een schadegeval? 44.
6.7 Risicogronden in scholen 44.
6.7.1 Risicoactiviteiten 44.
6.7.2 Onderzoeksplicht 45.
6.8 Voorkomen is beter dan saneren 46.
6.9 Grondverzet 46.

07. De heffing op waterverontreiniging ... **47.**
7.1 Kleinverbruiker ... 48.
7.2 Grootverbruiker ... 49.

08. Grondwaterwinningen ... **51.**
8.1 Milieuvergunning of melding? ... 52.
8.2 Grondwater uit “diepe” putten ... 52.
8.3 Heffingen ... 53.
8.4 Debietmeting ... 53.
8.5 Analyseverplichting ... 53.

09. De milieuverantwoordelijke ... **55.**

10. Energiezorg ... **57.**

11. Scholen en geluid ... **59.**

12. Waar vind ik de informatie die ik nodig heb? ... **61.**
12.1 Milieuwetgeving ... 62.
12.2 VLAREM: Afdeling Milieuvergunningen (AMV) ... 62.
12.3 VLAREA en VLAREBO: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) ... 63.
12.4 Afvalwaterheffing en grondwaterwinning: Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) ... 63.
12.5 Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ... 64.
12.6 Milieu-informatie ... 64.
12.7 Dienst Natuur- en Milieueducatie ... 64.
12.8 MOS (Milieuzorg Op School) ... 65.
12.9 Milieukoopwijzer ... 66.
12.10 Formulieren: *www.ond.vlaanderen.be/formulieren* ... 66.
12.11 Gewestelijke Directies Kadastrale Uittreksels ... 67.

Voorbeeld 1: een voorbeeld van een melding (klasse 3). ... 69.

Voorbeeld 2: een voorbeeld van een aanvraag van een milieuvergunning (klasse 2) ... 75.

Bijlage: De meest voorkomende VLAREM-indelingsrubrieken voor scholen ... 95.

Trefwoordenlijst ... 99.

Colofon ... 103.

leeswijzer

01

Vlarempel bevat twaalf hoofdstukken, twee voorbeelden van ingevulde formulieren, een bijlage en een trefwoordenlijst.

Hoofdstuk 1 is deze leeswijzer. Maar vergeet ook niet het voorwoord te lezen.

In **hoofdstuk 2** "De milieureglementering: VLAREM 1, VLAREM 2, VLAREA en VLAREBO" leggen we het verschil uit tussen een decreet en een uitvoeringsbesluit. We stellen van de belangrijkste milieudecreten de vier uitvoeringsbesluiten en hun doel voor.
De "Navigator Wetgeving Leefmilieu, Natuur en Energie" vind je via *www.emis.vito.be*.

Hoofdstuk 3 "De milieuvergunnings- en meldingsplicht" legt uit waarom ook scholen een milieuvergunning nodig hebben of een melding moeten doen, wat m.a.w. de administratieve verplichtingen zijn.
Je maakt kennis met de indeling in klassen, de indelingsrubrieken (die komen uitgebreid aan bod in hoofdstuk 4 en in de bijlage p. 95-98) en toestellen, ruimtes of activiteiten waarvoor geen vergunning of melding nodig is.
Heeft mijn school een vergunning nodig of is een melding voldoende? Met behulp van de in detail beschreven indelingsrubrieken van hoofdstuk 4 en de bijlage, kun je dat bepalen.
Je vindt in dit hoofdstuk de verschillende stappen die je moet zetten om een milieuvergunning aan te vragen of in regel te zijn met de meldingsplicht.

Hoofdstuk 4 "Belangrijke milieuvoorwaarden uit VLAREM 2: naar een duurzaam milieu" geeft een overzicht van de belangrijkste voorwaarden uit VLAREM 2 voor de indelingsrubrieken die relevant zijn voor de meeste scholen. M.a.w. welke milieuvoorwaarden scholen met hun vergunning of melding moeten naleven op het gebied van:

- afvalwater
- transformatoren
- koelinstallaties, airconditioningstoestellen en luchtcompressoren
- opslagplaatsen voor stookolie
- opslag van gevaarlijke stoffen in kleinverpakkingen
- laboratoria
- zalen voor manifestaties
- stookinstallaties

In **hoofdstuk 5** "Wat doe je met het afval dat je niet kunt voorkomen?" wordt duidelijk dat afvalstoffen die in een school ontstaan, worden aangeduid als bedrijfsafvalstoffen en dat heeft zijn consequenties: de school is zelf organisatorisch en financieel verantwoordelijk voor de inzameling, ophaling en verwerking van haar eigen afvalstoffen.
Je maakt kennis met de administratieve verplichtingen voor elk vervoer van afvalstoffen en met aanvaardings- en terugnameplicht. Scholen moeten een Integraal Milieujaarverslag indienen als ze op de steekproeflijst van OVAM voorkomen (ze zijn dan

IMJV-plichtig). Je leert hoe je als school best de afvalinzameling organiseert en wat je beter niet doet. We vernoemen de meest voorkomende afvalstoffen die in een school worden geproduceerd en in aanmerking komen voor selectieve inzameling. We vermelden ook hoe je ze moet verpakken en kwijtraken.

Hoofdstuk 6 behandelt "De impact van het Bodemdecreet op scholen".
Hier vind je het antwoord op vragen als:
Wat is het doel van het bodemdecreet?
Wat is een oriënterend bodemonderzoek?
Hoe krijg je een bodemattest en wanneer is dat nodig? Wat moet je doen als verontreiniging is vastgesteld? Voor welke activiteiten op school is er een periodieke onderzoeksplicht? Wat is grondverzet?

In **hoofdstuk 7** "De heffing op waterverontreiniging" kom je te weten hoe de heffingen bepaald worden en of je groot- of kleinverbruiker bent. Belangrijk, want daarvan hangt het bedrag van de heffing af.

Hoofdstuk 8 "Grondwaterwinningen" is enkel belangrijk voor scholen die grondwater gebruiken. Wanneer is in dat geval een vergunning nodig of is een melding voldoende? In welke gevallen is een heffing verschuldigd? Soms is er ook een analyseverplichting.

Hoofdstuk 9 "De milieuverantwoordelijke": een milieuverantwoordelijke is een goed idee voor een groep van scholen, maar in sommige gevallen is een milieucoördinator verplicht. Wat zijn de eisen waaraan de milieucoördinator moet voldoen en wat zijn de belangrijkste taken?

In **hoofdstuk 10** "Energiezorg" vestigen we de aandacht op het belang van een energiezuinige houding en rationeel energiegebruik.
We verwijzen o.a. naar de brochures van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming en de MOS-themapakketten en –bundels.

VLAREM beschouwt scholen, zo leert ons **hoofdstuk 11** "Scholen en geluid", als stiltebehoevende instellingen. Scholen moeten ook zelf de geluidsnormen respecteren.

In **hoofdstuk 12** "Waar vind ik de informatie die ik nodig heb?" vermelden we heel wat nuttige websites, telefoonnummers en emailadressen, zowel op het gebied van de milieuwetgeving voor scholen als op het gebied van de educatieve omkadering die voor een goed milieubeleid op school noodzakelijk is.

De **VOORBEELDEN:**

Voorbeeld 1 = een voorbeeld van een melding (klasse 3)

Voorbeeld 2 = een voorbeeld van een aanvraag van een milieuvergunning (klasse 2)

Meer voorbeelden en bijlagen bij de formulieren vind je op de Vlarempelpagina van

www.milieuzorgopschool.be.

In de **BIJLAGE** (p. 95-98) vind je de meest voorkomende VLAREM-indelingsrubrieken voor scholen.
De volledige rubriekenlijst vind je in bijlage 1 van het VLAREM 1 via de Vlaamse milieunavigator

www.emis.vito.be/navigator.

De milieureglementering: VLAREM 1, VLAREM 2, VLAREA en VLAREBO

02

De basis voor de wetgeving in Vlaanderen bestaat uit **decreten**. Het Vlaams Parlement keurt die goed.

Aan de principes die in decreten zijn afgebakend, wordt uitvoering gegeven in **uitvoeringsbesluiten**. Die worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Die hiërarchie geldt ook voor de milieuwetgeving.

VLAREM 1, VLAREM 2, VLAREA en VLAREBO zijn uitvoeringsbesluiten van enkele belangrijke milieudecreten.

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van die decreten en vat ook samen wat de vier uitvoeringsbesluiten in hoofdzaak regelen.

Decreet	Uitvoeringsbesluit	Doel van het uitvoeringsbesluit
Milieuvergunningsdecreet (decreet van 28 juni 1985 e.v. betreffende de milieuvergunning)	**VLAREM 1** (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning)	Waarvoor is een milieuvergunning verplicht? (de indelingslijst) Hoe kan ik een milieuvergunning aanvragen? (de procedures)
	VLAREM 2 (algemene en sectorale **bepalingen** betreffende milieuhygiëne)	Welke **voorwaarden** en **normen** worden gesteld aan de installaties, opslagplaatsen, enz. waarvoor een milieuvergunning werd verkregen?
Afvalstoffendecreet (decreet van 2 juli 1981 e.v. betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen)	**VLAREA** (Vlaams reglement betreffende **afval**voorkoming en –beheer)	Onder welke categorie vallen de diverse soorten afval? Hoe kan ik het afval op een legale manier laten ophalen? Voor welke afvalstoffen geldt een aanvaardingsplicht?
Decreet bodemsanering en bodembescherming (decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en bodembescherming)	**VLAREBO** (Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering en de **bodem**bescherming)	Wat moet er gebeuren bij overdracht van gronden? Wat is de procedure voor sanering van verontreinigde gronden? Wanneer moet ik een oriënterend bodemonderzoek laten uitvoeren?

De integrale teksten van die reglementeringen kun je raadplegen via de Vlaamse milieunavigator *www.emis.vito.be*: klik daar bij "Navigator milieuwetgeving" op "Raadplegen" en je bent op de startpagina van de "Navigator Wetgeving Leefmilieu, Natuur en Energie" (alle Leefmilieu-, Natuur- en Energiewetgeving op één plaats).

De milieuvergunnings- en meldingsplicht

03

3.1. Administratieve verplichtingen

Scholen hebben stookinstallaties, slaan schadelijke producten op voor de verwarming, voor de laboratoria en voor werkplaatsen en lozen afvalwater.
De meeste scholen omvatten één of meer hinderlijke inrichtingen en/of activiteiten, en hebben dus een milieuvergunning nodig of moeten minstens een melding doen.

Is je school enkel meldingsplichtig, dan blijft de melding onbeperkt geldig in de tijd. Je moet enkel een nieuwe melding doen voor nieuwe activiteiten of als de activiteiten wijzigen.

De school verwerft een milieuvergunning voor een termijn van 20 jaar. Aangevraagde wijzigingen en uitbreidingen in de loop van die periode worden vergund tot de einddatum van de lopende vergunning.

Na 20 jaar moet je altijd een nieuwe vergunning aanvragen voor de volledige school. Dergelijke aanvraag voor hernieuwing moet gebeuren tussen de 18de en de 12de maand vóór de einddatum van de vergunning.

Vele scholen hebben een milieuvergunning gekregen in de periode 1991-1995.
De kans is dus groot dat jouw school een vernieuwing van de milieuvergunning moet aanvragen vanaf 2010.

Als het gaat om beperkte wijzigingen die weinig impact hebben op het milieu, kun je de procedure voor **mededeling van een kleine verandering** volgen. Zijn de veranderingen belangrijker, dan moet je een **vergunningsaanvraag** indienen, uiteraard beperkt tot de uitbreidingen en wijzigingen.

VLAREM 1 trad in werking op 1 september 1991.
Beschikt jouw school nog over een exploitatievergunning (ARAB) van vóór die datum?
Let dan op:
ze vervalt ten laatste op 1 september 2011.
Uitzonderlijk kun je voor die vergunning nu al de hernieuwing aanvragen.

3.2. Klasse en indelingsrubrieken

3.2.1 Klasse

Op basis van de mogelijke hinder voor de omgeving (bv. lawaai- of geurhinder), de mogelijke negatieve invloed op het leefmilieu (bv. verontreiniging van beken) of het mogelijke gevaar voor mensen in de omgeving (bv. bij brand of explosie), delen we de hinderlijke inrichtingen in 3 klassen in.

De **meest** hinderlijke/verontreinigende/gevaarlijke inrichtingen behoren tot KLASSE 1, de **minst** hinderlijke/verontreinigende/gevaarlijke tot KLASSE 3.

klasse 1

klasse 2

klasse 3

3.2.2 Indelingsrubrieken

Activiteiten die een potentiële bron zijn van hinder, milieuverontreiniging of gevaar voor omwonenden, worden in VLAREM 1 in indelingsrubrieken ondergebracht. Die circa 60 rubrieken, waarvan de meeste nog eens onderverdeeld zijn in subrubrieken, vormen de bijlage 1 bij VLAREM 1.
Met behulp van de indelingsrubrieken kun je de klasse van een hinderlijke inrichting, in dit geval dus jouw school, bepalen (de meest voorkomende indelingsrubrieken vind je in de bijlage p. 95-98). In het aanvraagformulier moet je de indelingsrubrieken van VLAREM 1 **letterlijk** overnemen.

3.2.3 Niet ingedeelde activiteiten

Als een activiteit niet onder een bepaalde indelingsrubriek onder te brengen is, dan is ze niet ingedeeld. Volgende toestellen, ruimtes of activiteiten die in een school kunnen voorkomen, zijn niet ingedeeld en vereisen dan ook geen vergunning of melding:

- Toestellen voor fotokopie, planafdruk, printers enz. ongeacht de totale drijfkracht.
- Lokalen of zalen waar lichamelijke opvoeding wordt gegeven, indien ze niet worden gebruikt om (sport)manifestaties met publiek te organiseren.
- De voorlopige opslag van afvalstoffen in afwachting van inzameling of ophaling, indien de ophaling periodiek gebeurt en het gaat om afvalstoffen ontstaan door de eigen werking.
- De voorlopige opslag van voertuigwrakken die dienen als didactisch materiaal.

3.3. Stappenplan

Dit zijn de stappen die je moet zetten om in regel te zijn met de milieuvergunnings- of meldingsplicht:

STAP 1 Bepaal de RUBRIEKEN en de KLASSE van de school, zodat je weet of een melding volstaat of een vergunning nodig is.

STAP 2 Vraag het aanvraag- of meldingsformulier op en vul het in.

STAP 3 Betaal dossiertaks (enkel voor KLASSE 1 en 2) en vraag kadastrale stukken op (enkel voor KLASSE 1).

STAP 4 Zorg voor de nodige plannen.

STAP 5 Verzamel de technische informatie.

STAP 6 Dien je aanvraag in bij de juiste overheid.

3.3.1 Stap 1: Bepaal de klasse

Eerst en vooral moet je bepalen welke indelingsrubrieken van VLAREM 1 van toepassing zijn, zodat je weet tot welke klasse de school behoort.
Hoofdstuk 4 van de brochure "Belangrijke milieuvoorwaarden uit VLAREM 2: naar een duurzaam milieu" behandelt de belangrijkste indelingsrubrieken die (meest waarschijnlijk) van toepassing zijn voor de meeste scholen en waarmee je de klasse kunt bepalen.
Meer indelingsrubrieken vind je in de bijlage p. 95.
Raadpleeg ook de voorbeelden van een melding en een vergunningsaanvraag p. 69 en p. 75.

Je kunt bij twijfel altijd informatie inwinnen bij de gemeentelijke milieuambtenaar.
Bekijk telkens in elk onderdeel van hoofdstuk 4 het schema dat je helpt de klasse te bepalen.

De klasse van een hinderlijke inrichting (jouw school) wordt bepaald door de rubriek(en) met de **meest hinderlijke klasse:**		
er is minstens één rubriek van klasse 1 (naast eventueel rubrieken klasse 2 en klasse 3)	➔	klasse 1, vergunningsplicht
er zijn geen rubrieken klasse 1 en is er minstens één rubriek van klasse 2 (naast eventueel rubrieken klasse 3)	➔	klasse 2, vergunningsplicht
er zijn enkel rubrieken van klasse 3	➔	klasse 3, meldingsplicht

3.3.2 Stap 2: Formulieren

Om een milieuvergunning aan te vragen, maak je gebruik van formulieren die je kunt krijgen op de milieudienst of de technische dienst van de gemeente.
De formulieren zijn ook beschikbaar via
www.emis.vito.be bij "Hulpjes – milieuvergunningsaanvraag"
of via *www.ond.vlaanderen.be/formulieren*.
Welke informatie en documenten bij de vergunningsaanvraag of melding moeten worden gevoegd, blijkt bij het invullen van het aanvraagformulier.

3.3.3 Stap 3: Dossiertaks en kadastrale stukken

Bij klasse 1 en klasse 2 aanvragen moet je dossiertaks betalen ten gunste van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur van het Vlaams Gewest op rekeningnummer
091-2206066-24.
De dossiertaks bedraagt 61,97 euro voor een klasse 2 en 123,95 euro voor een klasse 1 inrichting. Je moet betalen vóór het indienen van de aanvraag. Het bewijs van betaling voeg je bij het aanvraagdossier.
Voor klasse 1 inrichtingen moet je een **uittreksel uit het kadastraal plan** aanvragen, met de gehele of gedeeltelijke percelen gelegen in een straal van 100 m rond de perceelsgrenzen van de inrichting. Ook moet je een lijst van de kadastrale eigenaars van die percelen aanvragen, want zij moeten worden aangeschreven bij het openbaar onderzoek.

3.3.4 Stap 4: Situerings- en uitvoeringsplan

Bij klasse 1 en klasse 2 aanvragen voeg je een situeringsplan (schaal minimum 1/1000) met de ligging

van de gebouwen ten opzichte van de aanpalende percelen.

Voor meldingen (klasse 3) volstaat een situeringsplan op schaal 1/500.

Je moet ook 1 of meer uitvoeringsplannen (schaal minimum 1/200) met aanduiding van onder meer de aangevraagde installaties en lozingspunten bijvoegen.
De plannen moeten alle gevraagde gegevens bevatten en uiteraard voldoende duidelijk zijn. Ze hoeven niet door een architect opgesteld te zijn.
De school kan zelf het situeringsplan en het uitvoeringsplan opstellen.

3.3.5 Stap 5: Technische informatie

Je moet in het formulier altijd minstens de indelingsrubrieken van bijlage 1 bij VLAREM 1 vermelden tot op subrubriekniveau (zie de bijlage).
Bij vergunningsaanvragen (klasse 1 en 2) moet de school ook de preventieve maatregelen opsommen die ze heeft voorzien om hinder en milieuverontreiniging te voorkomen of te beperken. Die technische informatie kan bv. bestaan uit keuringsattesten van stookolietanks, metingen van de stookinstallaties of contracten met afvalophalers.

Voorbeeld 1 is een voorbeeld van een melding (klasse 3).

Voorbeeld 2 is een voorbeeld van een aanvraag van een milieuvergunning (klasse 2).

Voor ondersteuning bij het samenstellen van een vergunningsaanvraagdossier kun je altijd terecht bij de milieudienst van je gemeente en bij de provinciale entiteiten van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Heel wat informatie kun je ook bekomen via *www.emis.vito.be*, waar je, zoals al aangehaald, de formulieren kunt downloaden.

3.3.6 Stap 6: De bevoegde overheid

Als je het dossier hebt samengesteld, moet je het indienen bij de bevoegde overheid. Dat kan verschillen naargelang je school behoort tot het vrije of het officieel onderwijs en is afhankelijk van de klasse.

	Vrij onderwijs	**Officieel onderwijs** (gemeenschap, provincie, gemeente)
Klasse 1	Deputatie van de provincie	Deputatie van de provincie
Klasse 2	College van burgemeester en schepenen van de gemeente	Deputatie van de provincie
Klasse 3	College van burgemeester en schepenen van de gemeente	College van burgemeester en schepenen van de gemeente

3.4. Verschillende vestigingsplaatsen: gezamenlijke of aparte vergunningen?

Een milieuvergunning heeft altijd betrekking op installaties die zich op één locatie bevinden: een exploitatiezetel (= een aaneengesloten stuk grond waarop verschillende gebouwen kunnen staan). Alle technische installaties van dezelfde vestigingsplaats kunnen in dezelfde milieuvergunning worden opgenomen.
Er zijn uitzonderingen mogelijk op die regel.
Raadpleeg in geval van twijfel in ieder geval de milieuambtenaar van je gemeente.

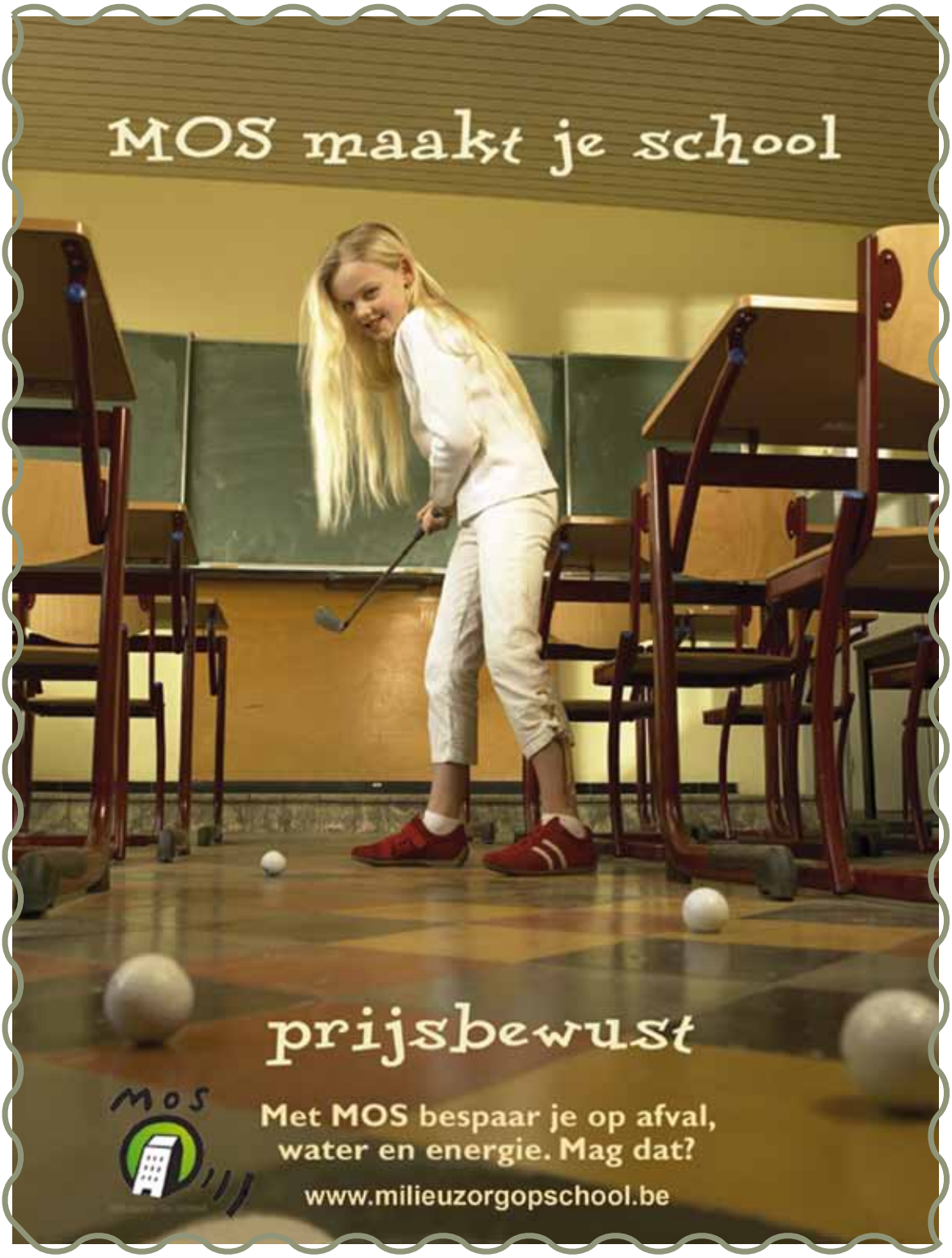
MOS maakt je school
prijsbewust
MOS
Met MOS bespaar je op afval,
water en energie. Mag dat?
www.milieuzorgopschool.be

Belangrijke milieuvoorwaarden uit VLAREM 2:

naar een duurzaam milieu

04

Het spreekt vanzelf dat het niet volstaat om als school de juiste milieuvergunning te hebben. Die vergunning verwerven mag niet het eindobjectief zijn en ook niet het alibi om de volgende 20 jaar op je lauweren te rusten. Integendeel, de vergunning wordt toegestaan onder bepaalde ***voorwaarden*** *die de bescherming van het milieu en de omgeving tot doel hebben.*
Pas als die voorwaarden worden nageleefd, mag je er als onderwijsinstelling prat op gaan dat je de milieureglementering respecteert.

Er zijn twee groepen voorwaarden te onderscheiden:

- **algemene** en **sectorale** voorwaarden: ze zijn ten dele van algemene aard en dus van toepassing op alle hinderlijke inrichtingen, en deels specifiek voor een bepaalde sector of activiteit (opgenomen in Vlarem 2).
- **bijzondere** voorwaarden: ze houden verband met de specifieke plaatselijke situatie van de school en komen daarom in deze brochure niet aan bod (individueel vergunningsbesluit).

Welke milieuvoorwaarden een school moet naleven, hangt af van de indelingsrubrieken die van toepassing zijn. Hier volgt een overzicht van de belangrijkste voorwaarden uit VLAREM 2 voor de indelingsrubrieken die relevant zijn voor de meeste scholen.

Een lijst van de meest voorkomende VLAREM-indelingsrubrieken vind je in de bijlage p. 95-98.

4.1 Afvalwater

Rubrieken 3.2, 3.4 en 3.6

Soorten afvalwater:

Om de juiste rubriek te kunnen toewijzen aan de lozing van het afvalwater, moet je eerst bepalen of het afvalwater huishoudelijk of bedrijfsafvalwater is.

- huishoudelijk afvalwater = afvalwater o.a. afkomstig van het sanitair, de keuken en het reinigen van de gebouwen
- bedrijfsafvalwater = bv. afvalwater van labo of autoherstellingswerkplaats

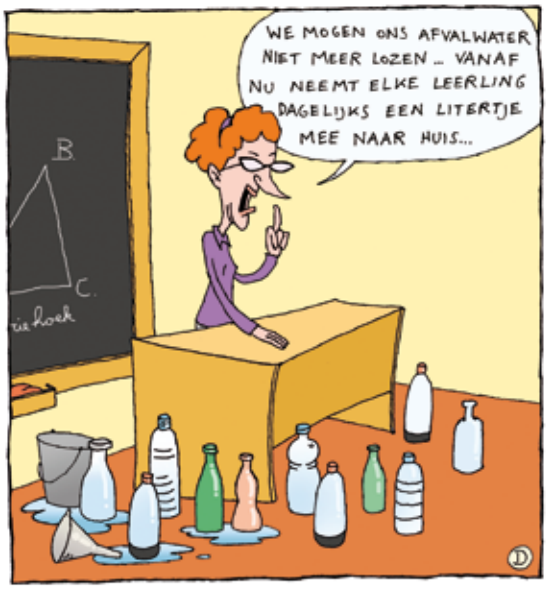

Zuiveringszones:

Daarna moet je bekijken in welke zuiveringszone je school gelegen is, en of de school een eigen waterzuiveringsinstallatie (individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater of IBA) heeft. Een septische put, vetvanger en/of koolwaterstofafscheider worden niet als IBA aangezien.
Scholen gevestigd in een bebouwde omgeving zijn

meestal aangesloten op een openbare riolering die afwatert naar een bestaande (of geplande) openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). Voor elke gemeente is er een zoneringsplan opgemaakt dat bepaalt hoe het afvalwater moet worden gezuiverd.

Op dat zoneringsplan zijn vier zones voorzien:

- **Centraal gebied (oranje zone):** hier is al riolering aanwezig. Men is verplicht om aan te sluiten op die riolering, waardoor het afvalwater wordt afgeleid naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie.

- **Groen gearceerde zone:** het collectief geoptimaliseerde buitengebied. Hier is recentelijk een riolering aangelegd die aangesloten is op een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Je bent verplicht om het afvalwater maximaal te scheiden van het hemelwater en het afvalwater aan te sluiten op de aanwezige riool.

- **Groene zone:** het collectief te optimaliseren buitengebied. Er zal nog een riool worden aangelegd die is aangesloten op een rioolwaterzuiveringsinstallatie. In afwachting van die werken zijn alle gebouwen in de zone verplicht om een septische put te plaatsen. Wanneer de gescheiden riolering dan wordt aangelegd, zal men het afvalwater en hemelwater gescheiden moeten aanleveren.

- **Rode zone:** het individueel te optimaliseren buitengebied. Het afvalwater moet individueel gezuiverd worden met een IBA.

De gemeentelijke milieuambtenaar kan je inlichten over de zuiveringszone waartoe je schoolt behoort. Voor niet behandeld bedrijfsafvalwater hangt de rubriek verder af van het geloosde debiet en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.

De lozing van zowel huishoudelijk als bedrijfsafvalwater dat behandeld wordt in een eigen afvalwaterzuiveringsinstallatie (WZI) is inbegrepen in rubriek 3.6 “Afvalwaterzuiveringsinstallaties”. De exacte subrubriek is afhankelijk van het soort afvalwater, de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en het lozingsdebiet.

Indien de rechtstreekse lozing van huishoudelijk afvalwater gebeurt in een openbare riolering die (nog) niet is aangesloten op een openbare rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) is het gebruik van een septische put gewenst.

Voor rioleringen die aangesloten zijn op een al functionerende openbare RWZI is het gebruik van een septische put voor het huishoudelijke afvalwater niet wenselijk.

4.1.1 Huishoudelijk afvalwater

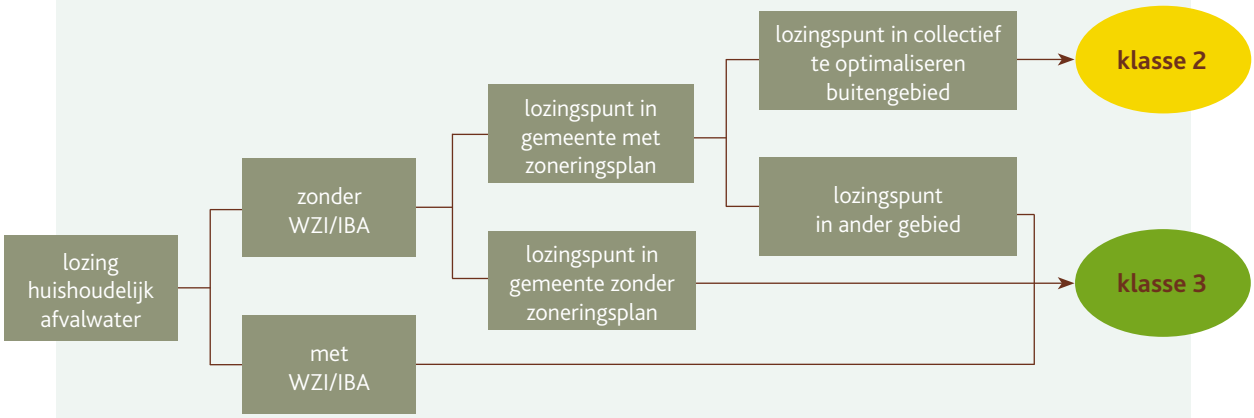

De lozingsnormen (bij lozing in de openbare rioleringsstelsel tegen aantasting of dichtslibbing te beschermen en om de goede werking van de openbare RWZI te verzekeren. Daarom mag het geloosde huishoudelijke afvalwater geen vaste huishoudelijke afvalstoffen, textiel, verpakkingsmateriaal, minerale oliën, ontvlambare stoffen, vluchtige solventen of stoffen die het water gevaarlijk of giftig maken, bevatten.

De lozingsnormen benadrukken in feite het voorzorgsprincipe. Vaste afvalstoffen, resten van chemicaliën, afvalolie e.d. mogen immers nooit worden geloosd **(zie artikels 4.2.7.2.1 en 4.2.8.2.1 van VLAREM 2)**. Is er een grootkeuken aanwezig, dan is ook een vetvanger noodzakelijk om de lozingsnormen te halen.

In een beperkt aantal gevallen (bv. bij sommige scholen in landelijke gebieden) gebeurt de lozing van afvalwater in oppervlaktewater of in een openbare riolering die wellicht nooit aangesloten wordt op een RWZI (rode zone).
De lozingsnormen zijn dan uiteraard strenger **(zie artikels 4.2.7.1.1 en 4.2.8.1.1 van VLAREM 2)**.
In dat geval volstaat een septische put niet.
De installatie van een IBA is dan verplicht.

4.1.2 Bedrijfsafvalwater

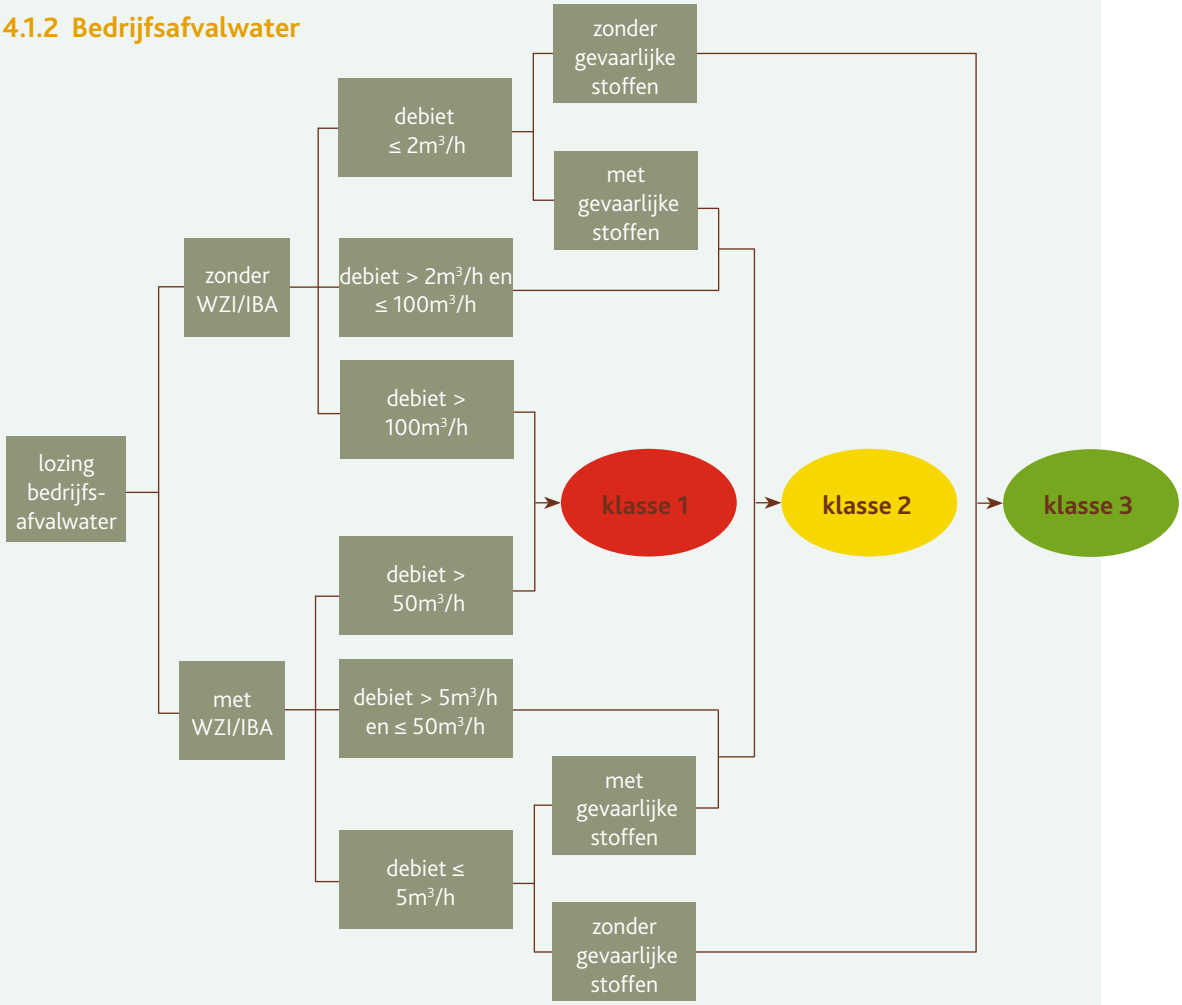

Voor het lozen van bedrijfsafvalwater gelden specifieke sectorale normen die verschillen naargelang de oorsprong van het afvalwater. De normen worden ook mee bepaald door het feit of het bedrijf gelegen is in centraal gebied, collectief geoptimaliseerd buitengebied, collectief te optimaliseren buitengebied of individueel te optimaliseren buitengebied.

Die normen vind je in **bijlage 5.3.2 van VLAREM 2**, "Sectorale lozingsvoorwaarden voor bedrijfsafvalwater". Zijn er voor de sector geen sectorale lozingsvoorwaarden in VLAREM 2 vastgelegd, dan gelden enkel de algemene lozingsvoorwaarden **(hfst. 4.2 van VLAREM 2).**

Bedrijfsafvalwater moet gescheiden van huishoudelijk afvalwater worden opgevangen en geloosd. Indien beide stromen niet apart controleerbaar zijn, krijgt **al het afvalwater het karakter van bedrijfsafvalwater** en gelden de strenge normen voor de totale lozing.

Om de verontreiniging van het afvalwater zoveel mogelijk aan de bron te beperken, moeten alle resten van chemicaliën, oliën, verven, enz. afzonderlijk worden opgevangen. Ze mogen niet worden geloosd. Je houdt ze best per groep bij om ze als afvalstoffen te laten ophalen door erkende bedrijven.

4.1.3 Elke druppel telt

Ten slotte kunnen we niet genoeg benadrukken dat "elke druppel telt". De school moet de nodige aandacht besteden aan rationeel watergebruik.
Bij de afvoer van hemelwater moet je de voorkeur geven aan de afvoerwijzen zoals hierna in afnemende graad van prioriteit weergegeven:

1. opvang voor hergebruik (hemelwaterput)
2. infiltratie op eigen terrein (o.a. infiltratievoorziening, WADI)
3. buffering met vertraagd lozen in een oppervlak tewater of een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater (gracht, vijver, rivier)
4. lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat

Alleen wanneer de best beschikbare technieken geen van de hierboven vermelde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater in overeenstemming met de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering.

Heel wat tips voor rationeel watergebruik vind je bij het Infoloket van de Vlaamse Milieumaatschappij (*info@vmm.be* of 053 72 64 45) en in het **MOS-themapakket** 'Water op school' (secundair) en de **MOS-themabundel** 'Water' (basisonderwijs). MOS-scholen krijgen die gratis via de provinciale MOS-begeleiders (*www.milieuzorgopschool.be*)

4.2 Transformatoren

Het is mogelijk dat de school voor haar elektriciteitsvoorziening, die uiteraard geleverd wordt via het net door een stroomleverancier, beschikt over een eigen transformator.

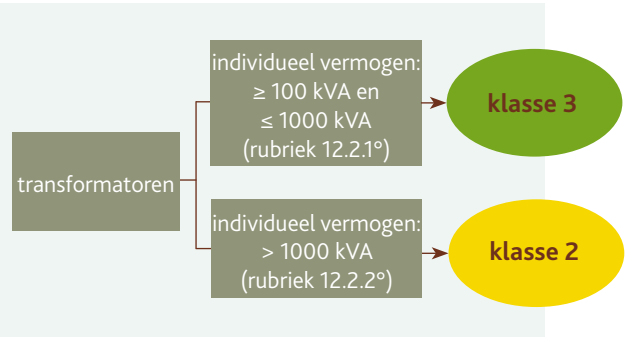

Er zijn enkele specifieke VLAREM 2 – bepalingen voor transformatoren **[artikels 5.12.0.2., 5.12.0.4. en 5.12.0.5**]. De voornaamste zijn:

- bescherming van de transformator tegen het binnendringen van regenwater of grondwater
- een brandweerstand van ten minste een half uur voor het lokaal waarin de transformator staat; je kunt aan die voorwaarde ook voldoen door de transformator in een speciaal daartoe ontworpen gesloten metalen kast te plaatsen
- een vloeistofdichte (voor de diëlektrische vloeistof) inkuiping onder de transformator om bodem en grondwaterverontreiniging te voorkomen
- transformatoren die PCB's (polychloorbifeny len) of PCT's (polychloorterfenylen) bevatten, zoals askareltransformatoren zijn verboden.

Onafhankelijk hiervan blijft ook het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties) van toepassing (o.a. de jaarlijkse keuring).

4.3. Koelinstallaties, airconditionings toestellen en luchtcompressoren (rubriek 16.3.1)

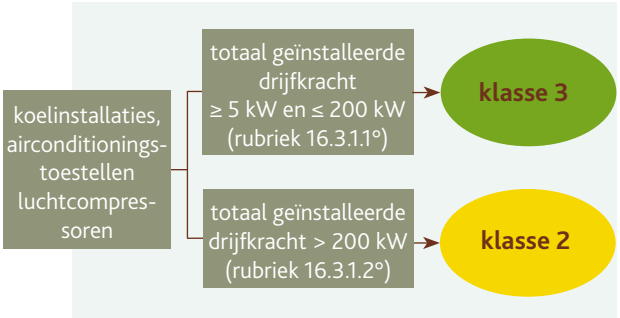

Koelinstallaties, airconditioningstoestellen en luchtcompressoren moeten voldoen aan de algemene voorwaarden voor gassen **[art. 5.16.1.1. en 5.16.1.2. van VLAREM 2]**.

Bijzondere aandacht is nodig voor mogelijke geluidshinder en trillingen veroorzaakt door luchtconditioneringstoestellen en ventilatoren.

Een van de specifieke voorwaarden voor koelinstallaties en airconditioningstoestellen verbiedt het gebruik van bepaalde CFK's en BFK's of mengsels daarvan als koelvloeistof **[art. 5.16.3.3.]**.
Verder hebben de voorwaarden vooral betrekking op de constructie en opstelling van de installaties en is het voor de school enkel van belang dat de installaties en toebehoren goed worden onderhouden en dat een bevoegd deskundige ze regelmatig controleert.

Specifieke voorwaarden voor luchtcompressoren hebben vooral betrekking op de constructie, de keuring en het eventuele periodiek onderzoek **[art. 5.16.3.2.]**.
Van belang is dat op de school de keuringsattesten en controleverslagen ter beschikking van de toezichthoudende ambtenaren liggen en dat de veiligheidstoestellen in goede staat van dienst worden gehouden. Het reservoir moet bijvoorbeeld regelmatig worden ontlucht.

4.4 Opslagplaatsen voor stookolie (rubriek 17.3.6)

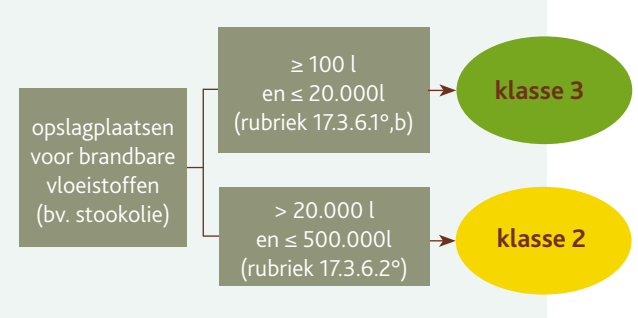

De opslag van stookolie (voor verwarming) is onderworpen aan de voorwaarden voor de opslag van gevaarlijke vloeistoffen met een ontvlammingspunt tussen 55°C en 100°C. We spreken in dit verband ook van P3- producten.

Let op! De inhoud van alle aanwezige houders voor brandbare vloeistoffen moet worden **samengeteld**!

Er is een belangrijk onderscheid in voorwaarden tussen de opslag in bovengrondse of in ondergrondse houders.

Alle boven- en ondergrondse opslagtanks, ook bestaande vergunde tanks, moeten vanaf 1 augustus 2000 voorzien zijn van een beveiliging tegen overvulling (bv. een automatisch afsluitsysteem of een geluidssignaal).

4.4.1 Bovengrondse houders

Voor bovengrondse houders gelden de voorwaarden opgesomd in de **artikels 5.17.3.1. tot en met 5.17.3.20. van VLAREM 2**.

De belangrijkste voorwaarden voor opslag van stookolie zijn:

Opvangsystemen [art. 5.17.3.1.]
De houders moeten in elk geval boven of in een inkuiping worden geplaatst. Dat geldt niet voor dubbelwandige houders die bovendien uitgerust zijn met een permanent lekdetectiesysteem.

Controles bij de plaatsing [art. 5.17.3.4. en 5.17.3.6.]
Ná de installatie maar vóór de ingebruikname is een controle door een erkend technicus noodzakelijk. Er worden voorwaarden gesteld aan constructie en plaatsing. Die moeten uitgevoerd zijn volgens een code van goede praktijk. Zo moet de inkuiping vloeistofdicht zijn en bestand tegen de erin opgeslagen vloeistoffen. Lekvloeistoffen moeten gemakkelijk te verwijderen zijn.

Capaciteit van de inkuiping [art. 5.17.3.7.]
De inkuiping moet de inhoud van de grootste houder die erin geplaatst wordt, kunnen bevatten. Als de school gelegen is in een waterwingebied moet de inhoud van alle houders kunnen worden opgevangen.

Afstand tussen houders en tot de wand van de inkuiping [art. 5.17.3.8.]
De afstand tussen de houders onderling moet minstens 0,5 meter bedragen en tussen de houders en binnenwanden van de inkuiping ten minste de helft van de hoogte van de houders.

Periodieke onderzoeken; definitie bestaande houders, maatregelen bij lekken en buitengebruikstelling [art. 5.17.3.16. t.e.m. 5.17.3.20.].
Een beperkt onderzoek van de installatie moet om de **3 jaar** gebeuren door een erkend technicus. Om de **20 jaar** is een algemeen onderzoek vereist, behalve voor houders voor de opslag van P3- producten met een individuele inhoud van maximum 20.000 liter.

Voor bestaande houders moest het eerste algemeen onderzoek ten laatste op **1 augustus 2000** uitgevoerd zijn.

Aan de voorwaarden in verband met de constructie van de inkuiping **[art. 5.17.3.6.]**, de inhoud van de inkuiping **[art. 5.17.3.7.]** en de afstand tussen de houders **[art. 5.17.3.8.]** moest voldaan zijn ten laatste op 1 januari 2003 **[art. 5.17.3.19.]**.

4.4.2 Ondergrondse houders

Voor ondergrondse houders gelden de voorwaarden van **artikel 5.17.2.1. tot en met 5.17.2.12. van VLAREM 2**.

De belangrijkste voorwaarden voor opslag van stookolie zijn:

Rechtstreeks in de grond ingegraven **enkelwandige** metalen houders mogen niet meer worden geplaatst. De bestaande vergunde houders mogen verder worden gebruikt.

Alle houders moeten worden uitgerust met een permanent lekdetectiesysteem, behalve houders uit thermohardende kunststoffen of uit roestvrij staal met een individuele inhoud kleiner dan 10.000 l. Metalen houders met een individuele inhoud vanaf 10.000 l moeten, indien uit onderzoek blijkt dat dit nodig is, voorzien worden van een kathodische bescherming om corrosie tegen te gaan.

Net zoals bij bovengrondse tanks is ná de installatie maar vóór de ingebruikname een controle door een erkend technicus vereist.

Een erkend technicus moet de installatie om de **2 jaar** aan een **beperkt** onderzoek onderwerpen. Om de **15 jaar** is een **algemeen** onderzoek vereist, behalve voor houders uit gewapende thermohardende kunststoffen.

Voor bestaande houders ingedeeld in klasse 1 of 2 moest het algemeen onderzoek ten laatste op

1 augustus 1999 uitgevoerd zijn, voor houders ingedeeld in klasse 3 ten laatste op **1 augustus 2002**.

Aan de voorwaarden in verband met het waarschuwings- of beveiligingssysteem tegen overvulling, de lekdetectie en de kathodische bescherming moest voldaan zijn sinds **1 augustus 2000** voor houders ingedeeld in klasse 1 en 2 en sinds **1 augustus 2001** voor houders ingedeeld in klasse 3.

4.5 Opslag van gevaarlijke stoffen in kleinverpakkingen (rubriek 17.4.)

Op veel scholen zijn kleine hoeveelheden (maximum 5000 kg of liter) gevaarlijke producten in kleine verpakkingen (maximum 25 kg of 25 liter recipiënten) aanwezig. Het kan gaan om chemicaliën voor de lessen chemie of biologie maar ook om reinigingsproducten en ontsmettingsproducten voor sanitair enz.

Is de totale hoeveelheid kleiner dan 50 kg of 50 liter dan is hiervoor geen vergunning vereist. Bij hoeveelheden **vanaf 50 kg of 50 liter** is de opslag ingedeeld in **rubriek 17.4.** als klasse 3 activiteit en moet een **melding** gebeuren.

4.6 Laboratoria

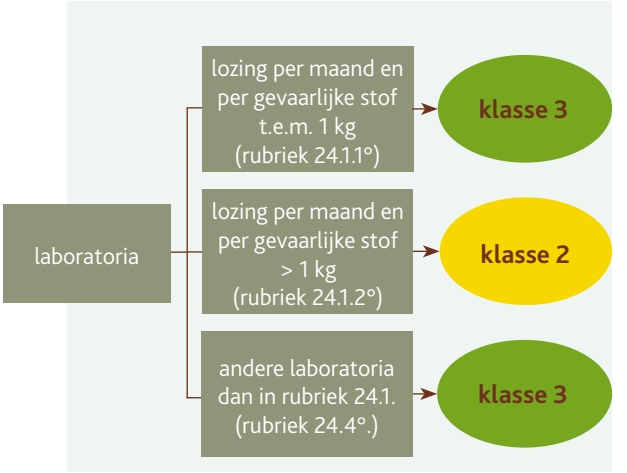

Voor laboratoria zijn geen specifieke voorwaarden opgenomen in VLAREM 2. Bovendien mag worden aangenomen dat de opgeslagen hoeveelheden chemicaliën in de labo's van een school altijd beneden de drempelhoeveelheden van de diverse subrubrieken van rubriek 17 vallen, zodat de opslag niet vergunningsplichtig is.

Dat betekent dat enkel de toepasselijke algemene voorwaarden van VLAREM 2 van kracht zijn en dus algemene voorzorgsprincipes worden gehanteerd. Zie ook 5.2.6.2 Labo-chemicaliën p. 34.

4.7 Zalen voor manifestaties (rubriek 32.2)

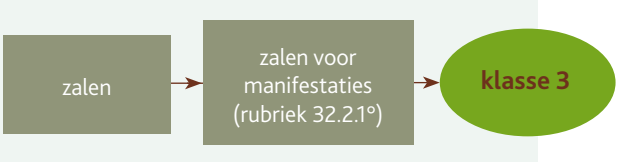

Voor zalen waar (sport)manifestaties met publiek georganiseerd worden, geldt de meldingsplicht. Lokalen die gebruikt worden voor de lessen lichamelijke opvoeding en sport zijn niet ingedeeld tenzij er ook manifestaties met publiek in plaatsvinden.

4.8 Stookinstallaties (rubriek 43.1)

Zoals uit de rubriekindeling blijkt, zijn stookinstallaties pas ingedeeld als het totaal warmtevermogen minstens 300 kW bedraagt. Dat betekent niet dat er in het andere geval geen regelgeving zou bestaan.

Let op!
Het warmtevermogen van alle stookinstallaties moet worden samengeteld.

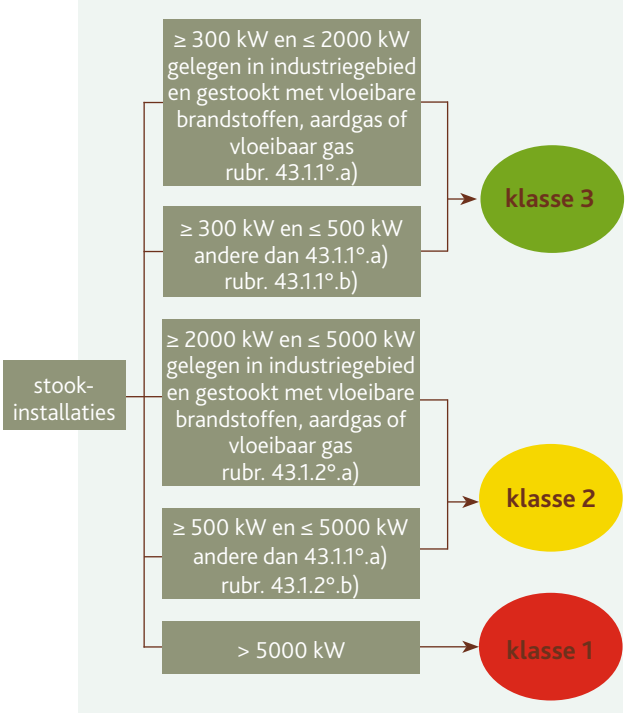

4.8.1 Totaal warmtevermogen lager dan 300 kW

In dit geval moet enkel worden voldaan aan de voorwaarden voor niet ingedeelde inrichtingen voor de verwarming van gebouwen **[art. 6.6.0.1. en 6.6.0.2. van VLAREM 2]**.

Naast die voorschriften moet de school ook de bepalingen van het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater naleven. Belangrijk is dat nu ook gasgestookte verwarmingsketels aan een periodiek nazicht worden onderworpen.

- Installaties met stookolie: jaarlijks nazicht
- Installaties met gas: tweejaarlijkse controle

4.8.2 Totaal warmtevermogen vanaf 300 kW

Met een totaal warmtevermogen vanaf 300 kW zijn stookinstallaties ingedeelde installaties en gelden de voorwaarden van **artikel 5.43.1.1.§2 en de artikels 5.43.2.3.1. tot 5.43.2.3.4. van VLAREM 2**.

Hierbij wordt wel van de veronderstelling uitgegaan dat het kleine stookinstallaties zijn met een individueel thermisch vermogen van **100 kW tot en met 2 MW**.

Afzonderlijke installaties die via **één schoorsteen** kunnen worden geloosd, worden als één installatie beschouwd.
Bij stookinstallaties wordt een onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande installaties [zie algemene definities van **artikel 1.1.2. van VLAREM 2**]. In grote lijnen komt het onderscheid erop neer dat de inrichting als bestaande inrichting wordt beschouwd indien de installatie vergund of in bedrijf gesteld is vóór 1 januari 1993.

De na te leven emissiegrenswaarden zijn afhankelijk van de **gebruikte brandstof** (vast, vloeibaar of gasvormig) en van de **datum** van eerste vergunning van de installatie vóór of ná **1 januari 1996**.

De belangrijkste parameters bij gebruik van vloeibare brandstoffen (stookolie) zijn stof, zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolmonoxide, nikkel en vanadium. De emissiegrenswaarden voor de verschillende brandstoffen vind je in **artikel 5.43.4.1**.

De concentraties in de rookgassen van stof, zwaveldioxide, stikstofoxiden en koolmonoxide en de procesparameters zuurstofgehalte, waterdampgehalte, temperatuur en druk, moeten voor installaties **tot en met 1 MW** ten minste **vijfjaarlijks** en voor installaties van **meer dan 1 MW tot 2 MW** ten minste **tweejaarlijks** jaar worden gemeten tijdens een periode van normale bedrijvigheid (door erkende brandertechnici).

De resultaten moeten ter inzage gehouden worden van de milieu-inspectie. Voor het uitvoeren van de metingen kun je terecht bij een erkend milieudeskundige.

Wat doe je met het afval dat je niet kunt voorkomen?

05

Op de eerste plaats tracht je natuurlijk zoveel mogelijk afval te vermijden. Preventie is het sleutelwoord. Voorkomen is beter dan genezen.
Voor preventietips en educatieve omkadering verwijzen we naar de **MOS-themabundel** 'Afvalpreventie' (basisonderwijs) en het **MOS-themapakket** 'Afval en duurzame materialen' (secundair onderwijs). MOS-scholen krijgen die gratis via hun provinciale begeleiders (***www.milieuzorgopschool.be***).
Ook op de website van OVAM vind je een schat aan informatie: *www.ovam.be* en meer specifiek *www.ovam.be/afvalpreventie*.
Met vragen over afvalpreventie of milieuverantwoorde consumptie kun je terecht bij *afvalpreventie@ovam.be*
en via het nummer 015 28 43 03.

We beseffen wel dat een school nu eenmaal een hoeveelheid afval zal blijven genereren. Om dat in goede banen te leiden, vermelden we hier de wetgeving i.v.m. afvoer van afvalstoffen, zonder te veel in detail te treden.

5.1 Wetgeving

5.1.1 Indeling van de afvalstoffen

Afvalstoffen die in een school ontstaan, worden door het Afvalstoffendecreet en het VLAREA aangeduid als bedrijfsafvalstoffen.
Bedrijfsafval kan verder worden ingedeeld in: **bijzonder** en/of **gevaarlijk** bedrijfsafval. Voor beide categorieën gelden specifieke bepalingen.

In onderstaande tabel vind je enkele afvalstoffen die kunnen ontstaan in een school, gecatalogiseerd volgens de vermelde indeling.

Indeling	Afvalstoffen ontstaan in een school *De lijst is niet limitatief.*
Bedrijfsafval	papierafval (i.c. schrijfpapier, boeken, tijdschriften, kranten) kartonafval glasafval groenafval (snoeihout, tuinafval) organisch-biologisch afval kunststofafval drankkartons kunststofverpakkingen metalen verpakkingen metaalafval (ferro en non-ferro) houtafval (onbehandeld) textielafval kringloopafval
Bijzonder bedrijfsafval	bouw- en sloopafval slib van de reiniging van riolen, septische putten en vetvangers rubberbanden elektrische en elektronische apparaten dierlijk afval
Gevaarlijk bedrijfsafval	verven, inkten, lijmen en harsen solventen fotochemicaliën voertuigwrakken afgewerkte olie (motorolie, afvalolie) tl-lampen, spaarlampen en ander kwikhoudend afval rookmelders labo-chemicaliën gebruikte PCB's bestrijdingsmiddelen accu's en batterijen

5.1.2 Afvoer van de afvalstoffen

De aanduiding van afval afkomstig van een school als bedrijfsafval heeft voor gevolg dat de school **zelf** organisatorisch en financieel verantwoordelijk is voor de inzameling, ophaling en verwerking van haar eigen afvalstoffen.

Gemeenten moeten enkel **huishoudelijk** afval inzamelen, afvoeren en (laten) verwerken.
Maar ze mogen samen met huishoudelijke afvalstoffen **vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen** van de scholen inzamelen. Dat zijn bedrijfsafvalstoffen die qua aard, samenstelling en hoeveelheid te vergelijken zijn met de huishoudelijke afvalstoffen die ontstaan bij de normale werking van een particulier gezin. In de praktijk geldt dat voor gewone afvalstoffen waarvan een school slechts kleine hoeveelheden aanbiedt voor inzameling.

Gemeenten kunnen dus **op vrijwillige basis** de afvalstoffen van scholen in hun inzamelkanalen opnemen op voorwaarde dat ze in regel zijn met alle wettelijke bepalingen voor de inzameling van bedrijfsafval.
Indien de school gebruik wenst te maken van de inzamelkanalen van de gemeente, moet ze de uitdrukkelijke toestemming van de gemeente krijgen. De vergoeding die de school hiervoor moet betalen, wordt door de gemeente bepaald. Die vergoeding moet de volledige kost voor de inzameling en de verwerking van de afvalstoffen dekken.

De producent van bedrijfsafval (i.c. de school) moet het afval ofwel zelf verwerken (indien hij hiervoor over een vergunning beschikt), ofwel moet hij het afgeven aan een erkende overbrenger of een vergunde verwerker. Elke afgifte van afvalstoffen aan derden moet gebeuren tegen **ontvangstbewijs**.

Dat ontvangstbewijs vermeldt volgende gegevens:

- datum van afgifte
- identificatie van de afvalproducent
- identificatie van de overbrenger of verwerker
- aard, herkomst, samenstelling en hoeveelheid van de afvalstoffen

Een lijst met de namen van erkende overbrengers en vergunde verwerkers kun je telefonisch aanvragen bij OVAM. Je kunt ze ook vinden op ***www.ovam.be***.

De scheidingsverplichting voor afvalstoffen is voor gezinnen en scholen vandaag vrijwel gelijk. Scholen moeten volgende afvalstoffen scheiden aan de bron en ze selectief laten ophalen voor verwerking:

- gevaarlijk afval
- klein gevaarlijk afval van vergelijkbare bedrijfsmatige oorsprong
- glasafval
- papier- en kartonafval
- groenafval
- textielafval
- afgedankte elektrische en elektronische apparaten
- afvalbanden
- steenachtige fracties van bouw- en sloopafval
- afgewerkte olie
- frituurvetten en –oliën
- asbestcementhoudende afvalstoffen
- afgedankte apparatuur en recipiënten die ozon afbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten
- houtafvalstoffen *
- metaalafvalstoffen *

* Hout – en metaalafvalstoffen mogen in een container met gemengde afvalstoffen. Maar dan moet de school kunnen aantonen dat de verwerker die afvalstoffen uit de gemengde container zal halen na de inzameling.

Het bedrijfsafval selectief inzamelen op de plaats van ontstaan, is de beste oplossing.
Scholen staan voor de uitdaging om leerlingen en medewerkers de mogelijkheid te bieden om afvalstoffen gescheiden aan te bieden. Het aantal verschillende afvalrecipiënten verhogen zal in vele gevallen maar een deel van de oplossing zijn. Want het gebruik van meer afvalrecipiënten vraagt een mentaliteitsverandering.

Het nieuwe VLAREA hanteert nieuwe bepalingen voor KGA (Klein Gevaarlijk Afval). De gemeenten mogen KGA van scholen dat in aard en hoeveelheid vergelijkbaar is aan KGA van huishoudelijke oorsprong, inzamelen via het bestaande circuit, op voorwaarde dat het tegen kostprijs gebeurt.

5.1.3 Administratieve verplichtingen en IMJV-plicht

Voor elk vervoer van afvalstoffen moet er altijd een **opdrachtgever** zijn. Dat kan zowel een producent, een overbrenger, een gemeente of een intergemeentelijk samenwerkingsverband zijn. De opdrachtgever bepaalt waar de afvalstoffen naartoe gaan. Gaat het over gevaarlijk afval of KGA, dan moet de opdrachtgever een geldig verzekeringscontract tegen milieuschade bezitten. Hij vervoert zelf de afvalstoffen of doet hiervoor een beroep op een geregistreerde vervoerder.

Voor het vervoer van afvalstoffen is een **identificatieformulier** nodig. Dat formulier bevat gegevens over het transport en de afvalstoffen. Uitzondering op die regel zijn de huishoudelijke afvalstoffen of daarmee vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen en de niet-gevaarlijke bedrijfsafvalstoffen die in één ophaalronde worden opgehaald **(artikel 5.1.1.1)**.
Er is zowel een modelformulier voor gevaarlijke als voor niet-gevaarlijke afvalstoffen. Het belangrijkste onderscheid is dat voor gevaarlijk afval ook de producent het formulier moet ondertekenen.

Als uitzondering op de regel kunnen onderstaande groepen ook optreden als opdrachtgever voor het vervoer van afval, maar ze zijn vrijgesteld van het verzekeringscontract, in geval van gevaarlijk afval of KGA, en van het identificatieformulier:

- de zelfstandige of kleine ondernemer die zijn afval zelf naar een inzamelpunt brengt
- de producent die afvalstoffen die ontstaan zijn bij uitgevoerde onderhoudswerken, naar zijn eigen terrein of naar een verwerkingsinrichting brengt
- de leverancier van goederen die afgedankte goederen terug meeneemt binnen een aanvaardingsplicht of vrijwillige terugname
- de houder die afgedankte goederen naar zijn leverancier terugbrengt binnen een aanvaardingsplicht of vrijwillige terugname
- de erkende kringloopcentra die herbruikbare goederen inzamelen en de niet-herbruikbare fractie terug afvoeren

Als producent van bedrijfsafval moet de school een **afvalstoffenregister** bijhouden. Het bevat informatie omtrent de aard, oorsprong, samenstelling, hoeveelheid, bestemming en wijze van verwerking van de afvalstoffen. Die gegevens moeten minstens maandelijks worden aangevuld. Momenteel worden er nog geen voorschriften opgelegd over de vorm van dat afvalstoffenregister. De school kan aan die administratieve verplichting voldoen door de **ontvangstbewijzen op een geordende wijze te bundelen**.

Een producent van bedrijfsafvalstoffen moet aan de jaarlijkse **meldingsplicht** over bedrijfsafvalstoffen voldoen **indien de OVAM erom vraagt**. Dat geldt

ook voor een school. **De lijst van de geselecteerde bedrijven (en scholen) die een melding moeten doen, verschijnt op de website van de OVAM op het einde van het jaar, in december**. Als de school geselecteerd is, krijgt ze een schriftelijke bevestiging. In dat geval moet de school vóór 15 maart van het volgende jaar aan de OVAM gegevens verstrekken over de geproduceerde en afgevoerde afvalstoffen tijdens het voorbije jaar. Die rapportage kan schriftelijk of elektronisch gebeuren.

Bedrijfsafval dat naar aard, samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is met huishoudelijk afval en dat samen met het huishoudelijk afval wordt ingezameld door of in opdracht van de gemeente, wordt **vrijgesteld** van die meldingsplicht.

Het Integraal MilieuJaarVerslag (IMJV)

http://milieujaarverslag.milieuinfo.be
of *http://imjv.milieuinfo.be*

Het Integraal Milieujaarverslag kadert in het beleid gericht op administratieve vereenvoudiging. Het omvat zowel het milieujaarverslag, de afvalstoffenmelding voor producenten, overbrengers en verwerkers, de aangifte m.b.t. grondwaterwinning en –statistiek.

Voordelen voor de IMJV-plichtigen:
In plaats van afzonderlijke aangiftes aan verschillende administraties, doe je nu één geïntegreerde aangifte aan één administratie:

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Aangifte Integraal Milieujaarverslag
Koning Albert II-laan 20, bus 18, 1000 Brussel

- Er is één meldpunt voor de aangifte van informatie die door verschillende administraties wordt aangewend.
- Jaarlijks variërende informatie en wijzigingen moeten worden gemeld – andere informatie wordt door de administratie vooraf in gevuld.
- IMJV-plichtigen kunnen informatie inbrengen via een virtueel loket.

Scholen zijn pas IMJV-plichtig als ze op de steekproeflijst van OVAM voorkomen. Indien ze niet op die lijst (zie ook *http://milieujaarverslag.milieuinfo.be*) voorkomen, zijn ze vrijgesteld voor dat jaar. Indien ze **meldingsplichtig** zijn, ontvangen ze de nodige documenten met daarin een **gebruikersnaam** en een **paswoord** nodig om de melding elektronisch te doen.

Surf naar *http://milieujaarverslag.milieuinfo.be*, log in via de knop “Naar het IMJV-Loket enkel afvalstoffenmelding” en geef dan gebruikersnaam en paswoord in. Je kunt dan de nodige gegevens invullen.
In het loket zelf wijzen de schermen uit waar je wat en hoe je de afvalmelding moet invullen. Op de site van *http://milieujaarverslag.milieuinfo.be* zijn helpteksten voorzien indien je toch problemen hebt met het invullen van de gegevens.
Je kunt ook telefonische hulp krijgen via het nummer 02 553 14 61.

5.1.4 Aanvaardingsplicht

Aanvaardingsplicht =

- producent, invoerder, tussenhandelaar en eindverkoper moeten producten terugnemen wanneer ze in hun afvalfase belanden
- producent of invoerder moeten voor de verwerking zorgen

VLAREA stelde tot nu toe een aanvaardingsplicht in voor volgende afvalstoffen:

- papierafval: enkel voor kranten, tijdschriften, dag- en weekbladen, telefoon- en faxboeken, reclamebladen, reclamefolders; *(voor schrijfpapier, schriften, leesboeken, computerpapier, faxpapier e.d. geldt geen aanvaardingsplicht!)*
- accu's en batterijen
- afgedankte voertuigen
- afgewerkte olie
- afvalbanden
- afgedankte elektrische en elektronische toestellen
- frituurvetten en –oliën
- afvalfotochemicaliën
- verlichtingsapparatuur.

De definities van de verschillende afvalstoffen vind je in hoofdstuk 3 van het VLAREA.

Het "aanvaarden" zelf kan op verschillende manieren worden ingevuld.
Bij aankoop van een nieuw (vervang)product kun je het afvalproduct achterlaten bij de verkoper of neemt de leverancier van het product het afvalproduct terug mee. De verkoper zorgt dat het afvalproduct via de tussenhandelaar terug bij de producent of invoerder terechtkomt, die dan verder voor de verwerking ervan moet zorgen. Een andere mogelijkheid is dat een groep van producenten, invoerders, tussenhandelaars en eindverkopers zich hiervoor gezamenlijk organiseren.

5.1.5 Terugnameplicht

Voor verpakkingsafval is er geen aanvaardingsplicht, maar een terugnameplicht op basis van het "Interregionaal Samenwerkingsakkoord Verpakkingsafval".

Terugnameplicht =
een producent of invoerder die verpakte producten op de markt brengt, is verantwoordelijk voor de terugname van eenmalige verpakkingen wanneer ze afval worden.

In de praktijk wordt verpakkingsafval via verschillende afvalstromen ingezameld, in het bijzonder via de PMD-inzameling (PMD = Plastic flessen en flacons, Metalen verpakkingen en Drankkartons) en de inzameling van papier, karton en glas.

5.2 Organisatie van de afvalinzameling op school

Het is van belang te weten welke afvalstoffen op school ontstaan. Om een goede inzameling te kunnen organiseren is het ook nodig de hoeveelheid en de plaats van ontstaan van het afval te kennen. Voor de organisatie van de afvalinzameling neemt de school best contact op met het gemeentebestuur of de gemeentelijke milieuambtenaar om na te gaan of ze gebruik kan maken van de gemeentelijke inzamelkanalen. De situatie kan verschillen van gemeente tot gemeente. Dat geldt ook voor de vergoedingen die de school moet betalen aan de gemeente om van die service gebruik te maken.

De school kan een privéfirma contacteren die over een erkenning als **overbrenger** beschikt. In overleg met de overbrenger kunnen dan de nodige afspraken gemaakt worden over de afvalstoffen, de hoeveelheden, de frequentie van ophaling, de zuiverheidsgraad en de kosten. De meeste overbrengers stellen ook afvalrecipiënten ter beschikking.

Een overbrenger van afvalstoffen moet een erkenning van de OVAM hebben. Lijsten met erkende overbrengers per afvalstof vind je terug op *www.ovam.be*, *www.febem.be* of *www.coberec.be*.

Wanneer de school op een correcte manier het selectief ingezamelde afval aanbiedt aan een overbrenger (privébedrijf of gemeente), moet dat afval ook conform de gemaakte afspraken worden opgehaald en verwerkt. Als de school vaststelt dat dit niet gebeurt, moet ze onmiddellijk de overbrenger contacteren en om verduidelijking vragen.

Vermijd vermenging van verschillende afvalstoffen! Bij vermenging van afvalstoffen (bv. gevaarlijke met niet-gevaarlijke) worden altijd de bepalingen van de strengste categorie toegepast en zijn de kosten voor ophaling en verwerking hoger. Het loont ook financieel om meer afvalstoffen selectief in te zamelen dan enkel de wettelijk verplichte.

Voor de opslag van de **eigen bedrijfsafvalstoffen** moet de school **niet** over een **milieuvergunning** beschikken, op voorwaarde dat die afvalstoffen op **regelmatige tijdstippen** worden opgehaald.

Wanneer een onderwijsinstelling **afvalstoffen van derden** aanvaardt en opslaat (bv. didactisch materiaal of bij een afvalinzamelactie op school), moet zij wel over een **milieuvergunning** voor de opslag van de afvalstoffen beschikken.

Scholen zijn geen inzamellocaties voor afvalstoffen van derden. Enkel indien de school een afvalinzamelactie kadert in een **educatief afvalproject** om leerlingen en hun ouders te sensibiliseren voor selectieve inzameling van bepaalde afvalstoffen, kan de school (tijdelijk) afvalstoffen van derden stockeren.
Voor de inzameling van afvalstoffen die de leerlingen of hun ouders naar school brengen, moeten de initiatiefnemers vooraf de **schriftelijke toestemming** krijgen van de OVAM.
Een inzamelactie voor educatieve inspanningen met ecologische of maatschappelijke doelstellingen waarmee de school materiële voordelen kan halen, beschouwt de OVAM niet als een educatief afvalproject.

Nu volgt een opsomming van de meest voorkomende afvalstoffen die in een school worden geproduceerd en in aanmerking komen voor selectieve inzameling. We vermelden ook hoe je ze moet verpakken en kwijtraken.

Je vindt telkens een sorteerwijzer: wat wel, wat niet. In de "wat niet-kolom" vermelden we tussen vierkante haakjes bij welke categorie van afvalstoffen het product dan wel thuishoort.

5.2.1 Papier- en kartonafval

wat wel

- kranten en tijdschriften
- kartonnen dozen
- schrijfpapier
- kopieerpapier
- computerpapier, listingpapier
- enveloppen zonder venster

wat niet

- geolied papier en karton [restafval]
- papier met waslaag [restafval]
- carbonpapier, doorslagpapier [restafval]
- gelijmd karton [restafval]
- papieren voorwerpen waarin kunststoffen of andere materialen verwerkt zijn (bv. vensterenveloppen) [restafval]
- kaarten met magneetbanden [restafval]
- behangselpapier [restafval]
- ringmappen [restafval]
- vervuilde papieren en kartonnen verpakkingen [restafval]

SORTEERWIJZER PAPIER- EN KARTONAFVAL

Papier- en kartonafval verzamel je bij voorkeur in kartonnen dozen of papieren zakken. Je mag het ook samenbinden in hanteerbare pakketten met een touw (geen kunststoftouw).
Voor grote hoeveelheden kun je een (herbruikbare) container huren of aankopen. Bij de opslag van het papier- en kartonafval moet je ervoor zorgen dat het niet nat kan worden of wegwaaien.

5.2.2 Glasafval

wat wel

- lege, gereinigde flessen, bokalen en glazen (gebroken of intact)
- lege glazen flacons

wat niet

- aardewerk [bouw- en sloopafval]
- servies [bouw- en sloopafval]
- vuurvaste schalen [bouw- en sloopafval]
- opaal glas, rookglas [restafval]
- stenen, tegels [bouw- en sloopafval]
- gloeilampen [restafval]
- tl-lampen en spaarlampen [gevaarlijk afval]
- beeldbuizen [afgedankte elektrische en elektronische apparaten]
- vensterglas [vlak glas]
- autoruiten [restafval]
- serreglas [restafval]
- spiegels [restafval]
- gewapend glas [restafval]
- kristal [restafval]
- plexiglas [restafval]
- pyrexglas [restafval]
- flessen met resten van gevaarlijke stoffen [gevaarlijk afval]

SORTEERWIJZER GLASAFVAL

Zorg voor een stevig recipiënt. Voor glasafval kun je overwegen glascontainers of glasbollen aan te kopen wanneer de school relatief grote hoeveelheden glasafval produceert.
Glasafval scheid je best in twee fracties op basis van de kleur, nl. wit glas en gekleurd glas (bruin en groen).
De opslag van het glasafval gebeurt best op een afgesloten plaats om ongelukken met glasscherven te voorkomen.

5.2.3 Verpakkingsafval

Bij verpakkingsafval maken we een onderscheid tussen:

- verpakkingsglas: zie glasafval
- verpakkingspapier en -karton: zie papier en kartonafval
- kunststoffen verpakkingen
- metalen verpakkingen
- drankkartons

Producten die een school in grote hoeveelheden aankoopt (bv. computers, drank) worden geleverd in eenmalige of herbruikbare verpakking. In beide gevallen is het raadzaam om bij de leverancier na te vragen of hij de verpakkingen terugneemt. Zie hiervoor 5.1.5 p. 26.
Maak bij aankoop van nieuwe producten altijd afspraken met de leverancier en kies bij voorkeur herbruikbare verpakkingen.

Er bestaat geen expliciete wettelijke verplichting om het verpakkingsafval selectief aan te bieden. Bovendien verschilt de situatie van gemeente tot gemeente.

In vele gemeenten werkt men volgens een Fost Plus-systeem. Dan wordt het verpakkingsafval in blauwe zakken opgehaald.
De gemeente kan besluiten dat afval bij de school op te halen.

De scheidingsregel voor het Fost Plus-systeem wordt hierna uitgelegd. De drie fracties (kunststof, metaal en drankkartons) gaan samen in de blauwe zak.

Fost Plus-systeem

wat wel	wat niet
Drankkartons (leeg)	Kartonnen doosjes [papier- en kartonafval]

SORTEERWIJZER DRANKKARTONS

SORTEERWIJZER METALEN VERPAKKINGEN

wat wel

- drankblikjes (leeg)
- blikken van voeding (leeg)
- spuitbussen van voedingsmiddelen en cosmetica (leeg)

wat niet

- blikjes en spuitbussen die niet leeg zijn [restafval of gevaarlijk afval, afhankelijk van de inhoud]
- verfblikken [gevaarlijk afval]]
- aluminiumfolie [restafval]

SORTEERWIJZER KUNSTSTOFFEN VERPAKKINGEN

wat wel

- kunststof flessen (leeg)
- kunststof flacons (leeg)

wat niet

- botervlootjes [restafval]
- yoghurtpotjes [restafval]
- plastic zakjes [restafval]
- kunststoffen stoelen, speelgoed, e.d. [restafval]

In enkele gemeenten zijn er ook andere systemen i.v.m. het verpakkingsafval.

Bijvoorbeeld:

- alle verpakkingen vervaardigd uit kunststof mogen in de daarvoor bestemde recipiënt voor inzameling aan huis
- er is enkel een inzameling in het containerpark

Doorgaans is dat ingegeven vanuit de gedachte dat het PMD-afval zoveel mogelijk wordt **voorkomen**.

Uiteraard kan de school ook met een privéfirma afspraken maken om het verpakkingsafval in te zamelen. Met die firma kun je dan in onderling overleg bepalen hoe je te werk wilt gaan.

We leggen de nadruk op het feit dat een school eerst en vooral maximale inspanningen moet doen om verpakkingsafval te **voorkomen**. De school moet er vooral voor zorgen dat **een aparte inzameling van het verpakkingsafval de preventiemaatregelen niet beknot**.

5.2.4 Organisch-biologisch afval

wat wel

- aardappelschillen
- schillen van citrus- of andere vruchten
- groenteresten
- eierschalen
- doppen van noten
- theebladeren en -zakjes
- koffiedik en koffiefilters
- papier van de keukenrol
- kleine hoeveelheden etensresten
- verwelkte snijbloemen en kamerplanten
- versnipperd snoeihout
- haagscheersel
- zaagmeel en schaafkrullen van onbehandeld hout
- gemaaid gras
- bladeren
- onkruid
- resten uit de groente- en siertuin

wat niet

- onbehandeld (timmer)hout [groenafval]
- behandeld (timmer)hout [houtafval]
- grof ongesnipperd snoeihout [groenafval]
- (soep)beenderen en vlees- en visresten [restafval]
- dissectiemateriaal [dierlijk afval]
- aarde en zand [bouw- en sloopafval]
- saus, vet en olie [restafval]
- houtskool [restafval]
- kunststoffen [kunststofafval]
- ijzer, metaal [oude metalen]
- blik [metalen verpakkingen]
- slagerspapier [restafval]
- niet-organisch materiaal [restafval]

SORTEERWIJZER ORGANISCH-BIOLOGISCH AFVAL

De school moet momenteel nog over een **vergunning** beschikken indien ze eigen organisch-biologisch afval of afval van derden wil composteren. Composteren van afval in openlucht is niet toegestaan omwille van mogelijke geurhinder voor de omgeving. Composteren kan wel in een compostvat of in een (gesloten) compostpaviljoen.
Tips vind je via *www.ovam.be* of *www.vlaco.be*.

Wanneer je het organisch-biologisch afval van de school laat ophalen zodat het elders kan worden gecomposteerd, kies je samen met de overbrenger (gemeente of privé-overbrenger) een geschikt recipiënt.

5.2.5 Groenafval en snoeihout

Groenafval of snoeihout kun je na het hakselen ter plaatse in de school gebruiken als bodembedekker onder struiken en bloemen. Misschien mag je wel de mobiele hakselaar van de gemeente gebruiken? Sommige afvaloverbrengers verhuren hakselaars. Het gehakselde groenafval en snoeihout kun je ook composteren. Afhankelijk van de opslagcapaciteit moet de school al dan niet over een vergunning beschikken voor "aërobe composteren van uitsluitend tuin- en plantsoenafval" **[VLAREM-rubriek 2.2.3.a]**.

Als groenafval of snoeihout moet worden opgehaald, maak je de nodige afspraken met de overbrenger (gemeente of privé-overbrenger) over het te gebruiken recipiënt of de wijze van aanbieding.

5.2.6 Gevaarlijke afvalstoffen

5.2.6.1 Algemeen

Ook hier is **preventie** het sleutelwoord. Probeer zo weinig mogelijk afvalstoffen te produceren. Gebruik bv. zoveel mogelijk herlaadbare batterijen en inktcassettes die terug kunnen worden gevuld.

Gevaarlijke afvalstoffen die kunnen ontstaan in een school (niet-limitatieve lijst) zijn o.a.:

- labo-chemicaliën (gebruikte en restanten, resten van labo-proeven)
- tl-lampen en spaarlampen
- inktcassettes
- batterijen (batterijtjes en autoaccu's)
- afgewerkte olie
- afgedankte voertuigen

Let op! Gevaarlijke afvalstoffen mag je niet meegeven met de andere afvalstromen omdat zij de verwerking ervan kunnen bemoeilijken en zelfs volledig verhinderen. Je mag ze uiteraard ook niet via de gootsteen lozen.

Elke soort gevaarlijk afval moet je altijd apart inzamelen en verpakken. Op de verpakking geef je duidelijk aan om welke afvalstof het gaat. Indien mogelijk, (her)gebruik je het oorspronkelijk recipiënt van het product als verpakking omdat dit aan alle veiligheidseisen voldoet. Wanneer je het oorspronkelijk recipiënt hergebruikt, moet je wel duidelijk vermelden dat de inhoud "afval" is zodat er geen vergissingen kunnen gebeuren.

Bij de opslag van gevaarlijk afval is het belangrijk dat

- de verschillende gevaarlijke afvalstoffen zich niet kunnen mengen
- de gevaarlijke afvalstoffen op een veilige en afgesloten plaats worden bewaard
- de verpakkingen intact blijven

Sommige gevaarlijke afvalstoffen kunnen worden gerecycleerd. De verwerkingskost ligt lager dan bij verbranden of storten. Dit is o.a. het geval voor tl- en spaarlampen, batterijen, inktcassettes en afgewerkte olie. Daarom is ook de zuiverheidsgraad van die afvalstoffen zeer belangrijk.

5.2.6.2 Labo-chemicaliën

De lijst met stoffen waarvan het gebruik verboden is in schoollaboratoria volgt uit de **federale** wetgeving over de bescherming van jongeren op het werk.
Actuele informatie vind je in de brochure 'Chemicaliën op school. Veiligheid en milieuzorg in het schoollaboratorium.' Je kunt de brochure downloaden via *http://onderwijs-opleiding.kvcv.be/cos.html*.
De brochure kwam tot stand binnen de sectie Onderwijs & Opleidingen van K.V.C.V. Een werkgroep met vertegenwoordigers uit verschillende netten en uit het secundair en het hoger onderwijs stelde de brochure samen. De werkgroep heeft haar adviezen gekoppeld aan het onderwijsniveau, de studierich-

tingen, de leerdoelen en de vaardigheidsverschillen tussen leerkrachten en leerlingen.

De werkgroep maakte niet alleen een lijst van de chemicaliën die in de lessen natuurwetenschappen van het secundair onderwijs kunnen worden gebruikt. De werkgroep voegde er ook adviezen aan toe over het toegelaten gebruik, de opslag en de verwerking van schoolchemicaliën en de milieuvriendelijke afvoer en verwerking van het afval.
(Zie ook 4.6 Laboratoria p. 19.)

5.2.6.3 Tl-lampen, spaarlampen, inktcassettes, batterijen en rookmelders

Tl-lampen en spaarlampen zijn gasontladingslampen, dus gevaarlijke afvalstoffen. Ze vallen onder de *aanvaardingsplicht*. Recupel staat in voor de recyclage en milieuverantwoorde verwerking. Scholen kunnen meestal kleine hoeveelheden aanbieden op het gemeentelijke containerpark. Voor grote hoeveelheden kan de school maximaal 3 keer per jaar gebruik maken van de lampendoos die tot 50 kg gasontladingslampen kan bevatten, speciaal ontworpen voor de inzameling van kleine hoeveelheden van zulke lampen. Meer informatie over die gratis service vind je op *www.recupel.be*.

Lege inktpatronen bevatten nog resten inkt. Het zijn daarom gevaarlijke afvalstoffen. Bepaalde inktpatronen worden hergebruikt na herstel. Andere moeten worden verwerkt op een milieuverantwoorde wijze in een vergunde inrichting. Scholen kunnen die aanbieden en soms een vergoeding krijgen voor de afgedankte inktpatronen die ontstaan uit de eigen werking. *De school kan niet dienen als alternatief inzamelpunt voor deze gevaarlijke afvalstoffen die leerlingen of ouders van thuis meebrengen*. (Zie ook kader p. 27.)

Lege batterijen mogen op school ook van leerlingen en gezinnen worden ingezameld wanneer dat past in een educatief project. (Zie ook kader p. 27.) Een school heeft geen bijkomende milieuvergunning nodig om een beperkt aantal inzamelrecipiënten op een veilige plaats op te stellen. De vzw Bebat regelt de ophaling van de op school ingezamelde batterijen. Informatie vind je op *www.bebat.be*.

Met een beperkt aantal afgedankte autonome rookmelders (zowel optische als ionische) kunnen scholen gratis terecht op de gemeentelijke containerparken.

Indien de school het vervangen van lampen of rookmelders heeft uitbesteed aan een externe onderneming dan moet die onderneming zorgen voor de inzameling en de verwerking van de afgedankte tl- en spaarlampen of de rookmelders. De onderhoudsfirma moet de lampen en rookmelders meenemen na afloop van de werken.

5.2.6.4 Afgewerkte olie

Afgewerkte olie is een gevaarlijke afvalstof. Ze kan enkel op een correcte en milieuvriendelijke wijze worden verwerkt bij vergunde inrichtingen. Afgewerkte olie verbranden ter verwarming van garages en andere ruimten is ten strengste verboden.

Opslag

Afgewerkte oliën en andere gevaarlijke afgedankte vloeistoffen moeten worden opgeslagen in een enkelwandige overdekte houder die ingekuipt is of in een dubbelwandige houder met lekdetectiesysteem en overvulbeveiliging. Een inkuiping moet vloeistofdicht zijn en een minimale opvangcapaciteit hebben van de grootste in de inkuiping geplaatste tank, of in het geval van vaten, 10% van de totale inhoud van de vaten (met minimum de inhoud van het grootste vat). Wanneer de afgewerkte olie wordt opgeslagen in rechtstreeks in de grond ingegraven houders is de meest optimale manier van die opslag ofwel in dubbelwandige metalen houders, houders uit thermohardende kunststoffen ofwel houders uit roestvrij staal.

Enkelwandige metalen houders kunnen enkel nog in dienst blijven als ze al rechtsgeldig vergund waren voor 1 januari 1993, voorzien van een overvulbeveiliging en een lekdetectiesysteem. Ze moeten voorzien zijn van een groene dop (= goedkeuring na periodieke controle zoals verplicht in VLAREM 2). Voor meer informatie hierover kun je terecht bij de gemeentelijke milieudienst of de dienst milieuvergunningen bij de provincie.

Aanvaardingsplicht

Afgewerkte olie is onderworpen aan de aanvaardingsplicht. Eindverkopers, tussenhandelaars, invoerders en producenten zijn verplicht om gebruikte olie te aanvaarden en dat zonder aankoopverplichting. In de praktijk gebeurt de inzameling in Vlaanderen via de bestaande kanalen. Het terugbrengen van de afgewerkte olie naar een verkooppunt of warenhuis is immers niet aangewezen.

Particulieren kunnen dus gratis terecht op het containerpark en professionelen bij een erkende overbrenger die aangesloten is bij Valorlub vzw. Valorlub vzw staat dan verder in voor de correcte ophaling en verwerking van de afgewerkte olie én voor de financiering van het systeem. Ophalingen vanaf 1000 liter zijn gratis. In sommige gevallen kan Valorlub aan de “ontdoeners” een forfaitaire vergoeding betalen. Meer informatie en een lijst van erkende Valorlub-operatoren kun je vinden op *www.valorlub.be*.

5.2.6.5 Afgedankte voertuigen

Technische scholen die de richtingen auto, autotechnieken, carrosserie(herstelling), automechanica, garage en plaatbewerking-koetswerk inrichten, hebben afgedankte voertuigen nodig als didactisch materiaal. Alle voertuigen die de school hiervoor gebruikt, voldoen aan de afvalstoffendefinitie en zijn dus afgedankte voertuigen of voertuigwrakken. Dus gelden opslagvoorwaarden en een aanvaardingsplicht. Bijkomende bepalingen zijn dan ook samen met de sector uitgewerkt.

Voor de **tijdelijke opslag** en mechanische behandeling van afgedankte voertuigen als **didactisch materiaal** heeft een school **geen** rubriek voor voertuigwrakken in de milieuvergunning nodig.

Voorwaarden bij opslag en behandeling

Je moet ervoor zorgen dat de opslag en behandeling van voertuigwrakken gebeurt zonder milieuverontreiniging. In de praktijk wil dat zeggen:

- Elk voertuigwrak staat gestald en wordt bewerkt op een vloeistofdichte vloer. Indien de stalling niet overdekt gebeurt, is de vloeistof dichte vloer voorzien van een lekdicht afwateringssysteem met een koolwaterstofafscheider en een slibvangput.
- Als je nog vloeistoffen aftapt, sla je die apart op in daarvoor voorziene vaten of tanks met duidelijk leesbare vermelding van de inhoud en de correcte gevaarsymbolen. Op een vloeistofdichte vloer uitgerust met een opvangsysteem voor lekvloeistoffen sla je de vaten op. Remvloeistof, koelvloeistof, brandstof, koelmiddelen van de airconditioning, oliën, antivries sla je gescheiden op en laat je apart afvoeren.
- Eventueel gedemonteerde gevaarlijke onderdelen zoals afvalloodstartbatterijen sla je apart en overdekt op in daarvoor voorziene opvangbakken.
- Je voorziet voldoende absorptiemateriaal om eventuele lekkage op te vangen.

Afvoer

Afgedankte voertuigen die je niet langer als didactisch materiaal gebruikt, laat je geregeld afvoeren naar een erkend centrum voor depollutie, demontage en vernietiging van afgedankte voertuigen. Voor de ophaling contacteer je een erkend overbrenger.

De lijsten van erkende overbrengers van afgedankte voertuigen en erkende centra kun je raadplegen op *www.ovam.be*.

De school levert de afgedankte voertuigen bij een erkend centrum in:

- binnen de twee maanden wanneer er geen boorddocumenten bij het voertuig zijn
- binnen de twee jaar na de vervaldatum van het keuringsbewijs
- binnen de zes jaar na de eerste ingebruikname wanneer het voertuig niet over een keuringsbewijs beschikt
- binnen de twee jaar nadat het voertuig 'totaal verloren' is verklaard

De afvoertermijnen gelden vanaf het moment dat het afgedankte voertuig **niet meer als didactisch materiaal** wordt gebruikt. Voor het gebruik als didactisch materiaal voorziet de wetgever namelijk een uitzondering voor inlevering.

Bij de ophaling geef je de boorddocumenten mee af. Je houdt het bewijs van ophaling dat je van de erkende overbrenger ontvangt bij je gedurende een periode van vijf jaar.
Ook eventueel afgetapte vloeistoffen, gedemonteerde onderdelen en verontreinigd absorptiemateriaal laat je geregeld ophalen door een erkend overbrenger. Je laat de koolwaterstofafscheider en slibvangput regelmatig leegmaken en reinigen en houdt hiervan ook een bewijs bij je. Alle bewijzen van ophaling van afvalstoffen bundel je samen in een afvalstoffenregister. Je bewaart hierin alle documenten gedurende een periode van vijf jaar.

Meer informatie vind je op *www.ovam.be*.

5.2.7 Kringloopafval

Voorwerpen die de school niet meer kan gebruiken, maar die nog in goede staat verkeren of kunnen worden hersteld, kun je aan een kringloopcentrum aanbieden.

Je informeert best bij de gemeentelijke milieudienst naar het kringloopcentrum dat actief is in de gemeente. Het kringloopcentrum voert gewoonlijk ter plaatse een selectie uit op de aangeboden goederen in functie van hun staat, herstelbaarheid en verkoopbaarheid en eigen stock.

Op *www.kringloop.net* vind je nuttige informatie over kringloopcentra in Vlaanderen.

5.2.8. Dierlijk afval

De onderwijskoepels en het gemeenschapsonderwijs hebben in hun leerplannen geen doelstellingen meer opgenomen waarvoor dissectie van dieren vereist is. Het departement Onderwijs en Vorming moedigt leraren dan ook aan alternatieven zoals softwarepakketten, videofilms en namaakdieren te gebruiken.

Voor het gebruik van dode dieren of delen van dode dieren als dissectie- of studiemateriaal moet de school aan de OVAM toelating vragen op basis van het Besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 1995 betreffende de ophaling en de verwerking van dierlijk afval.

De toelating geldt voor onbepaalde duur, maar kan bij het vaststellen van misbruik worden ingetrokken. Ook de ophaling bij de leverancier en het vervoer naar de school vallen onder de toelating. De school moet bovendien een register bijhouden.

De school moet het dierlijk afval, na gebruik als dissectie- of studiemateriaal, laten ophalen door een erkende overbrenger van hoogrisicomateriaal of door een geregistreerd vervoerder. Enkele gemeenten organiseren zelf de inzameling van hoogrisicomateriaal via het containerpark.

5.2.9 Asbest

Asbest is in vele gebouwen verwerkt omwille van de brandveiligheid, als element van isolatie en van anticondensatie. Je vindt het in tegels, vloerbekleding, branddeuren, rond leidingen van de verwarmingsketel, in machines, in verwarmingsketels, e.a. Het is al een tijdje bekend dat het inademen van asbestvezels een ernstig gevaar voor de gezondheid van de mens kan betekenen. Het risico voor de gezondheid hangt af van verschillende factoren, o.a. het type van de gebruikte asbest en neemt toe naarmate je meer asbestvezels inademt. De termijn tussen blootstelling en ziekte kan soms tientallen jaren duren.

Paniek is niet nodig. Kijken naar of zelfs aanraken van asbest is niet gevaarlijk. Als het materiaal in goede staat is, zitten de vezels doorgaans heel stevig vast. Gevaar is er pas wanneer je, bij een verbouwing bijvoorbeeld, het asbest bewerkt en "beschadigt". Dan kun je de vezels losmaken en inademen. En dan wordt het wél gevaarlijk.

Een koninklijk besluit van 2006 over de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest bepaalt hoe je moet omgaan met het bestaande asbesthoudend materiaal. Zo moet elke school bv. beschikken over een **asbestinventaris** en, als er asbest aanwezig is, over een **beheersprogramma**. De brochure "Asbestinventaris en beheersprogramma" kun je bestellen of downloaden op *www.werk.belgie.be* (bij publicaties).

Het beheersprogramma geeft aan wat met het asbesthoudend materiaal moet gebeuren: onberoerd laten, inkapselen, afschermen, verwijderen op termijn. Die werken moeten worden uitgevoerd volgens procedures die beantwoorden aan de regelgeving ter zake, door mensen die de nodige opleiding genoten hebben en die over gepaste beschermingsmiddelen beschikken.

De asbestinventaris en het beheersprogramma moeten uiteraard met kennis van zaken worden opgesteld. Bij twijfel kun je monsters laten onderzoeken in erkende labo's. De bestaande asbestinventaris en het beheersprogramma moeten regelmatig worden bijgewerkt. Het is verplicht de asbestinventaris ter beschikking stellen van alle personeel en aannemers die in de school werken uitvoeren.

De school kan eventueel een opleiding voorzien zodat bepaalde eenvoudige werken door eigen onderhoudsmensen kunnen worden uitgevoerd. Maar bij sloop- of verwijderingswerken waar asbestvezels kunnen vrijkomen boven een bepaalde concentratie (bijvoorbeeld bij werken aan losgebonden toepassingen zoals asbesthoudende isolatie rond leidingen van de verwarmingsketel), moet de school sowieso een **erkende verwijderaar** inschakelen.

Let op!

Het is in elk geval verboden om jongeren en personeel zonder opleiding in te schakelen voor werken met asbesthoudend materiaal.

Ook aannemers of dakdekkers die de school inschakelt voor het verwijderen van hechtgebonden toepassingen, moeten hiervoor een opleiding hebben gevolgd. Trouwens, elke werknemer die werken uitvoert waarbij hij in aanraking komt met asbest, hoe klein die werken ook zijn, moet een gepaste opleiding hebben gevolgd.

Heel nuttige informatie en contactadressen vind je in de brochure van de Vlaamse overheid "Asbest in en om het huis".
Je kunt ze downloaden op
www.lne.be/themas/luchtverontreiniging/praktische-tips/asbest-in-en-om-het-huis/.

Meer informatie en contactadressen kun je ook vinden in de rubriek asbest op
www.ond.vlaanderen.be/wetwijs en
www.werk.belgie.be.

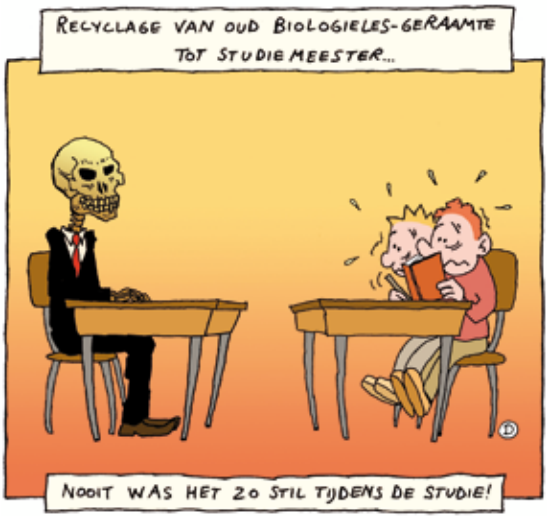

5.2.10 Restafval

Bij het restafval horen de afvalstoffen die niet kunnen worden gerecycleerd of hergebruikt of waarvoor geen selectieve inzameling voorhanden is.
Voor grofvuil (grote voorwerpen die niet in een huisvuilzak kunnen) moet de school overleg plegen met de afvaloverbrenger (gemeente of privé-overbrenger). Het recipiënt voor restafval spreek je af in overleg met de afvaloverbrenger (gemeente of privé-overbrenger). In bepaalde gevallen kan worden gekozen voor zakken of rolcontainers.
Afhankelijk van stad of gemeente, mag de school al of niet gebruik maken van het containerpark.

De selectieve afvalstromen die vermeld worden in 5.2.1. tot 5.2.9. zijn niet alle mogelijke afvalstromen die selectief kunnen worden ingezameld.
Occasioneel voorkomende afvalstoffen zoals oude meubels, bouw- en sloopafval en houtafval kunnen bv. perfect worden gerecycleerd of hergebruikt en horen zeker niet thuis bij het restafval.

De impact van het Bodemdecreet op scholen

06

6.1 Bescherming

Het doel van het Bodemdecreet is een overnemer van grond (bijvoorbeeld een koper of concessiehouder) te beschermen tegen de gevolgen van een eventuele verontreiniging op die grond. Zowel voor de gezondheid als op juridisch en financieel vlak kan zo'n verontreiniging immers grote gevolgen hebben.

Het Bodemdecreet heet voluit *"Decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en bodembescherming"*. Het bijbehorende uitvoeringsbesluit wordt **VLAREBO** genoemd (het Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming).

Vlarebo bevat onder andere richt- en streefwaarden voor bodemkwaliteit, voorwaarden voor de erkenning als bodemsaneringsdeskundige en verplichtingen betreffende het periodiek oriënterend bodemonderzoek. Een lijst van risico-inrichtingen is opgenomen in VLAREM.

6.2 Het bodemonderzoek

De Vlaamse Regering stelde een lijst op van inrichtingen die potentieel bodembedreigend zijn omdat ze werken met stoffen die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken.

De lijst werd geïntegreerd in de lijst van hinderlijke en ongezonde inrichtingen in bijlage 1 van VLAREM 1. In kolom 8 vind je daar informatie over het feit of de inrichting als potentieel bodembedreigend wordt beschouwd. Als er op de grond zo'n inrichting aanwezig is of was, spreekt men van een **risicogrond**.

In sommige gevallen moeten bestaande inrichtingen periodiek een bodemonderzoek laten uitvoeren. Bij een overdracht van een risicogrond is een bodemonderzoek sowieso verplicht. Zo'n onderzoek heet **oriënterend bodemonderzoek** en wordt uitgevoerd op het hele terrein.

6.3 Het bodemattest

Bij elke overeenkomst (contract, verbintenis) tot overdracht van een grond is een bodemattest vereist.

De overdrager is verplicht om een bodemattest aan te vragen vóór de overdracht plaatsvindt. Meestal is het de verkoper of de verlener van het opstalrecht of de concessie die het bodemattest moet aanvragen.

6.3.1 De inhoud van het bodemattest

Voor het sluiten van een overeenkomst betreffende de overdracht van gronden moet de overdrager (of zijn gemandateerde) bij de OVAM een bodemattest aanvragen en de inhoud ervan meedelen aan de verwerver.

Het bodemattest vermeldt of er bij de OVAM al een rapport van bodemonderzoek werd ingediend, uitgevoerd op dat perceel. Het attest geeft enkel de beschikbare informatie over het perceel zelf, niet over de omgeving.

Als er voor een grond geen rapporten van bodemonderzoek aan de OVAM werden overgemaakt, vermeldt het bodemattest dat bij de OVAM voor het kadastrale perceel geen gegevens beschikbaar zijn in het grondeninformatieregister. Zo'n attest heet een **blanco bodemattest**.

Wanneer een grond wordt overgedragen, waarop nooit risico-inrichtingen aanwezig waren, is een oriënterend bodemonderzoek niet nodig. In dat geval kan men overdragen met een blanco bodemattest.

In alle andere gevallen vermeldt het bodemattest welke bodemonderzoeken er al werden uitgevoerd en of er verontreiniging werd vastgesteld.

6.3.2 Hoe krijg je een bodemattest?

Op *www.ovam.be/bodemattest* vind je een aanvraagformulier voor bodemattesten. Je kunt het ook op eenvoudig verzoek verkrijgen. Je stuurt het formulier volledig ingevuld terug. Vergeet de juiste kadastrale gegevens niet te vermelden. Na betaling van **30 euro** op de rekening van de OVAM, krijg je het attest thuisgestuurd. Ook de notaris, de bodemsaneringsdeskundige of derden kunnen het attest aanvragen.

6.3.3 De zin van het bodemattest

Het is voor een verwerver van een grond belangrijk te weten wat de staat van zijn grond is. Het bodemattest vermeldt of een grond onderzocht is en wat de resultaten daarvan zijn. Indien de verplichting inzake bodemonderzoek en bodemattest niet wordt nageleefd, kan de verwerver in bepaalde gevallen de nietigheid van de overdracht vorderen.

6.4 Wat is een overdracht?

Het bodemdecreet geeft onder artikel 2, §18 een opsomming van alles wat als overdracht wordt beschouwd.

De belangrijkste overdrachten zijn:

- verkoop
- vestigen of beëindigen van vruchtgebruik
- aangaan of beëindigen van een concessie op een grond
- fusies of splitsingen van rechtspersonen waarbij een grondeigendom betrokken is

Voor de overdracht van een risicogrond kan plaatsvinden, wordt een **oriënterend bodemonderzoek** uitgevoerd.

6.5 Wat bij verontreiniging?

Indien uit het oriënterend bodemonderzoek blijkt dat er verontreiniging in de bodem of in het grondwater is, wordt een **beschrijvend onderzoek** uitgevoerd.
Daarin wordt nagegaan wat de omvang van de verontreiniging is en of er een risico is voor de gezondheid of voor mogelijke verspreiding.
Indien nodig wordt vervolgens een **bodemsaneringsproject** opgesteld. Dat is een rapport met een plan om de verontreiniging aan te pakken. In dat rapport worden verschillende technieken vergeleken om te bepalen wat de meest kostenefficiënte oplossing is. In sommige gevallen wordt een **risicobeheersplan** opgesteld.

6.6 Wat bij een schadegeval?

Bij een schadegeval ben je als eigenaar of beheerder van de grond verplicht onmiddellijk de nodige maatregelen te treffen om de verontreiniging te stoppen en weg te nemen en dat te melden aan de betrokken instanties (bv. de gemeente).
In elk geval is het aan te bevelen onmiddellijk een bodemsaneringsdeskundige te contacteren. Je vindt de lijst met alle bodemsaneringsdeskundigen op *www.ovam.be* onder het luik 'bodem'. Je vindt er ook alle andere nuttige informatie over bodemverontreiniging.
Je kunt ook terecht op de **infolijn bodem** van de OVAM op de telefoonnummers 015 28 44 58
of 015 28 44 59.

Het is van het grootste belang de verontreiniging zo vlug mogelijk weg te nemen. Hierbij telt letterlijk elke dag. Gedurende de eerste paar dagen blijft de verontreiniging vaak beperkt tot enkele centimers en volstaat het om ze af te graven. Na enkele weken heb je al vlug te maken met enkele tientallen centimeters en als je nog langer laat betijen, komt de verontreiniging in het grondwater terecht. Een grond saneren is niet goedkoop. Voorkomen dat een grond wordt verontreinigd, is dan ook de boodschap.

6.7 Risicogronden in scholen

Eerst en vooral is het nuttig om te weten of er op de grond waarop de school staat ooit risico-inrichtingen aanwezig waren. Hiervoor kun je terecht bij je gemeente.

Ten tweede moet je inventariseren of er op dit ogenblik in de school risicoactiviteiten worden uitgevoerd.

6.7.1 Risicoactiviteiten

- *Rubriek 15.2, 15.3 of 15.5*: werkplaatsen voor het nazicht, het herstellen en het onderhouden van motorvoertuigen en standaardgarages en standaardcarrosseriebedrijven
  bv.: het atelier van een school met een richting "automechanica"

- *Rubriek 17.3.4*: opslagplaatsen voor zeer licht ontvlambare en licht ontvlambare vloeistoffen met een totaal inhoudsvermogen van:
  2. a) meer dan 1.000 l tot en met 30.000 l als de inrichting volledig in industriegebied ligt
     b) meer dan 500 l tot en met 30.000 l als de inrichting in een ander gebied dan industriegebied ligt
     bv.: opslag van benzine

- *Rubriek 17.3.6*: opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt tussen 55 °C en 100 °C met een totaal inhoudsvermogen van meer dan 20.000 liter tot en met 500.000 l
  bv.: opslag van diesel, stookolie

- *Rubriek 29.5*: metalen voorwerpen of voorwer pen uit metaal (bewerking of behandeling van)
  bv.: het atelier van een school met een richting "metaalbewerking"

- *Rubriek 24*: Laboratoria

6.7.2 Onderzoeksplicht

Voor sommige van de genoemde activiteiten geldt een **periodieke onderzoeksplicht**: er moet regelmatig een bodemonderzoek worden uitgevoerd om te vermijden dat een eventuele verontreiniging zich sterk uitbreidt en een groot risico gaat vormen, met een dure sanering tot gevolg.

Type activiteit	Onderzoeksplicht
Herstelwerkplaatsen voor het nazicht, het herstellen en het onderhouden van motorvoertuigen	Bij overdracht, onteigening, sluiting, faillissement en vereffening, en om de twintig jaar.
Opslagplaatsen voor zeer licht ontvlambare en licht ontvlambare vloeistoffen met een totaal inhoudsvermogen van meer dan 500 l tot en met 30.000 l als de inrichting in een ander gebied dan industriegebied ligt	Bij overdracht, onteigening, sluiting, faillissement en vereffening, en om de twintig jaar.
Opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt tussen 55 °C en 100 °C met een totaal inhoudsvermogen van meer dan 20.000 liter tot en met 500.000 l	Bij overdracht, onteigening, sluiting, faillissement en vereffening, en om de twintig jaar.
Metalen voorwerpen of voorwerpen uit metaal (bewerking of behandeling van)	Afhankelijk van de subrubriek.
Laboratoria	Bij overdracht, onteigening, sluiting, faillissement en vereffening.

Het tijdstip waarop een periodiek oriënterend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd is afhankelijk van:

a) het moment waarop de exploitatie startte
b) het feit of binnen een periode van 10 jaar voor de start van de exploitatie een oriënterend bodemonderzoek werd uitgevoerd

In de artikels 61 en 62 van het Vlarebo vind je wanneer je een periodiek oriënterend bodemonderzoek moet (laten) uitvoeren.

6.8 Voorkomen is beter dan saneren

Verontreiniging vermijden kun je op een relatief eenvoudig manier:

- zorg voor een goed werkende overvulbeveiliging bij stookolietanks
- laat in een labo niets via de afvoer in de riolering lopen
- laat regelmatig opslagtanks nakijken
- kuis gemorste olie of solvent zo vlug mogelijk op

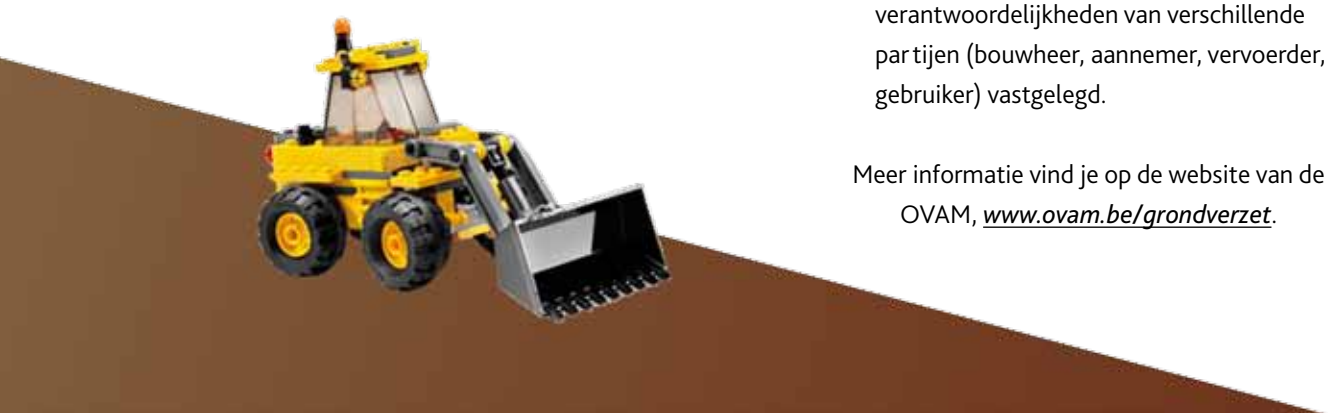

6.9 Grondverzet

Om de verspreiding van bodemverontreiniging te verhinderen, stelde de Vlaamse Regering regels op voor het hergebruik van uitgegraven bodem. Die regels vind je in hoofdstuk 13 van het Vlarebo. De regelgeving van het grondverzet legt vast hoe je met de uitgegraven bodem moet omgaan op de plaats van uitgraving, tijdens het transport en op het terrein waar de uitgegraven bodem wordt gebruikt.

De regeling voor het gebruik van uitgegraven bodem is op 14 december 2007 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. De nieuwe regels zijn van toepassing vanaf 1 juni 2008.
De belangrijkste bepalingen van de grondverzetregeling zijn:

- Voor de uitvoering van de meeste grondwerken is een bodemonderzoek (technisch verslag) verplicht en wordt de kwaliteit van de uitgegraven of uit te graven bodem bepaald.
- De gebruiksmogelijkheden van de uitgegraven bodem zijn vastgelegd in het Vlarebo. Op basis van de resultaten van het bodemonder zoek kun je bepalen waar en hoe de uitgegraven bodem kan worden gebruikt.
- Een traceerbaarheidsprocedure maakt dat er altijd een verband kan worden gelegd tussen de plaats van uitgraving en de plaats van gebruik van de uitgegraven bodem.
- In de traceerbaarheidsprocedure zijn de verantwoordelijkheden van verschillende partijen (bouwheer, aannemer, vervoerder, gebruiker) vastgelegd.

Meer informatie vind je op de website van de OVAM, *www.ovam.be/grondverzet*.

De heffing op waterverontreiniging

07

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is belast met de vestiging, de inning en de invordering van de heffing op waterverontreiniging. De heffingsregeling gaat uit van het beginsel "de vervuiler betaalt", een op Europees niveau aanvaard principe. Voor de heffing op waterverontreiniging wordt een onderscheid gemaakt tussen klein- en grootverbruikers.

7.1 Kleinverbruiker

Je behoort tot de groep kleinverbruikers indien

- het gefactureerde leidingwaterverbruik kleiner is dan 500 m^3/jaar

  en/of

- de pompcapaciteit van de eigen waterwinning kleiner is dan 5 m^3/u

De term 'eigen waterwinning' betreft alle vormen van waterverbruik - zoals het gebruik van grondwater, oppervlaktewater, regenwater - uitgezonderd het gebruik van leidingwater. Het in gebruik nemen én het stopzetten van een eigen waterwinning moet je binnen de twee maanden na ingebruikname of stopzetting bij de VMM melden.
Het formulier voor de melding van een eigen waterwinning kun je bekomen bij de VMM of bij het gemeentebestuur.
Je kunt het ook bekomen via *www.vmm.be*.

Je waterfactuur (van de drinkwatermaatschappij) bevat sinds 1 januari 2005 naast een aanrekening voor het gebruik van drinkwater ook een bijdrage voor het zuiveren van afvalwater (bovengemeentelijke saneringsbijdrage). Als je als kleinverbruiker enkel gebruik maakt van leidingwater, vervangt die bijdrage de heffing op de waterverontreiniging.
Als je een eigen waterwinning hebt, betaal je nog steeds een heffing op waterverontreiniging aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).
Gebruik je zowel een eigen waterwinning als leidingwater, dan betaal je een heffing aan de VMM en een bovengemeentelijke saneringsbijdrage aan je drinkwatermaatschappij.

Op de waterfactuur wordt in de meeste gemeenten ook een bijdrage aangerekend voor het transport van het afvalwater afkomstig van leidingwater (gemeentelijke saneringsbijdrage) en een vergoeding voor het transport van het afvalwater afkomstig van een eigen waterwinning (gemeentelijke saneringsvergoeding).

7.2 Grootverbruiker

Je behoort tot de groep grootverbruikers indien

- het gefactureerde leidingwaterverbruik 500 m^3/jaar of meer bedraagt

  en/of

- de pompcapaciteit van de eigen water winning groter is dan (of gelijk is aan) 5 m^3/u

Grootverbruikers moeten jaarlijks vóór 15 maart een **aangifte** indienen bij de VMM. Het aangifteformulier kun je bekomen bij de VMM of via *www.vmm.be*.

Eventuele rechtzettingen, correcties of aanvullingen van de aangifte door de VMM gaan gepaard met een heffingsverhoging. Die heffingsverhoging bedraagt maximaal 50% van de heffing die verschuldigd is op het niet correct of niet aangegeven gedeelte.
Als je de aangifte niet (tijdig) indient, vestigt de VMM de heffing ambtshalve, inclusief een heffingsverhoging die maximaal 50% van de heffing bedraagt.

In het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar moet elke grootverbruiker de keuze maken of hij de heffing wil laten berekenen op basis van **metingen** van de hoeveelheid en van de samenstelling van het afvalwater of op basis van het **forfaitaire** berekeningsstelsel.
De meeste scholen kiezen het forfaitaire berekeningsstelsel. Enkel zeer grote schoolcomplexen (bv. universiteitscampussen) hebben mogelijk voordeel bij het meten en bemonsteren van hun afvalwater.

Als je de forfaitaire berekeningsmethode verkiest, moet je in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar geen specifieke acties ondernemen. Hier gaat het om activiteitsgebonden omzettingscoëfficiënten die gekoppeld worden aan het waterverbruik en -afhankelijk van de desbetreffende sector eventueel aan de productiegegevens.
Scholen behoren tot **sector 57** (bijlage bij de wet van 26 maart 1971).

> Bij de berekeningsmethode op basis van metingen, moet je zelf instaan voor de nodige meet- en bemonsteringsresultaten. De metingen moeten gebeuren door een erkend labo. Het afvalwatervolume vormt samen met de aanwezige verontreinigende stoffen de basis van de heffingsberekening. Indien het jaarlijkse afvalwatervolume niet wordt gemeten, wordt het volume berekend aan de hand van het opgenomen waterverbruik.
> De VMM voert controlemetingen uit bij bedrijven, zowel tijdens de meetcampagne als op andere tijdstippen.

Grootverbruikers betalen, net zoals kleinverbruikers, vanaf 1 januari 2005 een bovengemeentelijke saneringsbijdrage aan de drinkwatermaatschappij. Die bijdrage wordt in mindering gebracht van de heffing, waardoor enkel nog het verschil tussen beide moet worden betaald.

MOS maakt je school
006
avontuurlijk
Met MOS bouw je aan een ondernemende
en verrassende school. Mag dat?
MOS
www.milieuzorgopschool.be

Grondwaterwinningen

08

8.1 Milieuvergunning of melding?

Een grondwaterwinning (GWW) is onderworpen aan de **meldingsplicht** (klasse 3).
Hierop zijn er twee uitzonderingen, namelijk:

- Winningen waarbij het water uitsluitend met een handpomp wordt opgepompt.
- Een grondwaterwinning van minder dan 500 m^3/jaar waarvan het water alleen wordt gebruikt voor huishoudelijke toepassingen.

Voor grondwaterwinningen van meer dan 500 m3/jaar (klasse 2 en 1) is een **vergunning** nodig.

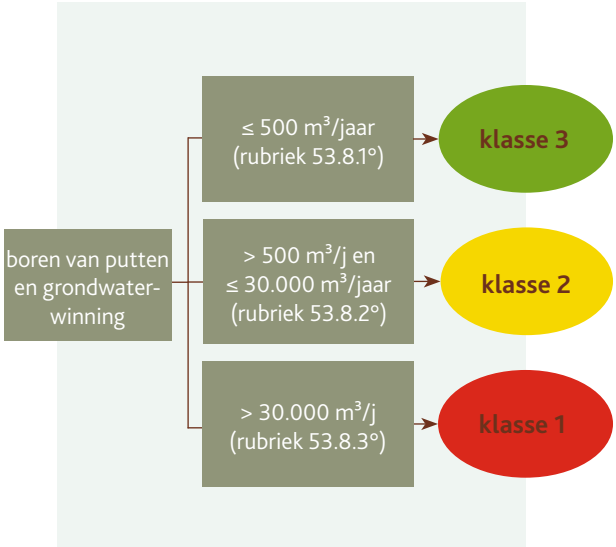

8.2 Grondwater uit "diepe" putten

In verschillende gebieden in Vlaanderen zijn kostbare grondwaterreserves aanwezig. Een aantal van die afgesloten watervoerende lagen staan onder zware druk door grondwaterwinningen. De voorraden slinken daar in een zorgwekkend tempo doordat er te veel wordt opgepompt.
Zo zijn er in delen van West- en Oost-Vlaanderen problemen van overexploitatie van de diepere watervoerende lagen van de Sokkel en het Landeniaan. Dat is een zorgwekkende onnatuurlijke toestand die een strikter vergunningenbeleid vereist.

Grondwater opgepompt uit diepe afgesloten watervoerende lagen voldoet vaak niet aan de drinkwaternormen en mag daarom absoluut niet gebruikt worden als drinkwater of voor het bereiden van voedsel en voor wastafels.
Dat water is door zijn chemische samenstelling wel zeer geschikt voor bepaalde industriële toepassingen (bv. textielindustrie) maar absoluut niet voor gebruik als drinkwater in scholen.

De Vlaamse overheid zorgt er via haar vergunningenbeleid voor dat in die lagen enkel winningen worden toegestaan voor toepassingen waarvoor het gebruik van grondwater met die specifieke kenmerken nodig is. In de regel zal geen enkele toepassing in scholen het gebruik van dat water uit diepe afgesloten watervoerende lagen vereisen.
Daarom is een evaluatie van de vergunningstoestand en van de toepassingen van het opgepompte grondwater in scholen zeker wenselijk.

We raden aan volgende stappen te ondernemen.

1. Scholen die grondwater oppompen, controleren best of de winning(en) effectief vergund of gemeld is (zijn) en ondernemen hiervoor de nodige stappen als dat niet het geval is (melding of vergunningsaanvraag). In de vergunning vind je terug uit welke grondwaterlaag het grondwater wordt onttrokken, onder welke voorwaarden en wat het maximaal toegelaten debiet is.
Je kunt ook terecht bij de provinciale buitendiensten van de VMM. (zie p. 63.)

2. Bij gebruik van grondwater uit diepe afgesloten watervoerende lagen:

- moet zeker regelmatig gecontroleerd worden of het water aan de drinkwaternormen voldoet, wanneer het gebruikt wordt als drinkwater, voor het bereiden van voedsel en voor wastafels. Gebruik hiervoor beter leidingwater.

- is het vanuit het oogpunt van de bescherming van de natuurlijke voorraden en ook uit financiële overwegingen (de heffingen) aan te raden te onderzoeken of het overschakelen op regenwater of grondwater uit ondiepe winningen niet mogelijk is voor het gebruik in toiletten en voor de reiniging van gebouwen (ondanks eventuele vergunningen voor diepe winningen).

8.3 Heffingen

Voor elke grondwaterwinning vanaf 500 m3/jaar is een heffing verschuldigd. Ze wordt berekend samen met de heffing op de waterverontreiniging. De meest bedreigde watervoerende lagen wil de Vlaamse overheid extra beschermen door er een hogere heffing voor aan te rekenen.

8.4 Debietmeting

Een debietmeting en registratie is verplicht voor heffingsplichtige grondwaterwinningen (dus wanneer meer dan 500 m3 per jaar wordt opgepompt). Vanaf 1 juli 2002 is ook voor de niet-heffingsplichtige winningen die vergund zijn voor meer dan 500 m3 per jaar een debietmeting en registratie verplicht.

8.5 Analyseverplichting

In de milieuvergunning wordt vaak in de sectorale of bijzondere voorwaarden de verplichting tot periodieke analyse van het opgepompte grondwater (chemische en bacteriologische parameters) of het periodiek meten van het grondwaterpeil e.d. opgelegd.

Hou deze voorwaarden in het oog! Hierboven hebben we je er duidelijk op gewezen dat het “diepe” grondwater vaak niet voor consumptie geschikt is. **Dat betekent niet dat het grondwater uit ‘ondiepe’ winningen altijd drinkbaar is**. Vele ondiepe putten bevatten bijvoorbeeld te veel nitraten of te veel ijzer. Enkel regelmatige analyses geven hiervoor voldoende garanties.

Afhankelijk van de parameter waarvoor de drinkwaternorm overschreden wordt, kan een waterbehandeling een oplossing zijn. Maar dat is vaak erg duur (de kostprijs kan oplopen tot boven prijs van leidingwater). Te veel ijzer kan in de meeste gevallen met een eenvoudige waterbehandeling worden verwijderd tot beneden de norm, voor fluor loopt de kostprijs echter te hoog op.

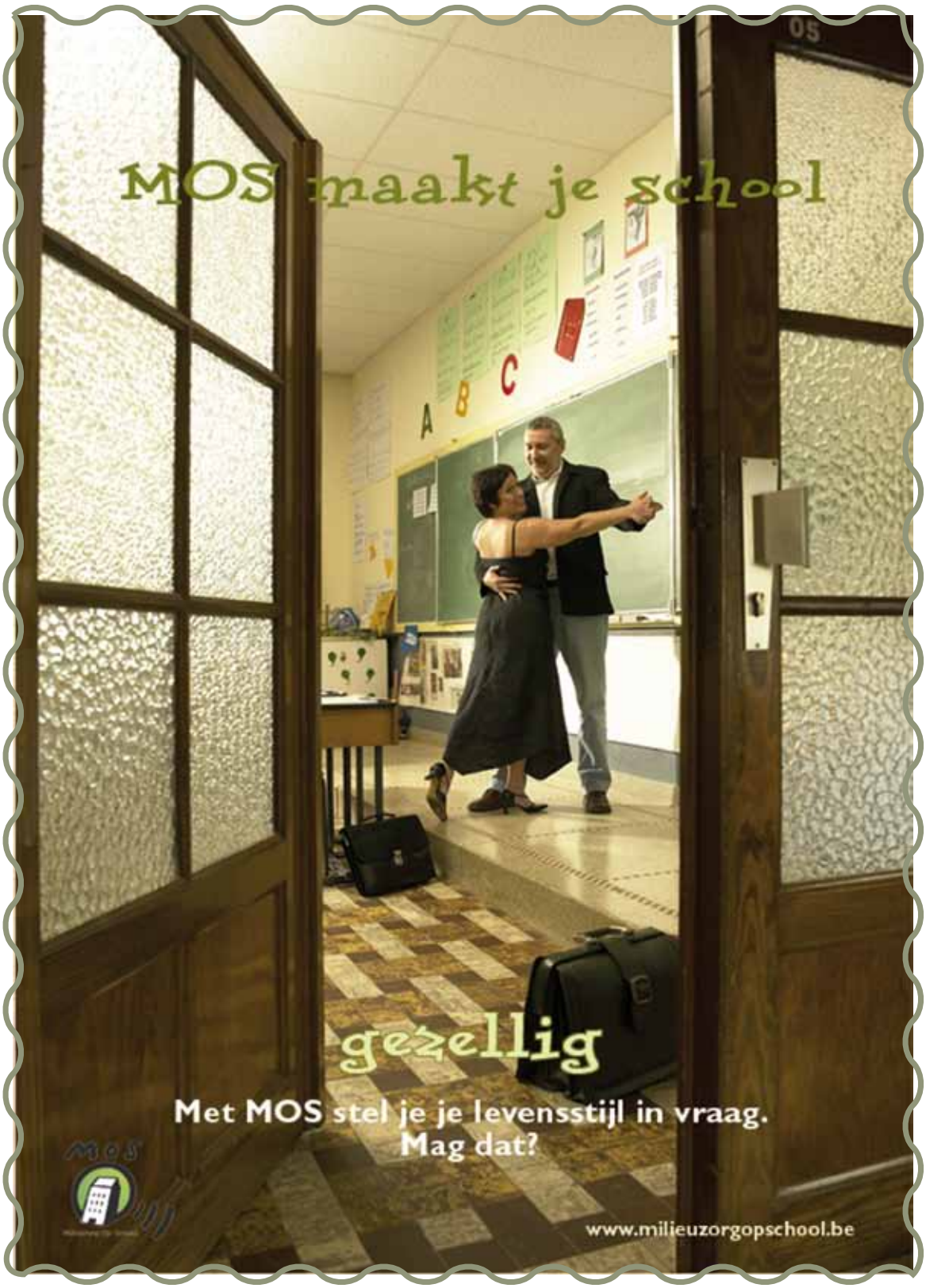
MOS maakt je school
gezellig
Met MOS stel je je levensstijl in vraag.
Mag dat?
www.milieuzorgopschool.be

De milieuverantwoordelijke

09

Een school heeft meestal niet de verplichting een milieucoördinator (in sensu VLAREM 1) aan te stellen. Het kan echter zeer nuttig zijn - zeker als dat voor een groep van scholen samen kan gebeuren - een **milieuverantwoordelijke** aan te stellen die de taken vervult die voor de milieucoördinator weggelegd zijn.
De milieuverantwoordelijke coördineert, maar de Inrichtende Machten of Schoolbesturen blijven aansprakelijk!

De aanstelling van een **milieucoördinator** op de school is verplicht indien **Klasse 1** – rubrieken van toepassing zijn, waarbij in de indelingslijst van VLAREM 1 bovendien in de kolom 'milieucoördinator' een "A" of "B" is aangegeven.
Een voorbeeld is rubriek 43.1.3° "Verbrandingsinrichtingen zonder elektriciteitsproductie (stookinstallaties e.d.), met een totaal warmtevermogen van meer dan 5.000 kW." Als die rubriek van toepassing is, moet een milieucoördinator type B aangesteld worden. In dat geval is bovendien een periodieke audit en de opmaak van een milieujaarverslag vereist (zie hiervoor **afdelingen 4.1.8 en 4.1.9 van VLAREM 2**, te raadplegen via *www.emis.vito.be*.

Voor een **Klasse 2** – inrichting **kan** in de vergunning als **bijkomende voorwaarde** worden opgegeven dat een **milieucoördinator** moet worden aangesteld.

Voor de aanstelling van de milieucoördinator moet de school een ingevuld formulier en de vereiste documenten ter inzage houden op de school voor de toezichthoudende overheid.

Eisen waaraan de milieucoördinator moet voldoen vind je in **artikel 4.1.9.1.2. van VLAREM 2**. De milieucoördinator moet verzekerd zijn inzake burgerrechterlijke aansprakelijkheid.

De belangrijkste taken van de milieucoördinator:

- bijdragen tot de ontwikkeling, invoering, toepassing en evaluatie van milieuvriendelijke producten en productiemethodes
- waken over de naleving van de milieuwetgeving (en rapportering aan de directie)
- waken over de uitvoering van de verplichte emissiemetingen (bv. van stookinstallaties)
- waken over het bijhouden van het afvalstoffenregister en naleving van de meldingsplicht
- voorstellen doen in verband met en bijdragen tot de interne en externe communicatie op het vlak van leefmilieu

Energiezorg

10

Scholen hebben vanzelfsprekend ook aandacht voor energiezorg. Dat betekent o.a. zorgen voor een goed **onderhoud** en de goede **afstelling** van koelinstallaties en stookolie- en gasinstallaties voor de verwarming.

Nieuwbouw is onderworpen aan specifieke verplichtingen. Naast een aantal minimale eisen voor thermische isolatie en ventilatie wordt vanaf 2008 voor een nieuwbouw in Vlaanderen een maximaal peil van primair energieverbruik (E-peil) opgelegd, nl. E-70.
Dat wil zeggen dat een goede isolatie de impact van het gebouw op het milieu beperkt.*

Scholen hebben uiteraard energie nodig voor hun activiteiten, maar moeten rationeel omgaan met energie: alleen energie gebruiken als er personeel of leerlingen aanwezig zijn en energie zo zuinig mogelijk aanwenden.
Een goede energieboekhouding is van het allergrootste belang om te weten hoe de gebouwen functioneren op het vlak van energiegebruik.

Vanaf 2009 moeten scholen beschikken over een **energieprestatiecertificaat** (EPC) met een overzicht van het gebruik en met aanbevelingen voor verbetering van de energieprestatie van het gebouw of de gebouwen. Het certificaat is tien jaar geldig. Meer informatie vind je op *www.energiesparen.be*.

Over energie heeft het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming **zes brochures gemaakt**: energiezorg, verwarming, verlichting, isolatie en ventilatie, passiefbouw en een praktijkfolder over het afstellen van de verwarmingsinstallatie. Meer informatie vind je op *www.ond.vlaanderen.be/energie*.

Secundaire scholen die het thema energie grondig en ook educatief willen aanpakken, kunnen gebruik maken van het **MOS-themapakket** 'Energie op school'.
MOS biedt aan secundaire MOS-scholen een **educatief meetinstrument** aan '**ECOS**' (EnergieCheck Op School) waarmee de school samen met de leerlingen 'de school als energieverbruiker' in kaart brengt. Op basis van gegevens die de leerlingen verzamelen, geeft ECOS een overzicht van het energieverbruik van de school en een pak concrete tips om het energieverbruik te doen dalen.

Basisscholen kunnen hun educatieve aanpak sturen met de **MOS-themabundel** 'Energie'.

MOS-scholen kunnen het educatieve materiaal gratis krijgen via hun MOS-begeleider (*www.milieuzorgopschool.be*).

Speciaal voor het technisch onderwijs maakte het Vlaams Energieagentschap een "**Praktijkpakket Energie**" en voor leerlingen van 9 tot 14 jaar is er de Energiedoos: experimenten en teamspel. Je kunt het bestellen via *energie@vlaanderen.be*.

* Bij het berekenen van de energieprestatie van een gebouw wordt het totale energieverbruik (van het gebouw en de vaste installaties) omgerekend naar het primaire energieverbruik, rekening houdend met de gebruikte energiedragers (stookolie, aardgas, elektriciteit …) van het gebouw. In vergelijking met een referentiewaarde van primair energieverbruik levert dit het E-peil van het gebouw op. Door maximumeisen te stellen aan het E-peil wordt het energieverbruik van het gebouw beperkt. Vanaf 1 januari 2008 moeten alle nieuwbouw of verbouwingswerken waarvoor een maximaal peil van primair energieverbruik E100 geldt voor de onderwijsinstellingen, centra voor leerlingenbegeleiding of internaten, een peil van primair energieverbruik hebben dat niet hoger is dan een peil van E70. De extra investeringskost om van een E100 naar E70 te gaan wordt voor 100% gesubsidieerd. Meer informatie op *www.agion.be*.

Scholen en geluid

11

VLAREM beschouwt scholen als “stiltebehoevende instellingen”. Dat zijn gebouwen waar omwille van de functie en het gebruik ervan het geluid in de omgeving altijd moet worden beperkt. Dat betekent dat in de omgeving van scholen aan bedrijven strengere geluidsnormen kunnen worden opgelegd dan de algemeen geldende.
Het is dan ook niet meer dan normaal dat de scholen zelf de geluidsnormen respecteren.

De na te leven verplichtingen op het vlak van geluid zijn terug te vinden in hoofdstuk 4.5. “beheersing van geluid” en de richtwaarden voor geluid in de bijlagen 4.5.4. en 4.5.5. van Titel II van VLAREM.
Aangezien de meeste scholen gelegen zijn in woongebied, moeten zij volgende richtwaarden voor het specifieke geluid naleven:

Dag (07 – 19 uur)	:	45 dB(A)
Avond (19 – 22 uur)	:	40 dB(A)
Nacht (22 – 07 uur)	:	35 dB(A)

De voornaamste geluidsbronnen voor een school zijn de airco’s, ventilatoren (o.a voor afzuiging), compressoren en eventueel ook grotere koelinstallaties. Bij die toestellen moet de school dan ook de nodige aandacht besteden aan de **plaats** waar ze worden opgesteld. De school kiest best voor **geluidsarme modellen** en heeft aandacht voor de akoestische isolatie en omkasting.
Voor technische scholen kunnen uiteraard ook de werkplaatsen (zoals schrijnwerkerij en metaalbewerking) bronnen van geluid zijn. Daar moet dan ook worden gewerkt met gesloten deuren en ramen.

Bij de organisatie van **schoolfeesten** en **fuiven** e.d. moet de school mogelijke geluidshinder door elektronisch versterkte muziek beperken. Een toelating van de gemeente is vereist (hoofdstuk 6.7 van Titel II van VLAREM).

De VLAREM geluidsnormen gelden voor het geluid dat voortkomt van ingedeelde inrichtingen, installaties en machines, maar niet het geluid voortgebracht door mensen. Het geluid van spelende kinderen en leerlingen dient dus niet in rekening gebracht.

Zoals de milieukwaliteitsnormen voor geluid in VLAREM vastgesteld zijn in uitvoering van de kaderwet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van geluidshinder, kunnen in uitvoering van deze wet bepalingen met betrekking tot geluidsoverlast ook opgenomen zijn in het gemeentelijke politiereglement.

Waar vind ik de informatie die ik nodig heb?

12

12.1 Milieuwetgeving

De integrale teksten van de reglementeringen kun je raadplegen via de Vlaamse milieunavigator *www.emis.vito.be*: klik daar bij "Navigator milieuwetgeving" op "Raadplegen" en je bent op de startpagina van de "Navigator Wetgeving Leefmilieu, Natuur en Energie" (alle Leefmilieu-, Natuur- en Energiewetgeving op één plaats).

12.2 VLAREM: Afdeling Milieuvergunningen

De afdeling Milieuvergunningen (AMV) coördineert het beleid en de beleidsuitvoering inzake milieuvergunningen. Zij doet dat door o.a. te adviseren bij milieuvergunningsdossiers, de VLAREM-procedures en –milieuvoorwaarden permanent te evalueren en de bedrijfsinterne milieuzorg te promoten.

Hier kun je terecht voor al je vragen over VLAREM.

Afdeling Milieuvergunningen
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
Tel.: 02 553 79 97
Fax: 02 553 79 95
milieuvergunningen@lne.vlaanderen.be
www.lne.be/themas/vergunningen

Provinciale entiteiten			
	adres	Tel. en fax	e-mail
Antwerpen	Lange Kievitstraat 111-113 bus 61 2018 Antwerpen	T: 03 224 64 81 F: 03 224 64 51	*milieuvergunningen.ant@lne.vlaanderen.be*
Limburg	Koningin Astridlaan 50 bus 5 3500 Hasselt	T: 011 74 25 80 F: 011 74 25 99	*milieuvergunningen.lim@lne.vlaanderen.be*
Oost-Vlaanderen	Apostelhuizen 26K 9000 Gent	T: 09 235 58 20 F: 09 235 58 49	*milieuvergunningen.ovl@lne.vlaanderen.be*
Vlaams-Brabant	Hungariatoren (5de v.) Vaartkom 31 bus 8 3000 Leuven	T: 016 21 11 00 F: 011 74 25 99	*milieuvergunningen.vbr@lne.vlaanderen.be*
West-Vlaanderen	Koningin Astridlaan 29 bus 7 8200 Brugge	T: 050 40 43 11 F: 050 39 10 51	*milieuvergunningen.wvl@lne.vlaanderen.be*

12.3 VLAREA en VLAREBO: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)

Door het verzekeren van een duurzaam beheer van afvalstoffen en materialen, door het voorkomen van bodemverontreiniging en door de realisatie van de bodemsanering, draagt de OVAM bij tot een beter leefmilieu en daardoor tot een hogere levenskwaliteit.

Hier kun je terecht voor al je vragen over VLAREA en VLAREBO.

OVAM
Stationsstraat 110, 2800 Mechelen
Tel.: 015 28 42 84 - Fax: 015 20 32 75
info@ovam.be - *www.ovam.be*

12.4 Afvalwaterheffing en grondwaterwinning: Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

De VMM coördineert het integraal waterbeleid. Ze volgt de toestand van de watersystemen op, beheert de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie en het grondwater, plant en houdt toezicht op de zuiveringsinfrastructuur en ontwikkelt beleidsinstrumenten om de gewenste milieudoelstellingen voor water te bereiken.
Daarnaast controleert de VMM voortdurend de kwaliteit van de lucht en inventariseert de lozingen in de lucht.

Hier kun je terecht voor al je vragen over afvalwaterheffingen en grondwaterwinning.

VMM
Alfons Van De Maelestraat 96, 9320 Erembodegem
Tel.: 053 72 62 11 - Fax: 053 77 71 68
info@vmm.be - *www.vmm.be*

Buitendiensten		
	adres	Tel. en fax
Buitendienst Gent	Maaltecenter Blok E, 1ste verdieping Derbystraat 135, 9051 Gent	T: 09 221 80 86 F: 09 221 99 44
Buitendienst Herentals	Belgiëlaan 6 2200 Herentals	T: 014 28 66 28 F: 014 22 57 14
Buitendienst Leuven	Bondgenotenlaan 140 3000 Leuven	T: 016 21 92 00 F: 016 20 00 64
Buitendienst Mechelen	Van Benedenlaan 34 2800 Mechelen	T: 015 45 14 10 F: 015 42 37 07
Buitendienst Oostende	Zandvoordestraat 375 8400 Oostende	T: 059 56 26 11 F: 059 56 26 00
Buitendienst Hasselt	De Schiervellaan 7 3500 Hasselt	T: 011 29 12 70 F: 011 29 12 99

12.5 Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De Vlaamse Landmaatschappij is als agentschap van de Vlaamse overheid verantwoordelijk voor de inrichting van de open ruimte, de beheersing van de mestoverschotten, het plattelandsbeleid in het buitengebied en de randstedelijke open ruimte in Vlaanderen.

VLM
Gulden Vlieslaan 72, 1060 Brussel
Tel.: 02 543 72 00 - Fax: 02 543 73 99
info@vlm.be - *www.vlm.be*

12.6 Milieu-informatie

Milieuinfo.be heeft een webgids met een overzicht van websites over leefmilieu en natuur van de Vlaamse overheid, gerangschikt per thema.
www.milieuinfo.be

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) van de Vlaamse overheid staat in voor de voorbereiding en evaluatie van het Vlaamse milieubeleid en de aansturing en opvolging van de beleidsuitvoering.
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 8 - 1000 Brussel
Tel.: 02 553 80 11 - Fax: 02 553 80 05
info@lne.be - *www.lne.be*

IMJV (Integraal Milieujaarverslag)

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Aangifte Integraal Milieujaarverslag
Koning Albert II-laan 20, bus 18 - 1000 Brussel

Het Integraal Milieujaarverslag kadert in het beleid gericht op administratieve vereenvoudiging.
Internetloket te bereiken via
http://milieujaarverslag.milieuinfo.be of
http://imjv.milieuinfo.be

12.7 Dienst Natuur- en Milieueducatie

De dienst Natuur- en Milieueducatie streeft ernaar om binnen het kader van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO) een blijvende en zorgende houding op te wekken voor de natuur en het milieu (NME). Een doelgroepgerichte, participatieve en geïntegreerde aanpak staat daarbij centraal. De dienst behoort tot de Afdeling Milieu-integratie en –subsidiëringen (milieu-integratie@lne.vlaanderen.be) en verzorgt de educatieve werking in De Helix, De Vroente en de Nachtegaal.

Dienst Natuur- en Milieueducatie
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel
Tel.: 02 553 03 71 - Fax: 02 553 80 55
nme@lne.vlaanderen.be
http://milieueducatie.lne.be

NMEC De Helix
Hoogvorst 2, 9506 Grimminge
Tel.: 054 31 79 50 - Fax: 054 31 79 88
dehelix@lne.vlaanderen.be - *www.dehelix.be*

NEC De Vroente
Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout
Tel.: 03 620 18 30 - Fax: 03 620 18 35
devroente@lne.vlaanderen.be
www.devroente.be

VBNC De Nachtegaal
(de dienst NME verzorgt er het educatieve luik)
Olmendreef 2, 8660 De Panne
Tel.: 058 42 99 55 - Fax: 058 42 21 52
nachtegaal.anb@vlaanderen.be
www.vbncdenachtegaal.be

NME-inventaris:
Een overzicht van het aanbod op het vlak van natuur- en milieueducatie vind je op
http://nme.milieuinfo.be

Je kunt zoeken op basis van: onderwerp, doelgroep, soort materiaal, activiteit en vorming, infrastructuur en organisatie of centrum.

12.8 MOS (Milieuzorg Op School)

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-integratie en –subsidiëringen
Milieuzorg Op School
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel
mos@lne.vlaanderen.be
www.milieuzorgopschool.be

MOS is een milieuzorgproject voor basisscholen (kleuter en lager onderwijs) en secundaire scholen. Het MOS-project helpt de school om op een pedagogisch verantwoorde manier een eigen milieuzorgsysteem uit te bouwen.
Een milieuzorgsysteem op school is een geheel van maatregelen en acties waaraan iedereen meewerkt om de school milieuvriendelijker en duurzamer te maken. Kinderen en jongeren werken samen met hun leerkrachten, directie en schoolpersoneel dat milieuzorgsysteem uit op maat van de school. MOS biedt hiervoor educatieve en praktische ondersteuning. De concrete invulling van MOS bepaalt de school zelf.
In elke Vlaamse provincie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest staat een MOS-team klaar om de school procesmatig te helpen. De school kan op hen altijd een beroep doen.

MOS stelt heel wat educatief materiaal gratis ter beschikking van de MOS-scholen.

- Een leidraad helpt je op weg. Een stappenplan maakt het je gemakkelijker om milieuzorg in je school in te voeren. MOS gaat niet om zo maar wat lukrake acties. Het stappenplan helpt om het project planmatig vorm te geven en te laten groeien, zodat milieuzorg en aandacht voor duurzame ontwikkeling een vast onderdeel van de schoolcultuur worden.
- Voor elk milieuthema (zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs) heeft MOS educatief materiaal.

basis	secundair
Themabundel afvalpreventie	Themapakket afval en duurzame materialen
Themabundel water	Themapakket water op school
Themabundel verkeer	Themapakket mobiliteit
Themabundel natuur op school	Themapakket vergroening
Themabundel energie	Themapakket energie op school

Op de website van MOS vind je ook een Vlarempel-pagina. Je vindt daar deze brochure, meer voorbeelden en bijlagen bij formulieren en (verwijzing naar) mogelijke wijzigingen van de wetgeving of procedures die relevant zijn voor scholen.

12.9 Milieukoopwijzer

www.milieukoopwijzer.be geeft concrete en praktische milieu-informatie over meer dan 50 verschillende producten van zeven productcategorieën:

- Drank & dranktoestellen
- Papier & papierwaren
- Kantoormateriaal
- Maaltijden & tussendoortjes
- Schoonmaak
- Duurzaam watergebruik
- Verlichting

Voor elk product geeft de milieukoopwijzer een rangorde op basis van de belangrijkste milieucriteria.

12.10 Formulieren: *www.ond.vlaanderen.be/formulieren*

Formulieren online!

Op *www.ond.vlaanderen.be/formulieren* vind je alle formulieren die je nodig hebt (melding, vergunning, bodemattest, afvalstoffen, waterwinning...)

12.11 Gewestelijke Directies Kadastrale Uittreksels

De kadastrale uittreksels kunnen enkel worden bekomen in de gewestelijke directie van het kadaster bevoegd voor de gemeente waar het goed gelegen is. In principe is dit telkens de hoofdplaats van de provincie, behalve voor de gemeenten van Vlaams en Waals Brabant (+ de gemeenten die gelegen zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zij die genieten van een speciaal taalregime (Nederlands – Frans of Frans – Nederlands) waarvoor de gewestelijke directie te Brussel bevoegd is).

Ligging van het goed	Adres gewestelijke directie	Contact
Provincie Antwerpen	Italiëlei 4 bus 10 2000 Antwerpen	Tel. 02 575 52 80 Fax 02 579 71 03 *dir.kad.antwerpen.uittreksels@minfin.fed.be*
Provincie Vlaams Brabant	Kruidtuinlaan 50 bus 3962 1000 Brussel	Tel. 02 577 19 70 Fax 02 579 61 26 *dir.kad.brabant.uittreksels@minfin.fed.be*
Provincie West-Vlaanderen (behalve Mesen en Spiere-Helkijn)	Lange Rei 7 8000 Brugge	Tel. 050 44 26 11 050 44 26 20 050 44 26 30 Fax 050 34 13 81 *dir.kad.west-vl.uittreksels@minfin.fed.be*
Provincie Oost-Vlaanderen (behalve Ronse)	RAC- Kouterpoort Savaanstraat 11, bus 7 9000 Gent	Tel. 09 266 22 34 09 266 23 41 Fax 09 266 22 35 *dir.kad.oost-vl.uittreksels@minfin.fed.be*
Provincie Limburg (behalve Herstappe en Voeren)	Voorstraat 43 3500 Hasselt	Tel. 02 576 19 00 Fax 02 572 04 56 *dir.kad.limburg.uittreksels@minfin.fed.be*
Mesen, Spiere-Helkijn, Ronse, Herstappe en Voeren	Kruidtuinlaan 50 bus 3962 1000 Brussel	Tel. 02 577 19 70 Fax 02 579 61 26 *dir.kad.brabant.uittreksels@minfin.fed.be*

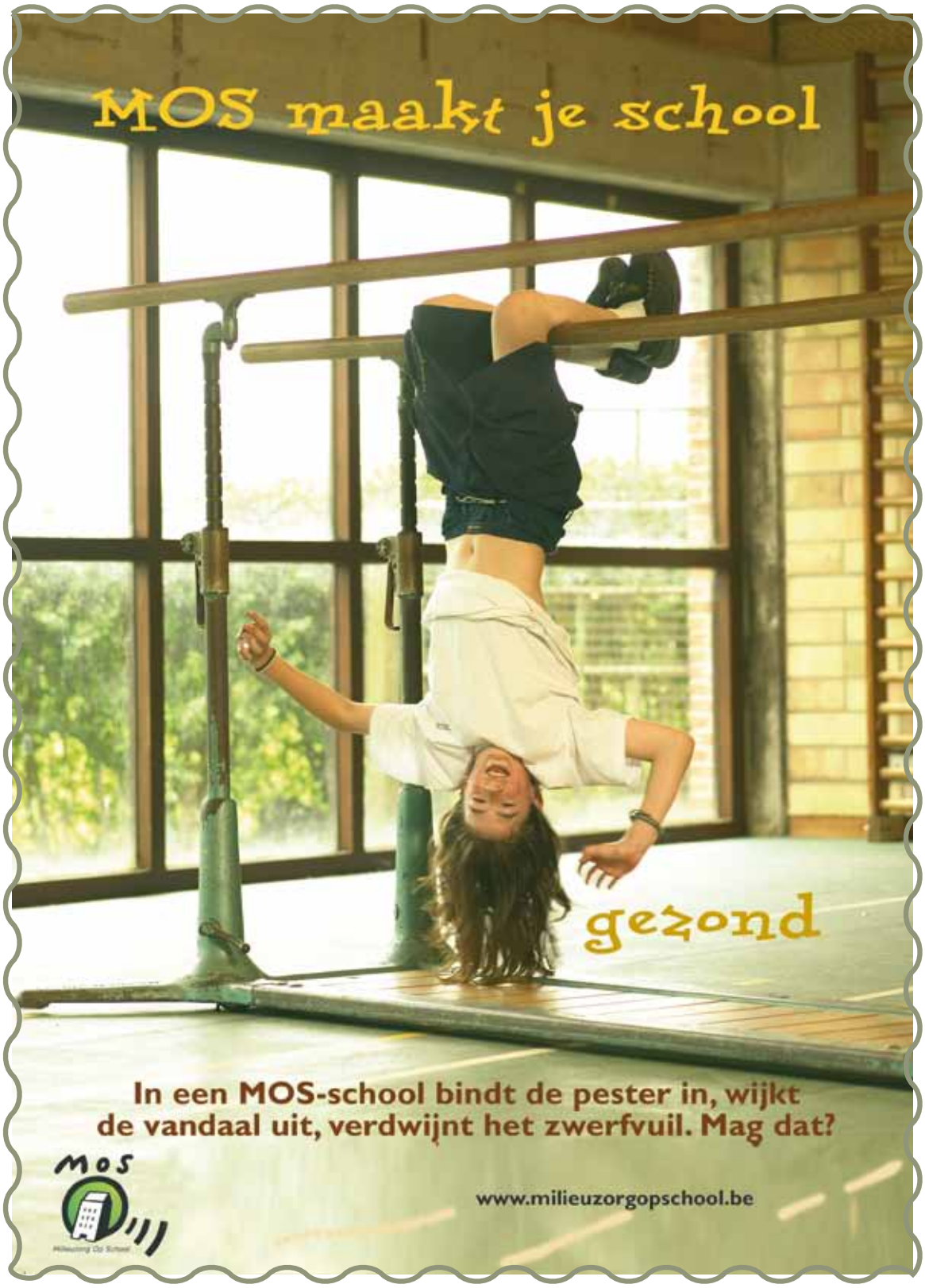
MOS maakt je school
gezond
In een MOS-school bindt de pester in, wijkt de vandaal uit, verdwijnt het zwerfvuil. Mag dat?
MOS
www.milieuzorgopschool.be

Voorbeeld 1

VLAREM-03-26062008

Melding van de exploitatie of verandering van een inrichting van uitsluitend klasse 3

In te vullen door de behandelende afdeling

dossiernummer

indieningsdatum

Aan het college van burgemeester en schepenen

straat en nummer Sint – Maartensplein 16

postnummer en gemeente 8940 Wervik

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier doet u de volgende melding, zodat de overheid op de hoogte is van activiteiten die hinder kunnen veroorzaken voor mens of milieu:

- *u bent van plan een nieuwe inrichting van uitsluitend klasse 3 te exploiteren*
- *u exploiteert een inrichting die niet vergunningsplichtig of meldingsplichtig was, maar die door een wijziging van de wetgeving meldingsplichtig is geworden als een inrichting van klasse 3*
- *u bent van plan een verandering aan te brengen aan een al eerder gemelde inrichting, die na de verandering ingedeeld blijft als inrichting van klasse 3.*

De klasse van de inrichting wordt bepaald door de rubrieken van de indelingslijst die er op van toepassing zijn. De indelingslijst is de lijst in bijlage I bij titel I van het VLAREM (zie www.mina.be/vlarem-teksten.html)

Standaardinrichtingen (indelingsrubrieken 15.5 en 19.8) zijn inrichtingen van klasse 3. U moet ze dus ook met dit formulier melden.

Waarvoor gebruikt u dit formulier niet?

U kunt dit formulier niet gebruiken als het gaat om een onderdeel dat op zich in klasse 3 is ingedeeld, maar dat deel uitmaakt van een inrichting van klasse 1 of 2.

Er is ook een vereenvoudigde melding mogelijk als de inrichting onlosmakelijk verbonden is met de woonfunctie van een onroerend goed dat hoofdzakelijk voor bewoning wordt gebruikt. Vraag meer informatie bij uw gemeente.

Hoe vult u dit formulier in?

Nummer elk bewijsstuk dat u als bijlage bij dit formulier voegt zoals aangegeven in de vraag en vink het aankruishokje in de rechtermarge aan.

Waar vindt u meer informatie?

Dit formulier is een toepassing van artikel 2 van titel I van het VLAREM (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning). Meer informatie over de milieuvergunningenreglementering en de teksten van het decreet en het VLAREM vindt u op www.mina.be/vlarem-teksten.html en op www.mina.be/amv-reglementering.html.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Vul bovenaan op dit formulier het adres in van het bevoegde college van burgemeester en schepenen.

A Soort melding

A1 Kruis hieronder aan welke melding u met dit formulier doet.

☐ u bent van plan een nieuwe inrichting van klasse 3 te exploiteren

☐ u exploiteert een inrichting die niet vergunningsplichtig of meldingsplichtig was, maar die door een wijziging van de wetgeving meldingsplichtig is geworden als een inrichting van klasse 3

☒ u bent van plan een verandering aan te brengen aan een al eerder gemelde inrichting die na de verandering ingedeeld blijft als inrichting van klasse 3

B Gegevens van de exploitant

B1 In welke hoedanigheid doet u deze melding?

*Als deze melding door twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen wordt gedaan, vult u de gegevens in voor een van hen en voegt u de gegevens van de andere personen als aparte **bijlage B1** bij dit formulier.*

☐ **B1**

☒ als rechtspersoon. *Ga naar vraag B2.*

☐ als natuurlijke persoon. *Ga naar vraag B4.*

Gegevens van de rechtspersoon

B2 Vul hieronder de gegevens in van de rechtspersoon.

Vermeld de volledige en correcte benaming zoals die in de oprichtingsakte is opgenomen.
De vermelding van uw e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht.
Als de rechtspersoon na de publicatie van de oprichtingsakte in het Belgisch Staatsblad relevante wijzigingen heeft ondergaan (bijvoorbeeld verandering van naam, adres, bestuur of statuut), vult u bij de laatste relevante wijziging de datum in waarop die wijziging in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd.
Het ondernemingsnummer vult u in als dat al is toegekend.

naam: VKSO MENEN - WERVIK - WEVELGEM

gebruikelijke afkorting: VKSO MWW

rechtsvorm: VZW

straat en nummer: Kerkomtrek 13 bus:

postnummer en gemeente: 8930 Menen

telefoonnummer: 056/ 51 14 32

e-mailadres: sgstjanmww@pandora.be

website:

datum oprichtingsakte: dag 22 maand 11 jaar 2004

publicatie Belgisch Staatsblad: dag 20 maand 12 jaar 2004

laatste relevante wijziging: dag 28 maand 06 jaar 2007

ondernemingsnummer: 0467 872 669

B3 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon.

Het e-mailadres en faxnummer van de contactpersoon zijn facultatief. U mag kiezen tussen een telefoonnummer en een GSM-nummer.

voor- en achternaam: Willy Oosterlinck

functie in de rechtspersoon: Preventieadviseur SG

telefoonnummer: 056/ 23 47 95 faxnummer: 056/ 51 90 56

gsm-nummer:

e-mailadres: woosterlinck@vtimenen.be

Gegevens van de natuurlijke persoon

B4 Vul hieronder uw gegevens in als natuurlijke persoon.

Vermeld de volledige en correcte naam zoals die in het identiteitsbewijs is opgenomen. De vermelding van een e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht. U mag kiezen tussen een privételefoonnummer en een GSM-nummer.

voor- en achternaam:

geboorteplaats:

geboortedatum: dag maand jaar

straat en nummer: bus:

postnummer en gemeente:

telefoonnummer werk: faxnummer:

privételefoon: gsm-nummer:

e-mailadres:

website:

Gebruiksrecht van de exploitant

B5 Bent u als exploitant eigenaar van de hele inrichting?

☐ ja

☒ nee

B6 Bent u als exploitant eigenaar van alle percelen waarop de exploitatie plaatsvindt?

☐ ja

☒ nee

B7 *Voeg bij dit formulier als **bijlage B7** een kopie van de documenten waaruit ondubbelzinnig blijkt op basis van welke gebruikstitel u als exploitant de beschikking hebt over (de onderdelen van) de inrichting en over de percelen waarop de exploitatie plaatsvindt of gepland is en waarvan u geen eigenaar bent. Als u over een ongeschreven gebruikstitel beschikt, voeg dan als **bijlage B7** bij dit formulier minstens een verklaring op erewoord, waarin staat dat u beschikt over een gebruiksrecht over de inrichting en de percelen in kwestie.*

☒ B7

C Gegevens van de inrichting

C1 Waar vindt de exploitatie plaats of waar is ze gepland?

straat en nummer: Sint – Jorisstraat 20 bus:

postnummer en gemeente: 8940 Wervik

provincie: West - Vlaanderen

C2 Vul hieronder de meest recente kadastrale gegevens in van de percelen waarop de inrichting gelegen of gepland is.

Als er meer dan een perceel is, vult u de gegevens voor elk perceel afzonderlijk in.

*Als de tabel te klein is, kunt u de gegevens als een aparte **bijlage C2** bij dit formulier voegen.*

☐ C2

provincie	gemeente	afdeling	sectie	perceelnummer
West - Vlaanderen	Wervik	I	C	581/3a
West - Vlaanderen	Wervik	I	C	581/3b

C3 Geef hieronder het maximale aantal werknemers die na de verandering in de inrichting werken of kunnen werken.

23

C4 Om welke soort inrichting gaat het?

Omschrijf de hoofdactiviteit (bijvoorbeeld bakkerij, kantoor …). U kunt ook gebruikmaken van de indicatieve lijst van hoofdactiviteiten op www.lne.be.

Algemeen secundair onderwijs 1e graad

C5 Omschrijf in de onderstaande tabel de activiteiten van de inrichting en vermeld de technische kenmerken en de rubrieken van de VLAREM-indelingslijst die van toepassing zijn op de inrichting waarvoor u de melding doet.

Preciseer de technische kenmerken die volgens de indelingslijst bepalend zijn, zoals opslagcapaciteit, elektrisch of thermisch vermogen, debiet van het gewonnen water … Die preciseringen zijn ook nodig als het om een standaardinrichting gaat (rubrieken 15.5 en 19.8).

Opgelet: standaardinrichtingen kunnen in de regel niet bestaan als er ook andere rubrieken van toepassing zijn. Vraag meer informatie bij uw gemeente.

*Als de tabel te klein is, kunt u de gegevens als een aparte **bijlage C5** bij dit formulier voegen.*

☒ C5

omschrijving van de activiteit	technische kenmerken	VLAREM-rubriek(en)
Lozing huishoudelijk afvalwater	353 m³ per jaar	3.3
Opslag gevaarlijke producten (onderhoud)	225 liter	17.4
Verbrandingsinrichting	489 kW	43.1.1

C6 Is de inrichting een grondwaterwinning of bevat ze een grondwaterwinning?

☐ ja. *Ga naar vraag D1.*

☒ nee. *Ga naar vraag E1.*

D Gegevens van de grondwaterwinning

D1 Vul hieronder de gegevens van de grondwaterwinning in.

*Als het om verschillende grondwaterwinningen gaat, voegt u de gegevens voor elke grondwaterwinning als een aparte **bijlage D1** toe en groepeert u ze per watervoerende laag. Als u over onvoldoende invulruimte beschikt, kunt u de gegevens ook in een aparte **bijlage D1** toevoegen.*

☐ D1

geplande diepte van de grondwaterwinning (boorput, steenput, vijver ...) ten opzichte van het maaiveld _____

bestemming van het grondwater _____

debiet per laag _____

totaaldebiet _____

aantal putten _____

D2 *Voeg een **bijlage D2** bij dit formulier waarin u aangeeft waarom het gevraagde debiet nodig is.*

☐ D2

D3 *Als er een boorverslag is opgesteld, voegt u een kopie ervan, met een boorstaat en een putschema, als **bijlage D3** bij dit formulier. Dat boorverslag moet door de boorfirma zijn opgesteld volgens de code van goede praktijk voor boringen. Die code van goede praktijk vindt u in bijlage 5.53.1 van titel II van het VLAREM.*

☐ D3

E Vereiste vergunningen, toelatingen en meldingen

E1 Hebt u voor de inrichting, de verandering van de inrichting of van een gedeelte van de inrichting een stedenbouwkundige vergunning nodig?

Een stedenbouwkundige vergunning (vroeger bouwvergunning) is voor sommige inrichtingen vereist krachtens het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening.

☐ ja. *Ga naar vraag E2.*

☒ nee. *Ga naar vraag E3.*

E2 Hebt u al een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning ingediend?

☐ ja. *Voeg een afschrift van de beslissingen over de stedenbouwkundige vergunningaanvragen als **bijlage E2** bij dit formulier. Als er nog geen uitspraak werd gedaan, vermeldt u hieronder de datum van de aanvraag en de overheid waarbij u de aanvraag hebt ingediend.* ☐ E2

datum van de aanvraag dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

overheid .....

☐ nee

E3 *Voeg als **bijlage E3** een afschrift toe van de beslissingen over vergunningsaanvragen en mededelingen of meldingen voor de exploitatie, de lozing van afvalwater of de verwijdering van afvalstoffen, of ter bescherming van grondwater. Vermeld ook telkens de datum van de vergunningsaanvraag en de overheid waarbij ze werd ingediend. Als er melding van gedaan is, geeft u ook het voorwerp en de datum van de melding of meldingen.* ☒ E3

E4 *Als het gaat om beslissingen als vermeld in E3, die de deputatie van de provincieraad of de minister heeft genomen op basis van de VLAREM-procedure, voegt u alleen de volgende gegevens als **bijlage E4** bij dit formulier:*

- *de datum van de beslissing*
- *het refertenummer van de beslissing*
- *de instantie die het besluit heeft genomen*
- *de naam van de exploitant zoals die vermeld wordt in het besluit.*

☐ E4

F Bij te voegen bewijsstukken

F1 *Voeg bij dit formulier alle bewijsstukken die u in rubriek A tot en met E hebt aangekruist.*

F2 *Voeg bij dit formulier als **bijlage F2** ook een plan op een schaal van ten minste 1:500, waarop de ligging van de inrichting op het kadastraal perceel is aangegeven.* ☒ F2

F3 *Voeg bij dit formulier als **bijlage F3** ook een of meer uitvoeringsplannen op een schaal van ten minste 1:200, waarop de volgende gegevens staan:*

1. *per productie-eenheid, per opslagplaats, per gebouw en per verdieping, de schikking van de installaties, machines, toestellen, apparaten, met eventuele bijbehorende motoren en het vermogen ervan*
2. *alle opslagplaatsen, met de capaciteit ervan*
3. *de lozingspunten van het afvalwater.*

☒ F3

F4 Hoeveel bijlagen moet u bij dit formulier voegen en hoeveel bijlagen daarvan hebt u effectief toegevoegd?

5 voorgeschreven bijlagen

5 toegevoegde bijlagen

F5 Hebt u nog andere bijlagen bij dit formulier gevoegd?

☐ ja. **Voeg een overzichtslijst met de extra toegevoegde bijlagen als bijlage F5 bij dit formulier.** ☐ F5

☒ nee

G Ondertekening

G1 Vul de onderstaande verklaring in.

Als een rechtspersoon de exploitant is, moet deze verklaring worden ondertekend door de verantwoordelijke afgevaardigde van de exploitant.

Als een natuurlijke persoon de exploitant is, moet de exploitant zelf deze verklaring ondertekenen.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in de bijgevoegde bijlagen correct en volledig zijn ingevuld.

plaats Wervik

datum dag 0 2 maand 1 2 jaar 2 0 0 8

handtekening

voor- en achternaam André Dewachter

functie in de rechtspersoon Directeur van de school

H Aan wie bezorgt u deze mededeling of melding?

H1 *Stuur dit meldingsformulier per aangetekende brief naar het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de inrichting gelegen is. U kunt het daar ook tegen ontvangstbewijs afgeven.*

Over het aantal exemplaren dat u moet indienen, vindt u meer informatie in hoofdstuk II van titel I van het VLAREM.

I Hoe gaat het nu verder met uw mededeling of melding?

I1 ***Opgelet!*** *De onderstaande beschrijving is niet meer dan een samenvatting van de regelgeving. Alleen de reglementaire tekst zelf heeft rechtskracht.*

Het college van burgemeester en schepenen neemt akte van uw melding.

De exploitatie van de inrichting mag worden aangevat op de dag na de datum waarop de melding met alle vereiste gegevens werd gedaan.

De exploitatie van een inrichting die na de inbedrijfstelling door een aanvulling of wijziging van de indelingslijst meldingsplichtig wordt, mag worden voortgezet voor zover de melding met alle vereiste gegevens werd gedaan binnen de termijn, vermeld in artikel 3 van titel I van het VLAREM.

De exploitatie moet voldoen aan de algemene en sectorale bepalingen van titel II van het VLAREM. De gemeente die bevoegd is voor de akteneming, kan bepaalde aanvullende milieuvoorwaarden opleggen.

Onverminderd de andere toepasselijke milieuvoorwaarden mag de gemelde inrichting van klasse 3 alleen effectief en rechtsgeldig geëxploiteerd worden voor zover de inplantingsplaats van de inrichting verenigbaar is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften. De exploitatie is immers alleen toegestaan op voorwaarde dat is voldaan aan artikel 4.1.1.1 of artikel 5bis.0.2, §2, van titel II van het VLAREM.

Voorbeeld 2

Aanvraag van een milieuvergunning

VLAREM-01-25062008

deel van het aanvraagformulier dat ingevuld en opgestuurd moet worden met de aangekruiste bijlagen

In te vullen door de behandelende afdeling

Aan ☒ het college van burgemeester en schepenen
☐ de deputatie van de provincieraad

straat en nummer **Gemeentestraat 1**

postnummer en gemeente **12345 Kostverloren**

dossiernummer

datum ontvankelijkheids- en volledigheidsverklaring

uiterste datum advies Milieuvergunningscommissie

uiterste datum uitspraak

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier vraagt u bij de bevoegde overheid een milieuvergunning aan voor de exploitatie, de verandering of de verdere exploitatie van een inrichting van klasse 1 of 2.

De vragen die in een kader staan, betreffen Europese verplichtingen.

Waarvoor gebruikt u dit formulier niet?

Als u een kleine verandering wilt meedelen of als u alleen een melding wilt doen van een onderdeel van een inrichting van klasse 1 of 2 die op zich in klasse 3 is ingedeeld, kunt u daarvoor gebruikmaken van het formulier Mededeling van een kleine verandering of melding van derdeklasseonderdelen van een vergunde inrichting van klasse 1 of 2. *Vraag meer informatie bij uw gemeente of provincie.*

Hoe vult u dit formulier in?

Nummer elk bewijsstuk dat u als bijlage bij dit formulier voegt zoals aangegeven in de vraag en vink het aankruishokje in de rechtermarge aan telkens als u het genoemde bewijsstuk bij de aanvraag zal voegen.

Alle gegevens worden gevraagd op straffe van onvolledigheid tenzij het uitdrukkelijk anders wordt gesteld.

Op basis van artikel 14 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning kunt u erom verzoeken dat bepaalde gegevens van uw inrichting niet ter beschikking van het publiek worden gesteld. Vestig de aandacht op dit verzoek.

Waar vindt u meer informatie?

Dit formulier is een toepassing van artikel 5, 6 en 6bis van titel I van het VLAREM (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning). Meer informatie over de milieuvergunningenreglementerin,g en de teksten van het decreet en het VLAREM vindt u op www.mina.be/vlarem-teksten.html en op www.mina.be/amv-reglementering.html.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Afhankelijk van het antwoord op een aantal vragen in dit formulier moet u deze aanvraag naar het college van burgemeester en schepenen van uw gemeente, of naar de deputatie van de provincieraad sturen. Meer informatie vindt u ook in rubriek J Aan wie bezorgt u dit formulier?

Kruis bovenaan op dit formulier de bevoegde overheid aan en vul het adres in nadat u alle vragen in dit formulier hebt beantwoord.

A Gegevens van de aanvrager

A1 In welke hoedanigheid doet u deze aanvraag?

*Als deze aanvraag door twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen wordt gedaan, vult u de gegevens in voor een van hen en voegt u de gegevens van de andere personen als aparte **bijlage A1** bij dit formulier. Een extra invulformulier vindt u achteraan bij dit formulier.*

☐ A1

☒ als rechtspersoon. *Ga naar vraag A2.*

☐ als natuurlijke persoon. *Ga naar vraag A6.*

Gegevens van de rechtspersoon

A2 Vul hieronder de gegevens in van de rechtspersoon.

Vermeld de volledige en correcte benaming zoals die in de oprichtingsakte is opgenomen.

De vermelding van uw e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht. Het ondernemingsnummer vult u in als dat al is toegekend.

Als de rechtspersoon na de publicatie van de oprichtingsakte in het Belgisch Staatsblad relevante wijzigingen heeft ondergaan (bijvoorbeeld verandering van naam, adres, bestuur of statuut), vult u bij de laatste relevante wijzigingen de data in waarop de laatste vijf relevante wijzigingen in het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd. Als de publicatie in het Belgisch Staatsblad niet verplicht is, hoeft u die data niet in te vullen.

naam: Een school naam

gebruikelijke afkorting: ESN

rechtsvorm: VZW

straat en nummer: Vergunningsstraat — bus: 5-93

postnummer en gemeente: 12345 Kostverloren

telefoonnummer: — faxnummer:

e-mailadres:

website:

ondernemingsnummer: 1 2 3 4 — 5 6 7 — 8 9 0

	dag	maand	jaar
datum oprichtingsakte	2 2	0 8	1 9 6 0
publicatie Belgisch Staatsblad	0 8	0 9	1 9 6 0
laatste relevante wijzigingen	0 5	1 2	1 9 9 6
	2 9	0 1	1 9 9 8
	0 2	0 3	2 0 0 0
	0 6	0 2	2 0 0 1
	3 0	0 4	2 0 0 2

A3 Vul hieronder de gegevens in van de natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor het naleven van de milieuvergunning en die deze aanvraag ondertekent.

voor- en achternaam: Fik Fictief

functie in de rechtspersoon: Afgevaardigde beheerder Directeur

A4 Vul hieronder de gegevens in van de vertegenwoordiger die de natuurlijke persoon, vermeld in vraag A3, vervangt bij diens afwezigheid.

voor- en achternaam: Jos Fictitious

functie in de rechtspersoon: Secretaris inrichtende macht

A5 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon. *De vermelding van het e-mailadres en het faxnummer van de contactpersoon is niet verplicht. U mag kiezen tussen een telefoonnummer en een GSM-nummer.*

voor- en achternaam: Chris Vandenbempt

functie in de inrichting: Milieuadviseur

telefoonnummer faxnummer

gsm-nummer

e-mailadres

Gegevens van de natuurlijke persoon

A6 Vul hieronder de gegevens in van de natuurlijke persoon.

Vermeld de volledige en correcte naam zoals die in uw identiteitsbewijs is opgenomen. De vermelding van uw e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht. . U mag kiezen tussen een privételefoonnummer en een GSM-nummer.

voor- en achternaam

geboorteplaats

geboortedatum dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

straat en nummer bus

postnummer en gemeente

telefoonnummer faxnummer

privételefoon gsm-nummer

e-mailadres

website

Gebruiksrecht van de exploitant

A7 Bent u als exploitant eigenaar van de hele inrichting?

☐ ja. Ga naar vraag B1.

☒ nee. Ga naar A9.

A8 Bent u als exploitant eigenaar van alle percelen waarop de exploitatie plaatsvindt?

☐ ja. Ga naar vraag B1.

☐ nee. Ga naar A9.

A9 *Voeg bij dit formulier als **bijlage A9** een kopie van de documenten waaruit ondubbelzinnig blijkt op basis van welke gebruikstitel u als exploitant de beschikking hebt over (onderdelen van) de inrichting en over de percelen waarop de exploitatie plaatsvindt of gepland is en waarvan u geen eigenaar bent. Als u over een ongeschreven gebruikstitel beschikt, voeg dan als **bijlage A9** bij dit formulier minstens een verklaring op erewoord, waarin staat dat u beschikt over een gebruiksrecht over de inrichting en de percelen in kwestie.*

☒ A9

B Administratieve gegevens van de inrichting

B1 Waar vindt de exploitatie plaats of waar is ze gepland?

straat en nummer: Vergunningsstraat — bus: 5 - 93

postnummer en gemeente: 12345 Kostverloren

provincie: Brabant

B2 Vul hieronder de gegevens in van de percelen waarop de inrichting gelegen of gepland is.

*Als de tabel te klein is, kunt u de gegevens als een aparte **bijlage B2** bij dit formulier voegen.*

☒ B2

provincie	gemeente	afdeling	sectie	perceelnummer

B3 Zijn alle percelen al opgenomen in een milieuvergunning of exploitatievergunning?

☒ ja

☐ nee. *Als dat geheel of gedeeltelijk het gevolg is van een hernummering van het kadaster, voegt u het bewijs daarvan als **bijlage B3** bij dit formulier.*

☐ B3

B4 Gaat het om een openbaar bestuur of een door een openbaar bestuur opgerichte instelling?

U antwoordt met ja als dat het geval is voor een of meer van de aangevraagde onderdelen.

☐ ja. **Vermeld hieronder het statuut van de instelling.**

☒ nee

B5 Hoeveel werknemers worden er of zullen er maximaal tewerkgesteld worden?

177 leerkrachten en 1345 leerlingen

B6 Beschikt de inrichting over een comité voor preventie en bescherming op het werk?

☒ ja

☐ nee

B7 Is er een milieucoördinator aangesteld?

☐ ja. *Ga naar vraag B8.*

☒ nee *Ga naar vraag C1.*

B8 Vul hieronder de gegevens van de milieucoördinator in.

De vermelding van het e-mailadres is niet verplicht.

voor- en achternaam

geboortedatum dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

straat en nummer bus

postnummer en gemeente

telefoonnummer faxnummer

gsm-nummer

e-mailadres

werknemer bij de exploitant ☐ ja. **Functie?**

☐ nee. **Beroep?**

Werkgever?

C Inhoud van de aanvraag

C1 Kruis aan waarop deze vergunningsaanvraag betrekking heeft.

U mag meer dan een hokje aankruisen.

☐ **1** de exploitatie van een nieuwe inrichting. *Ga naar vraag C4.*

☒ **2** het hernieuwen van een vergunning voor een bestaande inrichting. *Ga naar vraag C2.*

☐ **3** de exploitatie van een inrichting die na wijziging of aanvulling van de indelingslijst vergunningsplichtig wordt. *Ga naar vraag C4.*

☐ **4** een verandering door de wijziging van een inrichting door het verplaatsen binnen de inrichting of de aanwending van een andere fabricagemethode. *Ga naar vraag C4.*

☐ **5** een verandering door de uitbreiding van een inrichting door het vergroten van de capaciteit, de drijfkracht of de oppervlakte op percelen waarop de geldende vergunning betrekking heeft. *Ga naar vraag C4.*

☒ **6** een verandering door de toevoeging aan een inrichting door het vergroten van de capaciteit, de drijfkracht of de oppervlakte op percelen waarop de geldende vergunning geen betrekking heeft. *Ga naar vraag C4.*

☐ **7** de exploitatie van een tijdelijke inrichting: dat kan alleen als er voor alle toepasselijke rubrieken een 'T' vermeld staat in de vierde kolom van de indelingslijst. . *Ga naar vraag C4.*

C2 Wordt de aanvraag voor het hernieuwen van een vergunning voor een bestaande inrichting meer dan 18 maanden voor het verstrijken van de basisvergunning aangevraagd?

Dit is een toepassing van artikel 18, §3, en 45bis van het Milieuvergunningsdecreet.

☐ ja. *Ga naar vraag C3.*

☐ ja, maar de lopende vergunning loopt uiterlijk op 1 september 2011 af en de aanvraag wordt niet meer dan 48 maanden voor het verstrijken van de lopende vergunning aangevraagd. *Ga naar C4.*

☒ nee. *Ga naar vraag C4.*

C3 Vermeld hieronder de redenen voor de vroegtijdige aanvraag tot het hernieuwen van een vergunning.

C4 Vermeld hieronder de aangevraagde onderdelen van de inrichting (voorwerp van de aanvraag).

Vermeld ook de onderdelen die volgens de indelingslijst op zich in de derde klasse zijn ingedeeld. De indelingslijst is de lijst in bijlage I bij titel I van het VLAREM (zie www.mina.be/vlarem-teksten.html)

Standaardinrichtingen (rubrieken 15.5 en 19.8) kunnen in de regel niet bestaan als er ook andere rubrieken van toepassing zijn. Vraag meer informatie bij uw gemeente of provincie.

Vermeld telkens de aangevraagde vermogens, hoeveelheden enzovoort en de rubrieken uit de indelingslijst die erop van toepassing zijn.

Als u het verschil met de bestaande toestand wilt verduidelijken, gebruik dan bij voorkeur de overzichtslijst die gevraagd wordt in vraag E5. Vermeld hier enkel wat u nu (bijkomend) aanvraagt.

*Als de tabel hieronder niet groot genoeg is, kunt u de gegevens ook als **bijlage C4** bij dit formulier voegen.* ☒ **C4**

omschrijf elk onderdeel dat u nu aanvraagt	aangevraagde hoeveelheid	toepasselijke rubriek of rubrieken (indicatief)

C5 Wanneer wilt u kunnen starten met de exploitatie?

De opstarttermijn is maximaal 3 jaar.

Voortzetting

C6 Wilt u gehoord worden door de provinciale milieuvergunningscommissie?

Die mogelijkheid bestaat alleen voor in de eerste klasse ingedeelde inrichtingen en in eerste of tweede klasse ingedeelde inrichtingen van openbare besturen of door hen opgerichte instellingen.

☐ ja

☒ nee

D Algemene technische gegevens van de inrichting

D1 Vermeld in volgorde van belangrijkheid de milieutechnisch relevante hoofdactiviteiten van de inrichting in haar geheel.

U mag ten hoogste drie hoofdactiviteiten opgeven. Maak bij voorkeur gebruik van de indicatieve lijst van hoofdactiviteiten die u kunt vinden op www.lne.be of vraag meer uitleg bij uw gemeente.

1 Onderwijsinstelling nijverheidssector

2 Bewerken van metalen

3

D2 Geef het criterium dat het duidelijkst de intensiteit van de bedrijvigheid van de inrichting in haar geheel aangeeft en dat een milieutechnische betekenis zou kunnen hebben.

Geef bijvoorbeeld omzet, openingsuren … Geef het gemiddelde en het maximum voor dat criterium. Doe dat, voor zover dat relevant is, per dag, per jaar, per maand. Als het een verandering betreft, geef dan ook de relevante criteria voor de verandering.

Onderwijsinstelling: het vergroten in opslagcapaciteit en in drijfkracht waarop de geldende vergunning geen betrekking heeft

D3 Geef hieronder een korte, algemene beschrijving van de bedrijfs- of productieprocessen voor de hele inrichting en als het om een verandering gaat voor wat u nu aanvraagt

*U kunt de gegevens zo nodig als een aparte **bijlage D3** bij dit formulier voegen.*

☒ D3

voor de hele inrichting

voor de onderdelen bij verandering

D4 Vermeld hieronder de rubrieken uit de indelingslijst die van toepassing zijn op het geheel van alle onderdelen die de inrichting zou omvatten als de vergunning die u nu aanvraagt, verleend zou worden, alsook de gewenste vermogens, hoeveelheden enzovoort.

De indelingslijst is de lijst van bijlage I van Titel I van het VLAREM (zie www.mina.be/vlarem-teksten.html).

*Tel het vergunde en het aangevraagde op. Als u een verandering aanvraagt en als er veel rubrieken van toepassing zijn op de inrichting in haar geheel, vult u bij voorkeur in de tabel hieronder de rubrieken in die van toepassing zijn op wat u nu aanvraagt. De andere rubrieken vult u dan aan in **bijlage D4**. Vermeld in beide gevallen wel de totale hoeveelheid voor elke rubriek. Vermeld de eenheid zo er een is. Schrijf "geen" in het andere geval.*

☒ D4

indelingsrubriek	gewenste totale hoeveelheid of toestand voor de rubriek	eenheid	klasse volgens de afzonderlijke rubriek
16.3.1.1.	500	liter	3
17.3.6.1.	17400	liter	3
17.4.		Kg/liter	3
29.5.2.2.	185	kW	2
43.1.2.	2940	kW	2

D5 Gaat het om een inrichting van klasse 1 of klasse 2?

De hoogste klasse uit bovenstaande tabel in vraag D4 geldt als alle toepasselijke rubrieken voor de hele inrichting werden ingevuld.

☐ een inrichting van klasse 1

☒ een inrichting van klasse 2

D6 Gaat het om een GPBV-inrichting?

De inrichting is een GPBV-inrichting als een rubriek van toepassing is op de inrichting waarvoor een 'X' vermeld staat in de vierde kolom van de indelingslijst. Het gaat om inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.

☐ ja. *Voeg bij dit formulier als **bijlage D6** de gegevens die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt D6.*

☒ nee

☐ D6

D7 Gaat het om een E-PRTR-inrichting?

De inrichting is een E-PRTR-inrichting als een rubriek van toepassing is op de inrichting waarvoor een 'R' vermeld staat in de zevende kolom van de indelingslijst. Het gaat om inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad.

☐ ja

☒ nee

D8 Gaat het om een BKG-inrichting?

De inrichting is een BKG-inrichting als een rubriek van toepassing is op de inrichting waarvoor een 'Y' vermeld staat in de vierde kolom van de indelingslijst. Het gaat om inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van richtlijn 2003/87/EG van 14 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van richtlijn 96/61/EG van de Raad.

☐ ja. *Voeg bij dit formulier als **bijlage D8** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt D8.*

☒ nee

☐ D8

D9 **Wat de milieueffectrapportage betreft, gaat het om een inrichting die mer-plichtig is?**

De inrichting is mer-plichtig als op de inrichting een rubriek uit de lijsten van bijlage I of II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage van toepassing is. Het gaat om inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van richtlijn 85/337/EG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

☐ ja. *Ga naar vraag D10.*

☒ nee. *Ga naar vraag D12.*

D10 **Is deze aanvraag volgens u milieueffectrapportageplichtig?**

Deze aanvraag is milieueffectrapportageplichtig als ze betrekking heeft op een onderdeel waarop een MER-rubriek van toepassing is en wanneer het om een aanvraag tot verandering gaat, valt onder rubriek 26 van bijlage I of rubriek 13 van bijlage II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage.

☐ ja. *Ga naar vraag D11.*

☐ nee. *Ga naar vraag D12.*

D11 **Hebt u een vrijstelling of ontheffing op de milieueffectrapportageplicht verkregen?**

☐ ja. *Voeg het bewijsstuk daarvan als **bijlage D11a** bij dit formulier.* ☐ **D11a**

☐ nee. *Voeg een goedgekeurd milieueffectrapport als **bijlage D11b** bij dit formulier.* ☐ **D11b**

D12 **Wat het omgevingsveiligheidsrapport (OVR) betreft, overschrijdt de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die in de inrichting aanwezig zijn, de drempelwaarden uit de bijlage 6, deel 1 of deel 2 van titel I van het VLAREM?**

Het gaat om inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van richtlijn 96/82/EG van de Raad van 9 december 1996 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

☐ ja, de hoge drempel (kolom 3). *Ga naar vraag D13.*

☐ ja, de lage drempel (kolom 2). *Ga naar vraag D15.*

☒ nee. *Ga naar vraag D15.*

D13 **Is er volgens u voor deze aanvraag een OVR verplicht?**

Deze aanvraag is OVR-plichtig als ze betrekking heeft op een exploitatie waar de hoeveelheid aanwezige gevaarlijke stoffen de hoge drempelwaarde (kolom 3) uit bijlage 6, deel 1 of deel 2 van titel I van het Vlarem overschrijdt en wanneer het om een aanvraag tot verandering gaat, het een wijziging betreft van een installatie, inrichting, opslagplaats of proces of van de aard of van de hoeveelheden gevaarlijke stoffen die voor de gevaren van zware ongevallen belangrijke gevolgen kan hebben.

☐ ja. *Ga naar vraag D14.*

☐ nee. *Ga naar vraag D15.*

D14 **Hebt u toestemming verkregen van de administratie (afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid) tot beperking van de gegevens van het OVR overeenkomstig artikel 4.5.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid?**

☐ ja. *Staaf dat met de nodige documenten en voeg alleen het publieke deel toe van het goedgekeurde OVR en het OVR-verslag.* ☐ **D14a**

☐ nee. *Voeg het volledige goedgekeurde OVR bij uw aanvraag.* ☐ **D14b**

D15 **Kunnen er grensoverschrijdende effecten zijn?**

☐ ja, op het milieu van het Waalse Gewest of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

☐ ja, op het milieu van een buurland

☒ Nee

E Technische gegevens die bij elke aanvraag vereist zijn

U dient deze gegevens te geven voor wat (verband houdt met wat) nu wordt aangevraagd.

E1 *Voeg de aard en hoeveelheid van de stoffen die worden aangewend, verwerkt of geproduceerd als **bijlage E1** bij dit formulier.*
Het CAS-nummer is een eenduidig getal voor iedere bekende chemische stof. Meer informatie vindt u op www.cas.org.

☐ E1

stof met CAS-nummer	per dag		per maand		per jaar	
	gemiddeld	Maximum	gemiddeld	maximum	gemiddeld	maximum

E2 *Voeg de aard en hoeveelheid van de producten die worden aangewend, verwerkt, vervaardigd of opgeslagen als **bijlage E2** bij dit formulier.*
Voor gebruikte producten waarvan de samenstelling onbekend is, vermeldt u de handelsnaam en de producent. Geef de opslag apart op. U hoeft het gemiddelde niet in te vullen als het milieutechnisch niet relevant is.

☒ E2

product	per dag		per maand		per jaar	
	gemiddeld	Maximum	gemiddeld	maximum	gemiddeld	maximum

E3 *Voeg een processchema waarop de input van de grondstoffen en de emissies of afvalstoffen worden vermeld als **bijlage E3** bij dit formulier.*

☐ E 3

E4 *Voeg een gedetailleerde beschrijving van de procedés als **bijlage E4** bij dit formulier.*

☐ E 4

E5 *Voeg de gegevens van de toestellen, opslagtanks en opslagplaatsen als **bijlage E5** bij dit formulier.*

Voor het volgnummer vermeldt u het nummer dat op de uitvoeringsplannen staat.
Het detailniveau kan afhankelijk zijn van de aard van de inrichting.
Vermeld ook wat op zich niet onder een indelingsrubriek valt.
In deze lijst duidt u bij voorkeur het verschil tussen de huidige en de aangevraagde toestand aan.
Vermeld minstens de volgende gegevens:

- *aard (voor houders van gevaarlijke stoffen onder andere of ze enkelwandig of dubbelwandig zijn)*
- *geïnstalleerd of thermisch vermogen*
- *inhoud*
- *bedrijfsdruk of temperatuur*
- *plaatsingswijze (voor houders van gevaarlijke stoffen onder andere of ze bovengronds of ondergronds staan)*
- *volgnummer.*

☒ E 5

E6 *Voeg een beschrijving van de onderstaande bronnen als **bijlage E6** bij dit formulier:*

- *luchtemissies*
- *afvalwaterlozingen*
- *geluid en trillingen*
- *stralingen (met inbegrip van verlichting)*
- *emissies naar bodem en grondwater.*

☒ E6

E7 *Voeg een beschrijving van de voortgebrachte afvalstoffen, met inbegrip van hun EURAL-code, de hoeveelheden en de bestemming ervan als **bijlage E7** bij dit formulier.*

Het vermelding van de EURAL-code doet u overeenkomstig de afvalstoffenlijst in bijlage 1.2.1. van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 (VLAREA).

Voor de beschrijving van de bestemming volstaat de beoogde verwerkingswijze van de afvalstoffen, eventueel verduidelijkt aan de hand van de R- of D-code (artikelen 1.3.1 en 1.4.1 van het VLAREA).

☒ E7

E8 *Voeg een beschrijving van de waterhuishouding als **bijlage E8** bij dit formulier.*

Met waterhuishouding wordt bedoeld, de opgepompte of aangekochte hoeveelheden water en de aanwending ervan, de opvang, aanwending en afvoer van hemelwater enzovoort.

In de mate dat er overlappingen zijn, kunt u verwijzen naar de bijlagen die toegevoegd worden op basis van de vragen in rubriek F.

☒ E8

E9 *Voeg een beschrijving van de energiehuishouding als **bijlage E9** bij dit formulier.*

Geef minstens het jaarlijks verbruik, het totaal geïnstalleerd vermogen en de energiebesparende maatregelen.

In de mate dat er overlappingen zijn, kunt u verwijzen naar de bijlagen die toegevoegd worden op basis van de vragen in rubriek D of F (zie in het bijzonder vraag D6 en F8).

☒ **E9**

E10 *Voeg een beschrijving van de transportorganisatie als **bijlage E10** bij dit formulier.*

Met transportorganisatie wordt bedoeld, de organisatie van het personenverkeer van en naar de onderneming, de gebruikte mobiliteitsmiddelen voor goederentransport, met vermelding van aan- en afvoerfrequenties en de gemiddelde transporthoeveelheden.

☐ **E10**

E11 *Voeg bij dit formulier als **bijlage E11** de passende preventieve maatregelen die worden ingezet door toepassing van de beste beschikbare technieken om:*

- *de hoeveelheid geproduceerde afvalstoffen en hun gevaarseigenschappen te beperken*
- *de geproduceerde afvalstoffen te hergebruiken of nuttig toe te passen*
- *minder gevaarlijke stoffen te gebruiken*
- *nevenproducten uit het proces terug te winnen of te recycleren*
- *zo weinig mogelijk grondstoffen (ook water) te gebruiken*
- *het effect van geluid, trillingen, stralingen, lucht-, bodem-, en waterverontreiniging, en risico's voor het milieu te voorkomen of te beperken*
- *ongevallen te voorkomen*
- *aan de algemene en sectorale milieuvoorwaarden voor de inrichting te voldoen*
- *invloeden op de natuur zo veel mogelijk te beperken en eventuele schade zo veel mogelijk ongedaan te maken.*

In de mate dat er overlappingen zijn, kunt u verwijzen naar de bijlagen die toegevoegd worden op basis van de vragen in rubriek F.

☒ **E11**

E12 *Voeg in verband met de watertoets voor zover als relevant, gelet op het voorwerp van de vergunningsaanvraag en altijd als wat aangevraagd wordt in een overstromingsgebied is gelegen, de gegevens die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier onder punt E12 (zie www.watertoets.be of vraag het aan uw gemeente) als **bijlage E12** bij dit formulier.*

☐ **E12**

E13 **Gaat het om een inrichting als vermeld in rubriek 59 van de indelingslijst, die activiteiten omvat die gebruikmaken van organische oplosmiddelen?**

Deze inrichtingen vallen mogelijk onder het toepassingsgebied van richtlijn 1999/13/EEG van 11 maart 1999 inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen (VOS) ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en installaties.

☐ ja

☒ nee

E14 **Betreft de aanvraag een van de volgende verbrandingsinrichtingen?**

Deze inrichtingen vallen mogelijk onder het toepassingsgebied van richtlijnen 2001/80/EEG en 2001/81/EEG van 23 oktober 2001 en van richtlijn 1999/32/EG van 26 april 1999 (zie afdeling 2.11.1 en 2.11.2** van titel II van het VLAREM).*

☐ ja, een vast opgestelde dieselmotor met een aantal bedrijfsuren van 360 uur/jaar of meer **

☐ ja, een stookinstallatie, een gasturbine of stoom- en gasturbine-installatie met een nominaal thermisch vermogen van ten minste 50 MW *

☐ ja, een stookinstallatie die geen gasturbine of stoom- en gasturbine-installatie is **

☒ nee

F Technische gegevens die bij specifieke aanvragen vereist zijn

F1 Kruis hieronder aan waarop uw aanvraag betrekking heeft.

- ☐ *een indirecte lozing in grondwater van gevaarlijke stoffen die vermeld staan in indelingsrubriek nr. 52.*
  Deze inrichtingen vallen onder het toepassingsgebied van Richtlijn 80/68/EEG.
- ☐ *een stortplaats of opslagplaats voor afvalstoffen in of op de bodem*
  Deze inrichtingen vallen mogelijk onder het toepassingsgebied van de Beschikking van de Raad 2003/33/EG van 19 december 2002.
- ☐ *het geheel of gedeeltelijk opvullen met niet-verontreinigde uitgegraven bodem en/of niet-verontreinigde bagger- en ruimingsspecie van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers*

*Als u een of meer hokjes hebt aangekruist, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F1** de gegevens, waaronder een hydrogeologische studie, die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F1. (relevante vraag bij rubriek 52 en 2 en 60)* ☐ F1

F2 *Als deze aanvraag betrekking heeft op de verwerking van afvalstoffen, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F2** de gegevens of documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F2 :(relevante vraag bij rubriek 2)* ☐ F2

F3 *Als deze aanvraag betrekking heeft op opslagplaatsen en installaties voor verwerking van gevaarlijke afvalstoffen, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F3** de gegevens of documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F3. (relevante vraag bij rubriek 2)* ☐ F3

F4 *Als deze aanvraag betrekking heeft op de lozing van afvalwater, ook van hemelwater, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F4** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F4. (van toepassing bij rubriek 3)* ☒ F4

F5 *Als deze aanvraag betrekking heeft op de winning van grondwater, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F5** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F5. (van toepassing bij rubriek 53)* ☐ F5

F6 *Als deze aanvraag betrekking heeft op de kunstmatige aanvulling van het grondwater, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F6** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F6. (van toepassing bij rubriek 54)* ☐ F6

F7 *Als deze aanvraag betrekking heeft op een inrichting die ingedeeld is op grond van een of meer van de subrubrieken 9.3 tot en met 9.8 van de indelingslijst, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F7** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F7. (van toepassing bij rubriek 9.3 – 9.8)* ☐ F7

F8 Kruis hieronder aan waarop uw aanvraag betrekking heeft.

0,1 petajoule (PJ) voor elektriciteit = 27,78 miljoen kWh.

- ☐ een nieuwe inrichting met een totaal jaarlijks energiegebruik van ten minste 0,1 petajoule (PJ)
- ☐ de verandering van een inrichting met een totaal jaarlijks energiegebruik van ten minste 0,1 petajoule (PJ), voor zover die verandering de onderdelen van de inrichting betreft die voor het energieverbruik relevant zijn
- ☐ een hernieuwing van de vergunning van een inrichting met een totaal jaarlijks energiegebruik van ten minste 0,1 petajoule (PJ)
- ☐ een nieuwe BKG-inrichting of een verandering aan een BKG-inrichting, meer bepaald een inrichting die in de vierde kolom van de indelingslijst met een 'Y' is aangeduid

*Als u een of meer hokjes hebt aangekruist, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F8** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F8.* ☐ F8

F9 Kruis hieronder aan waarop uw aanvraag betrekking heeft.

- ☐ een tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem als vermeld in rubriek 61.1 van de indelingslijst
- ☐ een tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem als vermeld in rubriek 61.2 van de indelingslijst, op voorwaarde dat er een capaciteit is van meer dan 10.000 m³

*Als u in vraag F9 een of meer hokjes hebt aangekruist, voeg dan bij dit formulier als **bijlage F9** de gegevens en documenten die vermeld worden in de toelichtingsbijlage bij dit formulier in punt F9. (van toepassing bij rubriek 61.1 en 61.2.2°)* ☐ F9

H7 Hoeveel voorgeschreven en extra bijlagen voegt u bij dit formulier?

Voeg bij deze aanvraag een overzichtslijst van alle extra toegevoegde bijlagen, met nummering.

bijlagen

☐ H7

I Ondertekening

I1 Vul de onderstaande verklaring in.

Als deze aanvraag door een rechtspersoon wordt gedaan, moet deze verklaring worden ondertekend door de persoon die verantwoordelijk is voor het naleven van de milieuvergunning en van wie de gegevens werden ingevuld in vraag A3.
Als een natuurlijke persoon deze aanvraag doet, moet de persoon, vermeld in vraag A6, deze verklaring ondertekenen.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in de bijgevoegde bijlagen correct en volledig zijn ingevuld.

plaats Kostverloren

datum dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

handtekening

voor- en achternaam

J Aan wie bezorgt u dit formulier?

J1 *U stuurt dit aanvraagformulier per aangetekende brief naar de bevoegde overheid. U kunt het daar ook afgeven tegen ontvangstbewijs.*

De bevoegde overheid is:

- *het college van burgemeester en schepenen voor in klasse 2 ingedeelde inrichtingen van private bedrijven, particulieren en vzw's*
- *de deputatie van de provincieraad voor in klasse 1 ingedeelde inrichtingen, alsook voor in klasse 2 ingedeelde inrichtingen van openbare besturen of van instellingen die door een openbaar bestuur zijn opgericht.*

Voor inrichtingen die onderdelen omvatten die op zich in verschillende klassen zijn ingedeeld, geldt de overheid die bevoegd is voor de hoogste klasse.

Als de inrichting op het grondgebied van meer dan een gemeente of provincie gelegen is, moet u de aanvraag bij elk van die bevoegde overheden doen.

Meer informatie over het aantal exemplaren dat u moet indienen, vindt u in hoofdstuk III van titel I van het VLAREM.

G Vereiste vergunningen, toelatingen en meldingen

G1 Hebt u voor de inrichting, of voor de verandering van de inrichting of van het gedeelte ervan, een stedenbouwkundige vergunning nodig?

Een stedenbouwkundige vergunning (vroeger bouwvergunning) is voor sommige inrichtingen vereist krachtens het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening.

☐ ja. *Ga naar vraag G2.*

☒ nee. *Ga naar vraag G3.*

G2 Hebt u al een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning ingediend?

☐ ja. *Voeg een afschrift van de beslissingen over de stedenbouwkundige vergunningaanvragen als **bijlage G2** bij dit formulier.* **Als er nog geen uitspraak werd gedaan, vermeldt u hieronder de datum van de aanvraag en de overheid waarbij u de aanvraag hebt ingediend.** ☐ G2

datum van de aanvraag dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

overheid _____

☐ nee

G3 Wat is de stedenbouwkundige bestemming van de percelen waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft?

De bestemming wordt vastgesteld op basis van het gewestplan, een bijzonder plan van aanleg, een verkavelingsvergunning of een ruimtelijk uitvoeringsplan.

U bent niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. De stedenbouwkundige bestemming kan bepalen of u voor uw aanvraag een vergunning kunt krijgen.

Woongebied

G4 Ligt de (geplande) inrichting in een gebied dat vanuit het oogpunt van natuurbehoud (bijvoorbeeld VEN-gebieden) of waterbeheer (inclusief grondwaterbeheer) een bijzondere bescherming geniet?

U bent niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. De ligging kan bepalen of u voor uw aanvraag een vergunning kunt krijgen (zie ook vraag G8). Plannen via www.agiv.be of raadpleeg uw gemeente.

☐ ja. **Vermeld hiernaast of in bijlage G4 welk gebied.** _____ ☐ G4

☒ nee

G5 Ligt de inrichting geheel of gedeeltelijk in of in de buurt van een speciale beschermingszone ter uitvoering van de EU-Vogelrichtlijn of -Habitatrichtlijn?

U bent niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. De ligging kan bepalen of u voor uw aanvraag een vergunning kunt krijgen.

De omschrijving 'in de buurt van' verwijst naar de mogelijke effecten en moet in die zin vrij ruim opgevat worden: een grondwaterwinning of windmolens, bijvoorbeeld, kunnen op een vrij grote afstand effecten hebben.

Deze inrichtingen vallen onder het toepassingsgebied van respectievelijk de richtlijn van de Raad van 2 april 1979 en/of de richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 en artikel 36ter van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Natuurdecreet).

Plannen via www.agiv.be of raadpleeg uw gemeente.

☐ ja. *Voeg indien de vergunningsplichtige activiteit afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, ten minste een passende beoordeling van de mogelijke effecten op die speciale beschermingszone of -zones als **bijlage G5** bij uw aanvraag.* ☐ G5

Als er een milieueffectenrapport wordt opgemaakt, moet de passende beoordeling daarin opgenomen zijn (zie ook vraag G8).

☒ nee

G6 Zijn voor deze inrichting al eerder beslissingen genomen over vergunningsaanvragen en medelingen of meldingen voor de exploitatie, de lozing van afvalwaters of de verwijdering van afvalstoffen, of ter bescherming van grondwater, of is er melding van gemaakt?

☒ ja. *Voeg als **bijlage G6a** een afschrift toe van de beslissingen over vergunningsaanvragen en mededelingen of meldingen voor de exploitatie, de lozing van afvalwater of de verwijdering van afvalstoffen, of ter bescherming van grondwater. Vermeld ook telkens de datum van de vergunningsaanvraag en de overheid waarbij ze werd ingediend. Als er melding van gedaan is, geeft u ook het voorwerp en de datum van de melding of meldingen.*

☒ **G6a**

*Als het gaat om beslissingen als vermeld in vraag G6 die de deputatie van de provincieraad of de minister heeft genomen op basis van de VLAREM-procedure, voegt u alleen de volgende gegevens als **bijlage G6b** bij dit formulier:*

- *de datum van de beslissing*
- *het refertenummer van de beslissing*
- *de instantie die het besluit heeft genomen*
- *de naam van de exploitant zoals die vermeld wordt in het besluit.*

☐ **G6b**

☐ nee

G7 Werd voor deze inrichting aan de minister een afwijking op de algemene of sectorale milieuvoorwaarden van titel II van het VLAREM gevraagd?

U bent niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. Een afwijking kan bepalen of u voor uw aanvraag een vergunning kunt krijgen want er kan geen vergunning verleend worden indien niet voldaan is aan de algemene en sectorale milieuvoorwaarden.

☐ ja. *Als de minister al een of meer beslissingen heeft genomen, vermeldt u in **bijlage G7** alleen de datum van de beslissing en de naam van de exploitant zoals die in het besluit vermeld wordt. Als er nog geen beslissing werd genomen, verduidelijkt u in **bijlage G7** welke afwijking u hebt gevraagd.*

☐ **G7**

☒ nee

G8 Werd voor deze inrichting een vergunning of toestemming verleend om af te wijken van de wetgeving met betrekking tot het milieu of het natuurbehoud (bijvoorbeeld met betrekking tot het VEN of de speciale beschermingszones ter uitvoering van de EU-Vogelrichtlijn of -Habitatrichtlijn)?

U bent niet verplicht om deze vraag te beantwoorden. Een vergunning of toestemming kan bepalen of u voor uw aanvraag een vergunning kunt krijgen.

☐ ja. *Voeg een afschrift van de beslissing en andere bewijsstukken als **bijlage G8** bij dit formulier.*

☐ **G8**

☒ nee

G9 Wilt u dat er in de uitspraak over deze aanvraag een wijziging of aanvulling van de voorwaarden gebeurt voor de bepalingen uit titel II van het VLAREM waarbij vermeld staat 'tenzij anders bepaald in de milieuvergunning'?

☐ ja. **Vul hieronder de gegevens in van de te wijzigen of aan te vullen voorwaarden.**

artikelnummer _____

voorstel van alternatief of aanvulling _____

motivering, zo nodig als ***bijlage G9*** _____

☐ **G9**

☒ nee

H Bij te voegen bewijsstukken

H1 *Voeg bij dit formulier alle bijlagen die u in rubriek A1 tot en met G9 hebt aangekruist. De verplichte inhoud van bijlage D6 en D8, E12 en van de verschillende bijlagen F wordt vermeld in de toelichtingsbijlage bij dit formulier.*

H2 *Voeg bij dit formulier ook een situeringsplan op een schaal van ten minste 1/1000, waarop de ligging van de gebouwen, de productieafdelingen, de opslagplaatsen, de stortplaatsen en de lozingspunten ten opzichte van de aanpalende percelen zijn weergegeven.*

☒ H2

H3 *Voeg als **bijlage H3** bij dit formulier ook een of meer uitvoeringsplannen op een schaal van ten minste 1/200. Daarop vermeldt u per productie-eenheid, per opslagplaats, per gebouw en per verdieping de onderstaande gegevens. Vermeld die gegevens ook voor de al vergunde onderdelen als dat voor een goede beoordeling van de aanvraag belangrijk is of als de aanvraag betrekking heeft op een inrichting die ingedeeld is op grond van een of meer van de subrubrieken 9.3 tot en met 9.8 van de indelingslijst:*

- *de schikking van de installaties, machines, toestellen, apparaten (eventueel met hun bijbehorende motoren en het vermogen ervan) en opslagplaatsen (met capaciteit)*
- *per stal:*
  - *het staltype zoals vermeld in hoofdstuk 7, Richtlijnen voor de opslagcapaciteit voor mest, van de bijlagen bij titel II van het VLAREM*
  - *het staltype zoals vermeld in de lijst van de erkende systemen (emissiearm of niet)*
  - *minstens het aantal standplaatsen, alsook hun ligging in de stal, gespecificeerd volgens de diersoorten (categorieën), vermeld in de tabel in titel I van het VLAREM, bijlage 4B, punt 7.1*
  - *de aanhorigheden, zoals de toegangswegen, de losplaatsen en de opslagplaatsen*
- *de lozingspunten van afvalwater en hemelwater*
- *de als hinderlijk ingedeelde handelingen*
- *de aanwezige hoeveelheid afvalstoffen en de aard ervan.*

☒ H3

H4 *Voeg als **bijlage H4** bij dit formulier ook een bewijs van betaling van de dossiertaks. Een betaalopdracht is geen betaling. Als bewijs wordt aangenomen: (een kopie van) het rekeninguittreksel, een door iemand van het bankpersoneel ondertekende verklaring dat de dossiertaks betaald is of een strook met de stempel van de post. Een uitgeprint bewijs van elektronisch bankieren of elektronisch loket geldt niet als bewijsstuk.*

Als uw aanvraag een inrichting betreft die na wijziging of aanvulling van de indelingslijst vergunningsplichtig wordt, is het betalingsbewijs niet nodig.

☐ H4

H5 *Als deze vergunningsaanvraag betrekking heeft op een inrichting van klasse 1, voegt u bij dit formulier **als bijlage H5** ook een uittreksel uit het kadastraal plan waarop de hele en gedeeltelijke percelen zijn aangegeven die in een straal van 100 meter rond de perceelsgrenzen van de inrichting (dus niet alleen rond wat wordt aangevraagd) liggen, alsook een lijst van de eigenaars van die percelen.*

Als uw aanvraag een inrichting betreft die na wijziging of aanvulling van de indelingslijst vergunningsplichtig wordt, is het uittreksel uit het kadastraal plan niet nodig.

☐ H5

H6 **Kruis in de onderstaande lijst alle voorgeschreven bewijsstukken aan die u bij dit formulier voegt.**

De bewijsstukken die onderstreept zijn, zijn verplicht voor alle aanvragen.

☐ A1	☐ E1	☐ F1	☐ G2
☒ A9	☒ E2	☐ F2	☐ G4
☒ B2	☐ E3	☐ F3	☐ G5
☐ B3	☐ E4	☒ F4	☐ G6a
☒ C4	☒ E5	☐ F5	☒ G6b
☒ D3	☒ E6	☐ F6	☐ G7
☒ D4	☒ E7	☐ F7	☐ G8
☐ D6	☒ E8	☐ F8	☐ G9
☐ D8	☒ E9	☐ F9	☒ H2
☐ D11a	☐ E10	☐ F10	☒ H3
☐ D11b	☒ E11	☐ F11	☐ H4
☐ D14a	☐ E12		☐ H5
☐ D14b			

H7 Hoeveel voorgeschreven en extra bijlagen voegt u bij dit formulier?

Voeg bij deze aanvraag een overzichtslijst van alle extra toegevoegde bijlagen, met nummering.

bijlagen

☐ H7

I Ondertekening

I1 Vul de onderstaande verklaring in.

Als deze aanvraag door een rechtspersoon wordt gedaan, moet deze verklaring worden ondertekend door de persoon die verantwoordelijk is voor het naleven van de milieuvergunning en van wie de gegevens werden ingevuld in vraag A3.

Als een natuurlijke persoon deze aanvraag doet, moet de persoon, vermeld in vraag A6, deze verklaring ondertekenen.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in de bijgevoegde bijlagen correct en volledig zijn ingevuld.

plaats Kostverloren

datum dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

handtekening

voor- en achternaam

J Aan wie bezorgt u dit formulier?

J1 *U stuurt dit aanvraagformulier per aangetekende brief naar de bevoegde overheid. U kunt het daar ook afgeven tegen ontvangstbewijs.*

De bevoegde overheid is:

- *het college van burgemeester en schepenen voor in klasse 2 ingedeelde inrichtingen van private bedrijven, particulieren en vzw's*
- *de deputatie van de provincieraad voor in klasse 1 ingedeelde inrichtingen, alsook voor in klasse 2 ingedeelde inrichtingen van openbare besturen of van instellingen die door een openbaar bestuur zijn opgericht.*

Voor inrichtingen die onderdelen omvatten die op zich in verschillende klassen zijn ingedeeld, geldt de overheid die bevoegd is voor de hoogste klasse.

Als de inrichting op het grondgebied van meer dan een gemeente of provincie gelegen is, moet u de aanvraag bij elk van die bevoegde overheden doen.

Meer informatie over het aantal exemplaren dat u moet indienen, vindt u in hoofdstuk III van titel I van het VLAREM.

K Hoe gaat het nu verder met uw aanvraag?

K1 *Deze rubriek is louter informatief.*

De bevoegde overheid zal de volledigheid en de ontvankelijkheid van uw aanvraag onderzoeken.

1° Als uw aanvraag onontvankelijk is, dan brengt de bevoegde overheid u daarvan schriftelijk op de hoogte binnen veertien kalenderdagen nadat u uw aanvraag hebt ingediend.

2° Als uw aanvraag onvolledig is, dan brengt de bevoegde overheid u daarvan schriftelijk op de hoogte binnen veertien kalenderdagen nadat u uw aanvraag hebt ingediend. Die kennisgeving vermeldt de reden waarom de aanvraag onontvankelijk is en wijst eventueel de overheid aan die bevoegd geacht wordt om kennis te nemen van de vergunningsaanvraag.

3° Als uw aanvraag ontvankelijk en volledig is, dan brengt de bevoegde overheid u daarvan schriftelijk op de hoogte binnen veertien kalenderdagen nadat u uw aanvraag hebt ingediend of nadat u de aanvullende gegevens hebt verstrekt. Die kennisgeving vermeldt de inlichtingen en gegevens die ontbreken of nadere toelichting vereisen.

4° Als de bevoegde overheid u binnen veertien kalenderdagen nadat u uw aanvraag hebt ingediend of nadat u de aanvullende gegevens hebt verstrekt, geen schriftelijke kennisgeving heeft gestuurd, wordt de aanvraag geacht ontvankelijk en volledig te zijn.

Als uw aanvraag ontvankelijk en volledig is, wordt het dossier verder behandeld. Die behandeling verloopt in verschillende stappen:

1° Er wordt een openbaar onderzoek georganiseerd.

2° De adviesverlenende overheidsorganen brengen hun advies uit binnen een termijn van 30 kalenderdagen bij klasse 2 en binnen 60 kalenderdagen bij klasse 1. Bij klasse 1 brengt de provinciale milieuvergunningscommissie binnen 90 dagen een advies uit. De commissie kan vragen om u te horen.

3° Het college van burgemeester en schepenen doet uitspraak over de milieuvergunningsaanvraag binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de datum van verzending van de schriftelijke kennisgeving, vermeld in punt 3°. De deputatie van de provincie doet binnen een termijn van vier maanden uitspraak over de milieuvergunningsaanvraag.

4° Een afschrift van de beslissing wordt u toegestuurd..Tegen de beslissing kunnen u en ook derden en bevoegde overheidsinstanties beroep aantekenen bij de hogere overheid.

5° U mag de exploitatie van de inrichting aanvatten op de dag die in de vergunning is vastgesteld. Daarbij moet u wel rekening houden met de eventuele schorsing van de vergunning door een koppeling met de bouwvergunning.

De milieuvergunning wordt verleend voor een bepaalde duur van ten hoogste twintig jaar, de termijn voorafgaand aan de ingebruikname en de eventuele proeftijd inbegrepen.

Als het om een verandering gaat, wordt de verandering vergund voor een bepaalde termijn waarvan de einddatum die van de lopende vergunning niet mag overschrijden.

Als de vergunning wordt verleend, kan de overheid bijzondere vergunningsvoorwaarden opleggen.

***Opgelet!** De exploitatie moet voldoen aan de toepasselijke algemene en sectorale bepalingen van titel II van het VLAREM.*

VLAREM-01A1-06122007

Bijlage A1 bij de aanvraag van een milieuvergunning

Waarvoor dient deze bijlage?

*Als de aanvraag door twee of meer natuurlijke personen of rechtspersonen wordt gedaan, vult u de gegevens in voor een van hen in het hoofdformulier en voegt u de gegevens van de andere personen hier als aparte **bijlage A1** bij dat formulier.*

Gegevens van de mede-exploitanten

1 Vul hieronder de gegevens in van de mede-exploitant die een rechtspersoon is.

Vermeld de volledige en correcte benaming zoals die in de oprichtingsakte is opgenomen.

De vermelding van uw e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht. Het ondernemingsnummer vult u in als dat al is toegekend.

Als de rechtspersoon na de publicatie van de oprichtingsakte in het Belgisch Staatsblad relevante wijzigingen heeft ondergaan (bijvoorbeeld verandering van naam, adres, bestuur of statuut), vult u bij de laatste relevante wijzigingen de data in waarop de laatste vijf relevante wijzigingen in het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd. Als de publicatie in het Belgisch Staatsblad niet verplicht is, hoeft u die data niet in te vullen.

naam

gebruikelijke afkorting

rechtsvorm

straat en nummer bus

postnummer en gemeente

telefoonnummer faxnummer

e-mailadres

website

ondernemingsnummer

datum oprichtingsakte	dag	maand	jaar
publicatie Belgisch Staatsblad	dag	maand	jaar
laatste relevante wijzigingen	dag	maand	jaar
	dag	maand	jaar
	dag	maand	jaar
	dag	maand	jaar
	dag	maand	jaar

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon.

Het e-mailadres en faxnummer van de contactpersoon is facultatief. U mag kiezen tussen een telefoonnummer en een GSM-nummer.

voor- en achternaam _____

functie in de inrichting _____

telefoonnummer _____ faxnummer _____

gsm-nummer _____

e-mailadres _____

3 Vul hieronder de gegevens in van de mede-exploitant die een natuurlijke persoon is.

Vermeld de volledige en correcte naam zoals die in uw identiteitsbewijs is opgenomen. De vermelding van uw e-mailadres, website en faxnummer is niet verplicht. U mag kiezen tussen een privételefoonnummer en een GSM-nummer.

voor- en achternaam _____

geboorteplaats _____

geboortedatum dag ☐☐ maand ☐☐ jaar ☐☐☐☐

straat en nummer _____ bus ____

postnummer en gemeente _____

telefoonnummer _____ faxnummer _____

privételefoon _____ gsm-nummer _____

e-mailadres _____

website _____

Bijlage

rubriek	onderwerp		klasse
2.2.3.b.	Compostering van groente-, fruit- en tuinafval (GFT-afval) met opslag en/of composteerruimte van		
	1° maximaal 25 m³		3
	2° meer dan 25 m³ tot en met 2.000 m³		2
	3° meer dan 2.000 m³		1
3.2	Het, zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, lozen van **huishoudelijk afvalwater**, ander dan afkomstig van woongelegenheden, met een biologisch afbreekbare organische belasting van meer dan 20 inwonersequivalenten:		
	1° wanneer het lozingspunt is gelegen in een gemeente waarvoor het gemeentelijk zoneringsplan nog niet definitief is vastgesteld		3
	2° wanneer het lozingspunt is gelegen in een gemeente waarvoor het gemeentelijke zoneringsplan definitief is vastgesteld:	a) lozingspunt gelegen in een centraal gebied en/of een collectief geoptimaliseerd en individueel te optimaliseren buitengebied en/of buiten het zoneringsplan	3
		b) lozingspunt gelegen in een collectief te optimaliseren buitengebied	2
3.4	Het, zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, lozen van **bedrijfsafvalwater** dat al of niet één of meer van de in bijlage 2C bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen bevat in concentraties hoger dan de geldende milieukwaliteitsnormen voor het uiteindelijk ontvangende oppervlaktewaterlichaam, met een debiet:		
	1° tot en met 2 m³/h	a) wanneer het bedrijfsafvalwater geen gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat	3
		b) wanneer het bedrijfsafvalwater één of meer gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat	2
	2° van meer dan 2 m³/h tot en met 100 m3/h		2
	3° van meer dan 100 m3/h		1
3.6	Afvalwaterzuiveringsinstallaties, met inbegrip van het lozen van het effluentwater en het ontwateren van de bijhorende slibproductie:		
	1. voor de behandeling van huishoudelijk afvalwater, ander dan afkomstig van woongelegenheden, met een biologisch afbreekbare organische belasting van meer dan 20 inwonersequivalenten		3
	2. voor de behandeling van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de in bijlage 2C bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen bevat in concentraties hoger dan de geldende milieukwaliteitsnormen voor het uiteindelijk ontvangende oppervlaktewaterlichaam, met uitzondering van de in rubriek 3.6.5 ingedeelde inrichtingen, met een effluent:		
	1° tot en met 5 m3/h	a) wanneer het effluentwater geen gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat	3
		b) wanneer het effluentwater één of meer gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat	2
	2° van meer dan 5 m3/u tot en met 50 m3/h		2
	3° van meer dan 50 m3/h		1

Opmerkingen: rubriek 3.6. slaat op lozingen van afvalwaters waarvoor een afvalwaterzuiveringsinstallatie is voorzien (een septische put, KWS-afscheider of vetvanger wordt niet aangezien als afvalwaterzuiveringsinstallatie).

Indien de lozing niet kan worden ingedeeld volgens de debietsafhankelijke criteria, kunnen de volgende omrekeningseenheden worden toegepast om de klasse te bepalen :
- *indelingscriterium x 10 = m3/dag*
- *indelingscriterium x 200 = m3/maand*
- *indelingscriterium x2.000 = m3/jaar*

12.2	Transformatoren (gebruik van) met een individueel nominaal vermogen van:	1° 100 kVA tot en met 1000 kVA	3
		2° meer dan 1000 kVA	2
15.1	Al dan niet overdekte ruimte, andere dan deze bedoeld in rubriek 15.5 en rubriek 19.8, waarin gestald worden:	1° 3 tot en met 25 autovoertuigen en/of aanhangwagens, **andere dan personenwagens**	3
		2° meer dan 25 autovoertuigen en/of aanhangwagens, **andere dan personenwagens**	2
16.3.1	Koelinstallaties voor het bewaren van producten, luchtcompressoren en airconditioningsinstallaties, met een totale geïnstalleerde drijfkracht van:	1° 5 kW tot en met 200 kW	3
		2° meer dan 200 kW	2
17.3.2	Inrichtingen voor de opslag voor zeer giftige, giftige en ontplofbare stoffen met een opslagcapaciteit van:	1° a) meer dan 10 kg tot en met 100 kg	3
		2° meer dan 100 kg tot en met 1 ton	2
		3° meer dan 1 ton	1
17.3.3	Opslagplaatsen voor oxiderende, schadelijke, corrosieve en irriterende stoffen, met een totaal inhoudsvermogen van:	1° a) 200 l tot en met 10.000 l, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3
		1° b) 200 l tot en met 1.000 l, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3
		2° a) meer dan 10.000 l tot en met 50.000 l, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2
		2° b) meer dan 1.000 l tot en met 50.000 l, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2
		3° meer dan 50.000 l	1
17.3.4	Opslagplaatsen voor zeer licht ontvlambare en licht ontvlambare vloeistoffen, met een totaal inhoudsvermogen van:	1° a) 50 l tot en met 1.000 l, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3
		1° b) 50 l tot en met 500 l, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3
		2° a) meer dan 1.000 l tot en met 30.000 l, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2
		2° b) meer dan 500 l tot en met 30.000 l, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2
		3° meer dan 30.000 l	1
17.3.5	Opslagplaatsen voor ontvlambare vloeistoffen, met een totaal inhoudsvermogen van:	1° 100 l tot en met 5.000 l	3
		2° meer dan 5.000 l tot en met 100.000 l	2
		3° meer dan 100.000 l	1
17.3.6	Opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt hoger dan 55°C, maar dat 100°C niet overtreft, met een totaal inhoudsvermogen van:	1° b) 100 l tot en met 20.000 l voor andere dan sub a) bedoelde inrichtingen	3
		2° meer dan 20.000 l tot en met 500.000 l	2
Opmerking: rubriek 17.3.6.1.a) slaat op inrichtingen die behoren bij de woonfunctie van een onroerend goed dat hoofdzakelijk als woongelegenheid wordt gebruikt.			

17.3.7	Opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt hoger dan 100°C, met een totaal inhoudsvermogen van:	1° 200 l tot en met 50.000 l	3
		2° meer dan 50.000 l tot en met 5.000.000 l	2
17.4.	Opslagplaatsen, met uitzondering van deze bedoeld onder rubriek 48, en/of verkoopspunten van in bijlage 7 bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen, in verpakkingen met een inhoudsvermogen van maximaal 25 liter of 25 kilogram, voor zover de maximale opslag begrepen is tussen 50 kg of 50 l en 5.000 kg of 5.000 l (EG-richtlijn 67/548/EEG van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechterlijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen).		3
19.3.	Inrichtingen voor het mechanisch behandelen en het vervaardigen van artikelen van hout e.d. andere dan deze bedoeld in rubriek 19.8 met een geïnstalleerde totale drijfkracht van:	1° a) 5 kW tot en met 200 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3
		1° b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3
		2° a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2
		2° b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2
		3° a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	1
		3° b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	1
24.1	Laboratoria die enige biologische of scheikundige, minerale of organische bedrijvigheid uitoefenen met het oog op opzoekingen, proeven, analyses, toepassing of ontwikkeling van producten, kwaliteitscontrole op producten, of met een didactisch doel, die door hun afvalwater een hoeveelheid gevaarlijke stoffen lozen per maand en per stof die opgenomen is in lijst I van bijlage 2C:	1° tot en met 1 kg	3
		2° meer dan 1 kg	2
24.4	Laboratoria andere dan bedoeld in rubrieken 24.1., 24.2., 24.3.		3
29.5.2.	Smederijen, andere dan deze bedoeld in rubriek 29.5.1, en inrichtingen voor het mechanisch behandelen van metalen en het vervaardigen van voorwerpen uit metaal met een geïnstalleerde totale drijfkracht van:	1° a) 5 kW tot en met 200 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3
		1° b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3
		2° a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2
		2° b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2
		3° a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	1
		3° b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	1

32.2	Schouwspelzalen: 1° Bioscopen, schouwburgen, variététheaters, zalen voor sportmanifestaties andere dan onder 2°, polyvalente zalen en feestzalen met een speelruimte		3
Opmerking: rubriek 32.2.2°: Zalen voor gemotoriseerde sportmanifestaties met gebruik van verbrandingsmotoren (indoor-carting e.d.):			2
43.1	Verbrandingsinrichtingen zonder elektriciteitsproductie (stookinstallaties e.d.), met een totaal warmtevermogen van:	1° a) 300 kW tot en met 2.000 kW, wanneer de inrichting: i) volledig is gelegen in een industriegebied ii) en gestookt wordt met vloeibare brandstoffen, aardgas of vloeibaar gemaakt gas	3
		1° b) 300 kW t.e.m. 500 kW, in de gevallen andere dan vermeld sub a)	3
		2° a) meer dan 2.000 kW tot en met 5.000 kW, wanneer het een inrichting betreft vermeld sub 1° a)	2
		2° b) meer dan 500 kW tot en met 5.000 kW, in de gevallen andere dan vermeld sub 1° a)	2
		3° meer dan 5.000 kW	1

trefwoordenlijst

	pagina
aanvaardingsplicht	4, 24, 26, 35, 36
accu's	22, 26, 34
afgewerkte olie	22, 23, 26, 34, 36
afval	22-40
afvalbanden	23, 26
afvalolie	14, 22
afvalstoffenregister	24, 37, 56
afvalwater	6, 12-16, 48, 49
afvalwaterzuiveringsinstallatie (WZI)	13, 14, 15, 95
airconditioning	17, 37, 96
analyseverplichting	53
ARAB (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming)	6
asbest	23, 39-40
batterijen	22, 26, 34, 35, 37
Bebat	35
bedrijfsafval	22, 23, 24, 25, 27
bedrijfsafvalwater	12, 13, 15, 95
bijzonder bedrijfsafval	22
bodemattest	42-43
bodembescherming	4, 42
Bodemdecreet	42-46
bodemonderzoek	4, 42, 43, 45, 46
bodemsanering	4, 42, 43, 44
bouw- en sloopafval	22, 23, 29, 32, 40
bovengrondse houder	17-18
brandweerstand	16
chemicaliën	14, 15, 19, 22, 26, 34, 35
compost	33, 95
debietmeting	53
dierlijk afval	22, 32, 38
dossiertaks en kadastrale stukken	7, 8

drankkartons	22, 26, 30
ECOS (Energiecheck Op School)	58
elektrische apparaten	22, 23, 26, 29, 38
elektronische apparaten	22, 23, 26, 29, 38
energieprestatiecertificaat (EPC)	58
energiezorg	58
E-peil	58
erkende overbrenger	23, 27, 36, 37, 38
Fost Plus	30-31
frituurvetten en -oliën	23, 26
geluid	17, 60
geluidshinder	17, 60
gevaarlijk afval	23, 24, 29, 31, 34-38
glasafval	22, 23, 26, 29, 30
groenafval	22, 23, 32, 33
grondverzet	46
grondwaterwinning	25, 52-53, 63
grootverbruiker	49
heffing op grondwaterwinning	53
heffing op waterverontreiniging	48-49
houtafval	22, 23, 32, 33, 40
huishoudelijk afval	23, 24, 25
huishoudelijk afvalwater	12, 13, 15, 95
identificatieformulier	24
IMJV-plicht	24-25
indelingsrubrieken	6-8, 9, 12, 95-98
individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA)	12, 13, 14, 15
inktcassettes	34, 35
inkuiping	16, 18, 36
Integraal Milieujaarverslag (IMJV)	24-25, 64
kathodische bescherming	18, 19
keuringsattest	9, 17

klein gevaarlijk afval	23, 24
kleinverbruiker	48, 49
koelinstallaties	17, 58, 60, 96
kringloopafval	22, 38
kringloopcentrum	24, 38
kunststof(afval)	22, 28, 30, 31, 32
kunststofverpakkingen	22, 30, 31
labo-chemicaliën	19, 22, 34-35
lampendoos	35
lekdetectie	18, 19, 36
lozingsnormen	14
luchtcompressoren	17, 96
mededeling van een kleine verandering	6
melding(splicht)	6-9, 19, 24, 25, 48, 52, 53, 56
metaalafval en metalen verpakkingen	22, 23, 26, 30, 31, 32
metaalbewerking	44, 45, 60, 97
milieucoördinator	56
milieunavigator	4, 62
milieuverantwoordelijke	56
niet ingedeelde activiteiten	7, 19
ondergrondse houder	18
ontvangstbewijs	23
organisch-biologisch afval	22, 32-33
overdracht van gronden	4, 42, 43, 45
papier- en kartonafval	22, 23, 26, 28, 30
restafval	28, 29, 31, 32, 40
rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)	13, 14
risicogrond	42, 43, 44
rookmelder	22, 35
rubberbanden	22
sectorale voorwaarden	12, 15, 53
septische put	12, 13, 14, 22, 95

situeringsplan	8-9
snoeihout	22, 32, 33
spaarlamp	22, 29, 34, 35
stookinstallaties	6, 9, 19-20, 56, 98
stookolie(tank)	9, 17-19, 20, 44, 46, 58
terugnameplicht	26
textiel(afval)	14, 22, 23, 38
tl-lampen	22, 29, 34, 35
transformatoren	16, 96
uitvoeringsplan	8-9
vergunningsplicht	8, 19
verpakkingsafval	26, 30-32
vetvanger	12, 14, 22, 95
voertuigen (afgedankte)	26, 34, 36-37, 44, 45, 96
voertuigwrakken	7, 22, 36, 37
WADI	16
warmtevermogen	19-20, 56, 98
zalen voor manifestaties	19
zoneringsplan	13, 14, 95
zuiveringszone	12-13

Colofon

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-integratie en –subsidiëringen
Dienst Natuur en Milieueducatie
Project MOS (Milieuzorg Op School)
www.milieuzorgopschool.be, *mos@lne.vlaanderen.be*

Samenstelling:

Marc Cherretté (Afdeling Milieu-integratie en –subsidiëringen), Gilbert Degroote (Afdeling Milieuvergunningen), Veerle Van Woensel (VMM), Philippe Van de Velde (OVAM), Guido Smets (Onderwijsinspectie en Scholengemeenschap van het Provinciaal en Stedelijk Onderwijs Limburg), Johan Leon (Leefmilieu Brussel – BIM), Willy Van Belleghem (Ministerie Onderwijs en Vorming), Chris Vandenbempt (Via Tienen, Sint-Jozefsinstituut), Willy Oosterlinck (VTI, Menen), Eric Craenhals (Project MOS).

Met dank aan: Gisela Vindevogel (Entiteit Hinder en Risicobeheer) en Mirka Van der Elst (Entiteit Lucht en Klimaat), Annemie De Deyne (Afdeling Centraal Databeheer).

(Eind)redactie

Eric Craenhals (Project MOS)

Opmaak

Diane De Smet

Cartoons

David Schelfthout

Verantwoordelijke uitgever

J.-P. Heirman, Secretaris-generaal
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Depotnummer: D/2009/3241/274

2de, herziene druk, september 2009

MOS
Milieuzorg Op School

MOS is een initiatief van de Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
(afdeling Milieu-integratie en -subsidiëringen), de vijf Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

PROVINCIE ANTWERPEN

provincie Limburg

Provincie Oost-Vlaanderen

PROVINCIE VLAAMS • BRABANT

Provincie West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE